

Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

A felülvizsgált HVS-t a Völgy Vidék Község Közgyűlése az
1/2013. (04. 10.) számú határozatával elfogadta.

Felülvizsgálat 2013.

TARTALOMJEGYZÉK

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
1.1. A VÖLGY VIDÉK HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA JÖVŐKÉPE	3
1.2. FŐBB CÉLKITŰZÉSEK, INTÉZKEDÉSEK.....	3
1.3. A FELÜLVIZSGÁLAT CÉLJA	4
1.4. A FELÜLVIZSGÁLAT SORÁN ALKALMAZOTT NYILVÁNOSSÁGI INTÉZKEDÉSEK, RÉSZTVEVŐK	4
1.5. A FELÜLVIZSGÁLAT SORÁN ELFOGADOTT MÓDOSÍTÁSOK	4
2. HELYZETELEMZÉS.....	5
2.1. A VÖLGY VIDÉK LEADER HELYI AKCIÓCSOPORT ÁLTAL LEFEDETT TERÜLET ISMERTETÉSE	5
2.1.1. A térség általános jellemzői.....	5
2.1.2. A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok.....	6
2.1.3. Demográfiai helyzet.....	6
2.1.4. Gazdasági környezet.....	7
2.1.5. Társadalmi környezet	8
2.2. A VÖLGY VIDÉK LEADER HELYI AKCIÓCSOPORT ÉS A HELYI PARTNERSÉG	9
2.3. A LEADER MEGVALÓSÍTÁS SORÁN ELÉRT EREDMÉNYEK ÁTTEKINTÉSE	11
2.4. A VVK HVS FELÜLVIZSGÁLATÁNAK INDOKOLTSÁGA	14
2.5. SWOT ELEMZÉS.....	15
3. A VÖLGY VIDÉK HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA JÖVŐKÉPE	18
3.1. A VVK HVS KAPCSOLÓDÁSA A TÉRSÉG SZÜKSÉGLETEIHEZ.....	19
3.2. A VVK HVS FŐ CÉLKITŰZÉSEI ÉS HELYI PRIORITÁSAI.....	20
3.3. A VVK HVS INTÉZKEDÉSEI.....	22
3.3.1. A VVK LEADER kritériumok.....	23
3.4. A HVS-BEN MEGJELENŐ KÖRNYEZETI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI SZEMPONTOK.....	24
3.4.1. A HVS-ben megjelenő környezeti szempontok	24
3.4.2. A HVS-ben megjelenő gazdasági szempontok	24
3.4.3. A HVS-ben megjelenő társadalmi szempontok	25
4. A VÖLGY VIDÉK HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK	26
4.1. NYILVÁNOSSÁGI INTÉZKEDÉSEK, PROJEKTÖTLET-GYŰJTÉS.....	26
4.2. A VVK HVS VÉGREHAJTÁSA	27
5. MELLÉKLETEK.....	29
5.1. A VVK HVS FELÜLVIZSGÁLAT SORÁN VÉGZETT TEVÉKENYSÉGEK.....	29
5.2. PÉNZÜGYI TÁBLÁZATOK, FORRÁSALLOKÁCIÓ	30
5.3. FORRÁSALLOKÁCIÓ.....	30
5.4. A NYILVÁNOSSÁGI INTÉZKEDÉSEKRE VONATKOZÓ IGAZOLÓ DOKUMENTUMOK.....	32
5.5. TÉRKÉPEK	36
5.6. ÁBRÁK, TÁBLÁZATOK	37
5.7. A TÉRSÉGRE VONATKOZÓ EGYÉB STRATÉGIÁK LISTÁJA	48
5.8. FENNTARTHATÓSÁGI ALAPELVEK	48
5.8. HVS LEADER TERV	49
5.8.1. HVS Intézkedési Terv.....	49
5.8.2. Összesítő adatlap.....	61
5.8.3. Projekt adatlap	62
5.8.4. Kitöltési útmutató a projekt adatlaphoz.....	66

© Völgy Vidék Község

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a dokumentumhoz kötődő (a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga) és a végrehajtáshoz való jog fenntartva. A mű a Völgy Vidék Község írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

1. Vezetői összefoglaló

1.1. A Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A Völgy Vidék Közösség (VVK) által megfogalmazott alapelveknek való megfelelés áthatja az egész Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégiát (VVK HVS) és annak jövőképét:

- ✓ fenntarthatóság alapelve,
- ✓ térségi együttműködések prioritásának alapelve,
- ✓ ökológiai korlátok figyelembe vételének alapelve,
- ✓ a „kicsi szép” humánökológiai alapelv,
- ✓ komplexitásra törekvés alapelve,
- ✓ innovativitásra törekvés alapelve,
- ✓ integrált megközelítés: ágazatközi gondolkodás és tervezés alapelve,
- ✓ nyilvánosság biztosításának alapelve,
- ✓ esélyegyenlőség alapelve.

Az ezen alapelvek mentén kialakított, térségi együttműködésekre épülő, komplex stratégia magában foglalja a térségre jellemző alapvető értékeket és célokat. A Völgy Vidék jövőképe:

A Völgy Vidék ismert kultúrtáj, vonzó lakó-szolgáltató környezet, gazdaságilag, társadalmilag fejlett térség.

A Völgy Vidéken az alulról jövő kezdeményezések révén nő a megtermelt javak helyben történő felhasználása. Az egymást erősítő programszervezések következtében a térség a környező városok rekreációs zónájává, olyan ismert kultúrtájává és vonzó lakó-szolgáltató környezetté válik, ahol magas a belső társadalmi és gazdasági integráció foka.

1.2. Főbb célkitűzések, intézkedések

A Völgy Vidék Közösség öt célkitűzése a térség legfontosabb fejlesztési területeit emeli ki:

1. célkitűzés: „A Völgy Vidék helyi adottságaira építő vállalkozások fejlesztése”
2. célkitűzés: „A Völgy Vidék örökségeinek megőrzése”
3. célkitűzés: „Az életminőség fejlesztése a Völgy Vidéken”
4. célkitűzés: „A völgyvidéki értékeket bemutató turizmus élénkítése”
5. célkitűzés: „A környezet megóvása a Völgy Vidéken”

LEADER Intézkedési Terv

1. Helyi termékek, helyi szolgáltatások fejlesztése, értékesítési lehetőségeinek javítása
2. Kézműves, népművészeti és nemzetiségi hagyományokhoz, a tradicionális vidéki élet fenntartásához kapcsolódó fejlesztések
3. Kulturális, sport, tudományos, művészeti tevékenységek és az egészséges életmód közösségi feltételeinek, tereinek fejlesztése
4. A Völgy Vidék térség teljes területét érintő rendezvények, képzések szervezése, tanulmányok készítése
5. Bor-, lovas-, gyalogos, kerékpáros és agroturizmus fejlesztése, valamint a szállásadás és a vendéglátás feltételeinek javítása a térségben
6. Helyi vállalkozások és közösségek tevékenységei energiahatékonyságának javítása, különös tekintettel a megújuló energiaforrások használatára

A LEADER intézkedések közül 4 a versenyképesség, 1 a környezet/földgazdálkodás és 1 az életminőség/diverzifikáció fejlesztésére irányul. A stratégia további 9 DIT ÚMVP III. tengelyes és egyéb intézkedést jelöl meg.

1.3. A felülvizsgálat célja

A 2008-ban elkészült Völgy Vidék HVS 2011. évit követő 2013. évi felülvizsgálatának alapvető célja, hogy az eddig elért eredmények, az országban és a világban zajló társadalmi és gazdasági folyamatok hatásai, a térség folyamatosan változó fejlesztési igényei menet közben – kellő rugalmasságot biztosítva – beépülhessenek a végrehajtás folyamatába. Cél hozzájárulni a LEADER program 2007-2013 programozási időszakon átnyúló folytatásának megalapozásához is.

Gazdaságfejlesztés terén a Völgy Vidék Közösségnek olyan utat kell járnia, amely enyhíti függőségét a nagy, számára befolyásolhatatlan piacoktól, energia- és termékellátásoktól. Ez az út, a mainál sokkal jobban az önellátásra törekvő helyi társadalmi-gazdasági rendszerre való fokozatos áttérés útja, szemben az évszázados meghatározottságot jelentő nagyváros-ellátó gazdasági berendezkedéssel. Mindez a térségi vidékfejlesztés, azon belül a LEADER-program végrehajtása és támogatásai főbb irányainak meghatározása szempontjából is kiemelkedő, és új intézkedések bevezetését, korábbiak átalakítását alapozza meg. A munkahelyteremtést és a K+F+I fejlesztésének elsődlegességét figyelembe vevő kormányzati stratégiai és fejlesztési forrásallokációs irányváltással párhuzamosan, a VVK HVS-nek az eddigiekénél sokkal jobban kell a vidéken élők helyben megtartását elősegítő, az életminőséget hathatósan javító munkahelyteremtő, vállalkozás- és turizmusösztönző tevékenységekre koncentrálnia.

1.4. A felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

A Völgy Vidék HVS tervezésében a térségben élők, a helyben működő vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek, ill. a vidékfejlesztésben érintett más aktorok részvételi lehetőségét számos, a teljes körű nyilvánosság elérését támogató intézkedés biztosította, a folyamat minden egyes elemére kiterjedően. A 2013-as felülvizsgálat során ezek a következőkre terjedtek ki: hirdetések, internetes közzététel, konzultációs lehetőségek különböző formáinak biztosítása (személyes, telefonos, e-mail-es), nyilvános döntések, megbeszélések és egyeztetések, ill. meghirdetett térségi fórum. A fórumon összesen 8-10 fő érdeklődő jelent meg. A HVS felülvizsgálat során 36 db projektötlet-adatlap érkezett, ezen túlmenően számos projektötlet érkezett a személyes, e-mail-es, telefonos egyeztetések során. Az ily módon összesen beérkezett 70 javaslattevő kb. 10%-a volt önkormányzat vagy önkormányzati intézmény, 50%-a civil szervezet, 40%-a vállalkozó.

1.5. A felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A VVK HVS 2013. évi felülvizsgálata során adataiban frissült és elemzéseiben kiterjedt a helyzetfeltárás, valamint beépült a LEADER Intézkedési Terv. Az eredeti jövőkép és célkitűzések további relevanciája mellett módosultak a LEADER intézkedések.

A felülről és az alulról induló tervezés sajátosságai szükségessé tették a prioritási szint kialakítását és bevezetését, ahol a két tervezési folyamat találkozásából eredő ellentmondások és időzítésbeli nehézségek helyi szinten kezelhetővé váltak. Csökkent a LEADER intézkedések száma, ugyanakkor tartalmukban átalakultak és bővültek a beavatkozási területek és eszközök, amelyet a LEADER központi felülvizsgálata és a korábbi kötöttségek változásai tettek lehetővé.

Tovább erősítettük a helyi adottságokra épülő, a helyi termékekhez és szolgáltatásokhoz kapcsolódó gazdaságfejlesztést és az ehhez kötődő munkahelyteremtést és -megtartást. Hangsúlyozzuk a meglévő értékekre épülő falusi turisztikai fejlesztéseket, illetve a térségi alapú programszervezést. A kultúra területén a hagyományörzés, a művészetek, a civil szervezetek és a rendezvények tekintetében a meglévő szervezetek aktivitásának növelése és a térségi/helyi szintű szervezés, illetve a célzottság fokozása maradt az előtérben.

2. Helyzetelemzés

2.1. A Völgy Vidék LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

2.1.1. A térség általános jellemzői

A Völgy Vidék LEADER térség Fejér megye északi-északkeleti részén fekszik. Települései Budapesttől mintegy 30-55 km-re találhatók. A 60.751 ha kiterjedésű vidékfejlesztési célú egységet 17 egymással szomszédos települési önkormányzat területe alkotja. Közülük 8 teljes mértékben lefedi a martonvásári járást (Baracska, Ercsi, Gyúró, Kajászó, Martonvásár, Ráckeresztúr, Tordas és Vál), míg 8 a bicskei (Alcsútdoboz, Csabdi, Etyek, Felesút, Mány, Óbarok, Tabajd és Vértesacsa) és további 1 (Lovasberény) a székesfehérvári járás része (1. térkép).

Völgy Vidék a Közép-dunántúli Régió peremén határos a Budapest melletti agglomerációs településekkel. Részben ebből adódóan a térség településeinek általános fejlettsége, illetve fejlődési dinamizmusa kedvező értékeket mutat országos összevetésben. Jogszabály szerinti hátrányos besorolású település nincs a térségben.

A földrajzi fekvésből következő adottságok jelentős mértékben meghatározzák Völgy Vidék társadalmi-gazdasági helyzetét, és nagyban befolyásolják lehetőségeit, kilátásait. Többek között évszázadok óta jellemző, hogy a térségben kialakult gazdasági szerepkör túlnyomórészt városellátó jellegű. A Völgy Vidék termékeinek és szolgáltatásainak nagyobbik részét a közeli nagyváros és környete igényei hívták életre és tartják fenn. A társadalom és a szokások átalakulásával, a lakosság költözési irányainak és tendenciáinak változásával azonban ennek a mérséklődése várható, amelyet célszerű is elősegíteni megfelelő helyi gazdaságfejlesztési eszközök alkalmazásával (pl. kisléptékű helyi feldolgozó üzemek, ill. a feldolgozás szintjének emelése). Az ipari parkok még nem érték el a térség határát, helyben csak kisebb méretű ipari övezetek találhatóak. A térségében egyedül Ercsi számára prognosztizálható jelentősebb ipari tevékenységre alapozott gazdasági fejlődés.

A térség földrajzi fekvéséből adódóan a Budapest-központú országos sugárirányú úthálózat három ponton is áthalad rajta. Az M1, M6, M7 autópályák, az 1-es, 6-os és 7-es számmal jelzett főközlekedésű utak, a területet keresztező három fő vasútvonal kiemelt szerepet játszanak az itt lakók életében. A korábbi évek központilag ösztönzött fejlesztési lehetőségeinek köszönhetően, a települések csatornázottsága, vezetékes gázzal való ellátottsága megfelelő szintű, de további fejlesztésekre is szükség van. A belső utak, járdák, felszíni vízelvezetők állapota leromlott, az önkormányzatoknak az intézmények működtetésén felül, komolyabb infrastrukturális és térségi fejlesztésekre fordítható forrás egyre kevésbé áll rendelkezésére.

A térségben minden településen működik egészségügyi és közművelődési alapszolgáltatás, van óvoda, de az általános iskolákat már érintették összevonások, ill. kistérségi fenntartásba történő átszervezések. Középiskola nincs a térségben, de a környező városok elérhető távolságban nyújtják ezt a szolgáltatást, akárcsak a felsőfokú képzéseket. A Völgy Vidéken az életminőséget javító szolgáltatások részben még mindig hiányosak. Egészségügyi szakellátó központok, szabadidős centrumok, civil házak nem jöttek létre az elmúlt két évtizedben, ugyanakkor jelentős előrelépések történtek e téren az elmúlt 2-3 évben (pl. szakorvosi ellátó-központok álltak szolgálatba Ercsiben és Bicskén, integrált közösségi szolgáltató terek létrejötte várható Lovasberényben, Baracsán, Etyeken, Ráckeresztúron, Tordason és Tabajdon).

Az etyeki dombok, a Vértesalja, a Szent László patak és a Váli-víz övezte kultúrtáj részben nélkülözi a megfelelő turisztikai infrastruktúrát, pedig természetközeli értékeiből adódóan lehetőség lenne mind kerékpáros, bakancsos, megfigyelő, lovas, bor-, gasztronómiai, hagyomány- és egyéb értékkeremtő turisztikai szolgáltatások kiépítésére. A szálláslehetőségek és a kapcsolódó turisztikai szolgáltatások hiányosak, a meglévők is csak részben megfelelő színvonalúak. Adottságai alapján ugyanakkor a Völgy Vidék a környező nagyvárosok rekreációs zónájává válhat, ha települései és szervezetei összefogással, egymást erősítő jelleggel megvalósítják turizmusfejlesztési céljaikat.

2.1.2. A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok

Természetföldrajzi szempontból a térség völgyekkel, vízfolyásokkal szabdaltsík vidék. Területhasználatára elsősorban a szántó művelési ág jellemző. A vízfolyások mentén jelentős kiterjedésű, jó minőségű gyepterületeket találhatók. Az erdőszűrség alacsony, az erdők nagyobb részén nem honos fajokat telepítettek, csak kisebb részük természeteshez közeli elegyes erdő. A szőlő- és gyümölcsstermő területek mintegy 5-7%-os arányban találhatók meg a térségben.

A területen jelentős légszennyezést okozó ipari létesítmény nem található, de a tágabb környezetében több ilyen is üzemel, pl. Százhalombattán a kőolaj-finomító és a hőerőmű. A térségben a szálló por és koromterhelés érdemel említést. A koromterhelés a széntüzelésből, míg a porszennyezés részben távolabbról származik, helyben pedig a burkolatlan utakról és a túl nagyméretű, összefüggően művelt szántóterületek deflációjából ered. Ezek mérséklésére fűtőkorszerűsítéssel, a falvakon áthaladó jelentős tehergépjármű-forgalom korlátozásával, a burkolt utak arányának növelésével, illetve védőerdősávok telepítésével van lehetőség. Mindezekkel együtt is, az agglomerációhoz, illetve a nagyobb iparterületekkel rendelkező környező térségekhez viszonyítva, jobb Völgy Vidéken a levegőminőség.

Hulladékgazdálkodás terén nem teljes körűen, de egyre több községben működik szelektív hulladékgyűjtés. Viszonylag magas a hulladék szervesanyag-tartalma, csak néhány településen működik a zöldhulladék közösségi gyűjtése, komposztálása. Itt is komoly problémát jelent az engedély nélkül lerakott hulladék, amely tájképi és környezetvédelmi problémát is okoz. A kommunális folyékony hulladék kezelése minden településen megoldott. A Váli-völgy településeinek szennyvizét a bicskei és az újbarkai, míg a Szent László-patak menti településeket a ráckeresztúri tisztítótelep fogadja be. Ercsi szennyvizét helyben tisztítják. A szennyvíztisztítók elérték kapacitásuk felső határát, bővítésre szorulnak, ezért rendszeresen kerül tisztítatlan szennyvíz az élővizekbe.

Bár a völgyvidéki településeket összekötő Szent László-pataknak és Váli-víznek a vize a szennyezett kategóriába sorolható, zöldfelületeik jelen állapotukban is tájképi értéket képviselnek. A vízparti élőhelyek jelen – leromlott – állapotukban is számos védett fajnak adnak otthont, menedéket. A természeti környezetben több európai, országos (pl. Alcsúti Arborétum, Martonvásári Kastélypark, NATURA 2000-es területek), ill. helyi szinten védett természetvédelmi terület is található, de számos értékes élőhely nem áll még védelem alatt. A két vízfolyás völgye térségi jelentőségű ökológiai folyosót alkot, amelyek a Gerecse és a Vértes élőhelyeit kötik össze a Duna országos jelentőségű ökológiai folyosójával. Az ercsi Duna-part a megyei tájképvédelmi övezet része.

A vizes élőhelyek védelme, fejlesztése, vízminőségük javítása nem csak tájképi és élővilág-védelmi szempontból fontos: területük rendezése vonzóbbá teheti a térséget a letelepülni vágyók számára, jobb életminőséget biztosíthat az itt lakóknak, a vízparti utak, tanösvények, pihenőhelyek, madármegfigyelő-helyek stb. pedig az ökoturizmust élénkíthetik. E területek fejlesztése lovas-turisztikai szempontból is indokolható, mivel gondos tervezéssel lovastúra-útvonalak, szekérutak, versenyzésre alkalmas pályák is kialakíthatók a környezetükben. A helyi védett területek természetvédelmi fenntartása munkahelyeket teremt, de a turizmus 'kiszolgálása' is új munkahelyeket biztosít. Szintén munkahelyteremtő beruházás lehet a vizes élőhelyek rekonstrukciója. A természeti értékek, a rendezett, tiszta lakókörnyezet gazdaságilag is jelentős értéket képvisel.

2.1.3. Demográfiai helyzet

A Völgy Vidék LEADER térség népesedése hűen leképezte az országos és a nagyvárosok környéki vidéki térségek településeinek népesedési tendenciáit az elmúlt évtizedekben. A népességszám növekedésének záloga mára egyedül a bevándorlás maradt, mivel magas az elhalálozás, és alacsony szinten stabilizálódott a gyermekvállalási hajlandóság. Az állandó népesség száma 2012-re meghaladta a 45 ezer főt, amely az 1990-es népességszámot több mint negyedrésszel meghaladja. Azaz a térség minden ötödik, de lassan már majd' minden negyedik lakója a rendszerváltozás után költözött ide. A népesség egyharmada (32,5%) a térség két kisvárosban él (Ercsi, Martonvásár).

A népességszám gyors növekedése jelenleg főképp két trendnek tulajdonítható. Egyrészt az 1960-as évek végén, 1970-es évek elején beköltözők gyermekei nemrégiben léptek gyermekvállalási korba. Másrészt a vándorlási egyenleg jelentős mértékben pozitív, főként a fővárosi szuburbanizációs folyamatokból adódóan, amely előremutató vidék-, terület- és településpolitikával fenntartható módon akár tovább is növelhető (1-5. ábra és 1-7. táblázat).

A korszerkezet kapcsán kiemelhető, hogy a Völgy Vidék LEADER térség népességstruktúrája egyelőre fiatalos, amely a vándorlások különbözete révén, az arányaiban kiemelkedő fiatal felnőtt-korú betelepülők és gyermekeik javára írható. Az időskorúaknak a gyermekkorúak arányát egyelőre el nem érő, de közelítő korosztályos részesedése ugyanakkor ráirányítja a figyelmet az elöregedés párhuzamosan zajló, de – területi összevetésben – még mérsékelt előre haladására. Az idősök száma ugyanis jelentősen bővült 1990 óta, mintegy 1300 fővel térségi szinten. Ráadásul az 50-59 évesek népes korcsoportja jelentősen növelte számát és részarányát a 2000-es években, miközben az utána következő – szintén széles – 40-49 éves korosztály is hamarosan időskorba lép (1-5. ábra és 1-7. táblázat). Népesedési szempontból a települések többségének problémát okoz a fiatalok megtartása a kulturális és közösségi szolgáltatások hiányosságai miatt. A térség déli településein jelentős számú roma kisebbség él (kb. 1500 fő), egyes helyeken területileg is elkülönült módon.

2.1.4. Gazdasági környezet

A Völgy Vidéken a gazdasági, vállalkozási aktivitás látszólag magas: 100 lakosra átlagosan 9,5 regisztrált gazdasági szervezet jut (országosan 6), és 10,2 regisztrált vállalkozás (országosan 6,3). A vállalkozások döntő többsége ugyan 10 főnél kevesebbet foglalkoztat (96%), de ez elmarad az országos aránytól, így alkalmazotti téren némileg magasabb az átlagos vállalkozásnagyság. A magasabb aktivitás ugyanakkor vélhetően a térségbe költözők érdekltségébe tartozó, szolgáltató jellegű vállalkozások székhelye térségbe történő áthelyezésének köszönhető. Valós tevékenységük és foglalkoztatásuk azonban csak részben – sokszor csak papíron – kötődik a térséghez, még ha bevételeik, nyereségeik, adóforintjaik itt is jelennek meg.

A vállalkozások száma szerint a térségre leginkább jellemző ágazati szektorok a különböző gazdasági szolgáltatások, valamint az agrárium. A vállalkozások csak mintegy 5,5%-a tevékenykedik a feldolgozóiparban, ugyanakkor a foglalkoztatásban sokkal jelentősebb a szerepük. Ezzel szemben a pénzügyi-biztosítási tevékenység, valamint a mezőgazdaság területén regisztrált vállalkozások aránya 24 és 22%. A helyi adottságokra épülő agro-businesshez¹ kötődő szolgáltatás, turizmus és kisléptékű feldolgozóipar területén van a legnagyobb lehetőség további vállalkozások alakítására, illetve a helyben történő foglalkoztatás növelésére. Vagy akár áttételesen, az ide ingázó munkavállalók lakosként is ide történő vonzására, letelepedésük ösztönzésére.

A Völgy Vidéken a munkaképes korú lakosság aránya (65%) magasabb az országos átlagnál, amely a jelentős bevándorlási többletnek, illetve az abból adódó fiatalos korszerkezetnek köszönhető. A térség foglalkoztatási aránya kiemelkedő (61%), amiből következik, hogy a munkanélküliségi ráta is jóval kedvezőbb alakul (2013. februárjában 7,6%), mint országosan (10,2%). A munkanélküliség Ercsitet, Tabajdot, Óbarkot és Vértesacsát sújtja erősebben (12,6-9,5%), míg Felcsúton, Tordason, Etyeken és Martonvásáron még az elhúzódo válság hatására is elenyésző (4,2-5,1%).

A legnagyobb foglalkoztatók a térségben az önkormányzatok, valamint az élelmiszeripar és a feldolgozóipar kisebb helyi üzemei. Például a Musashi Kft. és a 2000 ZS Kft. Ercsiben, az MTA MKI Martonvásáron, illetve a nagy mezőgazdasági termelő cégek. Ugyanakkor a mikro- és kisvállalkozásokra épülő szolgáltatásoknak a szerepe a meghatározó a helyi foglalkoztatásban. A szolgáltatási szektor mellett legnagyobb arányban az iparban és az építőiparban helyezkedtek el a munkavállalók (37%). Ezt követi a szolgáltatások közül a közigazgatás és a közfeladatok (oktatás, egészségügy) ellátása (20%), és kiemelkedik a kereskedelmi, javítási tevékenységet folytatók csoportja is (13%). A mezőgazdaságnak, a vállalkozások számában betöltött kiemelkedő aránya ellenére, a foglalkoztatásban betöltött szerepe mérsékeltebb. A dolgozók 9%-a tevékenykedik itt, de ez így is mintegy másfélszerese az országos átlagnak. Azt is tükrözi azonban, hogy a mezőgazdasági tevékenységek igen jelentős mértékben elaprózott gazdasági szervezeti formákban (egyéni vállalkozók, egyéni cégek, családi gazdaságok, östermelők), sokszor kényszer-jelleggel zajlanak (amely más profilú vállalkozási tevékenységeknél is tetten érhető, pl. kiskereskedelem, építőipar, turisztika). A közcélú foglalkoztatásban dolgozók aránya elenyésző (<1%), ugyanakkor jelentős erőforrásokat, ráfordításokat igényel, és egyes falvakban a munkaerő-foglalkoztatás helyi közösségi formáinak az egyik legfontosabbika.

¹ Az agro-business magába foglalja a mezőgazdaságot, az erdőgazdálkodást, az élelmiszeripart (együtt: élelmiszeripar), de az ezeket kiszolgáló szolgáltatások körét is, mint például a finanszírozás és a logisztika (szállítás, terménytárolás, raktározás, stb.).

A foglalkoztatottak országosnál alacsonyabb átlagos iskolai végzettsége szűk körben teszi lehetővé magasabb színvonalú szakmunkák végzését, mivel a népesség több mint fele semmilyen szakképzettséggel nem rendelkezik. Arányaiban kevesen vannak helyben azok az önfoglalkoztatók és vállalkozók, akik a helyi lakosságot nagyobb mértékben alkalmazzák. Ez, párosulva a nagyobb alkalmazotti létszámú munkáltatók térségi hiányával (mindössze 5 vállalkozás foglalkoztat 50 főnél többet), jelentős mértékű mindennapos munkahelyi ingázást tart fenn a környező foglalkoztatási központok felé. Mindez több oldalról is megterheli mind a családokat, mind a környezetet.

A Völgy Vidéken a vállalkozói környezet rugalmasabbá tétele, a feldolgozottság szintjének emelése, a termelés és az értékesítés összhangjának fokozása, a befektetés-ösztönzés és a több lábra állás lehetőségének biztosítása jelentős előrelépést jelenthet. Foglalkoztatás tekintetében az elsődleges vidékfejlesztési cél a helyben történő munkahelyteremtés, a térségi adottságokra épülő foglalkoztatási lehetőségek bővítése. A foglalkoztatási szerkezetátalakítás a szakképzettség arányának növelésére épül. A jövőbeni fejlődés további záloga a helyi vállalkozások megerősítése, hogy képesek legyenek nagyobb létszámú foglalkoztatóvá előlépni. Ezért a vállalkozói támogatások homlokterébe a szakmai továbbképzés, a helyi piacélnkítés, beruházás-ösztönzés kerül. Cél a mezőgazdasághoz kötődő, de bevételében nagyobb arányban nem mezőgazdasági vállalkozásból származó jövedelemmel rendelkező vállalkozások megerősítése, és a helyben történő foglalkoztatás általuk történő növelése. Részvételükkel a térség helyi piacainak kialakítása és ellátása mellett a térségen kívüli értékesítés növelése, az egyedi helyi termékek arányának emelése. A szolgáltatások közül az idegenforgalomhoz köthető foglalkoztatók élveznek előnyt (pl. vendéglátás, szállásadás), főként, ha az önkormányzatok, a civilek és a vállalkozók közötti együttműködést érvényre tudják juttatni egy a jelenleginél sokkal jobban összehangolt turisztikai programtervezés terén. Ezzel a Völgy Vidékre jellemző természeti és kulturális értékekre épülő turizmus támogatása valósulhat meg.

2.1.5. Társadalmi környezet

A Völgy Vidék településein a társadalmi szolgáltatások jelenléte és működésének színvonala az átlagnál kedvezőbb az országos és megyei adatok tükrében. Az egészségügyi és szociális alapellátás a térségben mindenhol biztosított: háziorvosi, illetve védőnői szolgálat valamennyi településen működik, fogászat, gyógyszertár több mint felében, gyermekorvos kevesebb, mint felében érhető el. Szakorvosi ellátást nyújtó egészségügyi központ Ercsiben működik.

Közművelődés tekintetében a kultúráközvetítés intézményei, a könyvtár és a közösségi ház vagy közösségi színtér megtalálhatóak a településeken. Színes a skálája az öntevékeny művészeti csoportoknak: kórusok és népdalkörök, zenekarok, néptánc együttesek, melyek közt több országos hírű és rangos minősítésű, pl. a Martonvásári Százszorszép Táncegyüttes vagy a Tordasi Pillikék. A Völgy Vidéken a kézművességgel foglalkozó szakkörök és személyek is szép számban jelen vannak, a népi kismesterségek üzői minden településen képviselnek valamely, vagy többféle hagyományos szakmát. Virágzását éli a hagyományörzés, mely a helyi termékek felértékelődésével, bemutatókon és vásárokon egyre gyakrabban mutatkozik be, indul el a térségi ismertség útján.

A sporthoz és a kikapcsolódáshoz kapcsolódó társadalmi szolgáltatások egy része szintén minden településen elérhető (sportpálya, beltéri sportolási lehetőségek, lovaglás stb.), emelt szintjei azonban csak legfeljebb minden 2-3. településen (tornacsarnok, műfüves pálya, tenisz, bowling, kalandpálya, múzeum, stb.). Kiemelt jelentőséggel, nagytérségi hatókörrel rendelkezik a gyúrói sportrepülőtér, a nemzetközi alsúti golf-, felcsúti swingolf-, tabajdi lovaspólo pályák és a felcsúti Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia tevékenysége.

A Völgy Vidéken a civil szféra jelentős számban és aktivitással képviselteti magát, a bejegyzett civil szervezetek száma – az egyházi szervezeteken kívül – 250 fölött van a 17 településen. A szabadidő, a sport, a települési fejlesztések és értékvédelem, valamint a kulturális és oktatási területeken működő non-profit szervezetek száma a legkiemelkedőbb. Emellett számos bejegyzés nélküli civil aktivitás szolgálja a helyi közösségek megtartását és fejlesztését (klubok, szakkörök, kultúrházi kezdeményezések, stb.). A Völgy Vidéken a civil aktivitások közül hiányoznak az egészségügyi, jogvédő, kutatási és nemzetközi tevékenységek. A civil szektor itt is forráshiányos, az egyetlen alkalmazottat sem foglalkoztató szervezetek aránya 80%. Az évi 20 millió forintnál nagyobb árbevételű szervezetek aránya a térségben nem éri el a 2%-ot.

A völgyvidéki civil szervezetek közti együttműködés kezdeti lépései inkább a térség déli településein lelhetők fel, melynek színtere az utóbbi években megrendezett civil fesztivál. Jelentősebb szakmai, ágazati együttműködésre kevés példa adódik. Alacsony a szervezetek érdekérvényesítő képessége, önkormányzati feladatot szinte csak a polgárőr egyesületek látnak el. Fontos feladat a civil szervezetek kapacitásbővítése, szakmai fejlesztése, együttműködéseik, érdekérvényesítő képességük fejlesztése. Mindezek eléréséhez fontos eszköz az együttműködésre, forrasszerzésre, jogszabályi keretek megismerésére irányuló képzések szervezése, illetve igény mutatkozik egy kapcsolatszervező és szolgáltató térségi civil iroda létrehozására is.

A nemzeti és etnikai kisebbségek közül a romák szórványban több településen jelen vannak a Völgy Vidéken, jelentősebb számban a térség déli településein élnek (kb. 1500 fő), egyes településrészek területileg is elkülönült módon. Foglalkoztatási lehetőségeik szűkösek, szervezeteik, partnerségi kapcsolataik nehézkesen működnek, életkörülményeik kedvezőtlenek. Kisebbségi önkormányzataik 2010-ben Baracsán, Etyeken, Ercsiben, Mányban és Óbarkon alakultak meg. A németek hagyományörzésben és rendezvényszervezés terén aktív és erős helyi közösségei Etyeken, Mányban, Óbarkon és Vértesacsán emelhetők ki, ahol 2010-ben önkormányzatokat is létrehoztak.

A Völgy Vidék minden településén élnek fogyatékos emberek, a legtöbben közülük részt vesznek az országos, ill. megyei szervezeteik helyi közösségében (pl. a MEOSZ tagszerveiként az Ercsi és Térsége Mozgáskorlátozottak Egyesülete). Az esélyek egyenlőségét biztosító megoldások azonban csak részlegesen vannak jelen a településeken, ami főként csak a hivatalok, intézmények megközelíthetőségére korlátozódik. Tordason működik a Fővárosi Önkormányzat értelmi fogyatékosok számára létesített szociális otthona, az enyhe és közepes súlyos értelmi fogyatékosoknak Martonvásáron található térségi készségfejlesztő iskolája, szakiskolája, gyermek- és diákotthona. Az egyenlő esélyek szempontjából leginkább a látás- és hallássérültek csoportjainak térségi lehetőségei maradnak el az elvárhatótól. A megváltozott munkaképességű embereknek a foglalkoztatás terén kedvezőbbek a lehetőségeik a térségben, mint országosan, köszönhetően néhány, a szempontjaikat előtérbe helyező helyi munkáltatónak (főként Martonvásáron, Etyeken és Ercsiben).

2.2. A Völgy Vidék LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A Völgy Vidék Közösség a hozzá tartozó 17 település 45 ezer lakosa számára dogozta ki a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiát a közösen meghatározott jövőkép elérése érdekében 2008-ban. A völgyvidéki emberek együttműködésben határozzák meg céljaikat, és a közösen kialakított elképzeléseket együttműködésben valósítják meg. Ennek érdekében az akciócsoport olyan partnerségi hálózat kialakítására törekszik, amelyben mind tematikusan, mind területileg jól azonosítható együttműködések jöhetnek létre. A partnerségi háló elsősorban a megvalósítást segíti, ugyanakkor az aktív és tudatosan tervezett kommunikációnak köszönhetően, a visszacsatolások útján az újabb tervezőmunkába is bekapcsolható. Ily módon az akciócsoport a mindenkori helyi igényekre támaszkodva és egyben azokra válaszolva tudja kialakítani a további feladatokat.

A közösség kutatás-fejlesztési és innovációs feladatként 2009-ben megkezdte a térség társadalmi-gazdasági helyzetének széleskörű feltárását (helyzetfeltáró tanulmányok készültek a népesedés, a helyi termékfejlesztés és a gazdaság erőforrások terén), felvállalta a helyi arculat egységessé tételét és megerősítését, valamint a helyi termékeket előállítók hálózatának kialakítását, érdekeik összefogását. A folyamatot egy közös védjegy és minősítési, terméktanúsítási rendszer kialakításával is segíti.

Az elkészült tanulmányokat, amelyek a helyi termékek és szolgáltatások minősítési rendszerét, valamint a 2014-20-as tervezést alapozzák meg, a honlapunkon tesszük nyilvánossá:

<http://www.volgyvidek.hu/tanulmanyok.html>

- A Völgy Vidék LEADER térség népességszámának várható alakulása 2020-ig és főbb társadalmi-gazdasági hatásai
- Völgy Vidék helyi termékei és fejlesztési lehetőségeik
- Gazdasági helyzetkép a Völgy Vidéken
- A Völgy Vidék természeti és épített értékei
- Völgy Vidék Arculati Kézikönyv
- Völgy Vidék Védjegy Arculati Kézikönyv
- Völgy Vidék Tanúsító Védjegy Szabályzat

Stratégiai célkitűzésünk a helyi gazdaságfejlesztés, ezen belül a helyi termékek piacra jutásának segítése. E célkitűzés megvalósítását segítik a helyi termékbemutató rendezvénysorozatok, amelyet tavasztól őszi különböző települési, térségi rendezvényekhez, illetve decemberben az adventi ünnepkörhöz kapcsolódva szervezünk. Összefoglaljuk a térség helyi élelmiszer és kézműves termékek előállításait, lehetővé tesszük számukra különböző rendezvényeken való közös megjelenést, új közösséget létrehozva a térségben. Ezt a hálózattá szervező tevékenységet, partnerséget kiterjesztjük térségünk további jellemző területeire, a lóhoz és a szőlőhöz, borhoz kapcsolódó tevékenységekben, szolgáltatásokban érdekeltekre is.

A térség gazdaságában fontos szerepe van a lovas szervezeteknek, hagyományoknak, turisztikának, a lótarás minden területe fellelhető (hideg- és melegvérű lótarás, lótenyésztés, nyitott és fedeles lovardák, gyermek, felnőtt és terápiás lovagoltatás, tereplovagoltatás, lovaspólok, fogathajtás, lovas íjászat, lovas kaszkadőr, stb.). Befejeztük a lótarók feltérképezését, továbbra is célunk az együttműködésük szervezése, közös projektek tervezése és megvalósítása, a marketingkommunikáció segítése.

A helyi termékek népszerűsítését és a térség turisztikai marketingjét segíti az a kiadványt, amely a térség helyi élelmiszer és kézműves termelőit mutatja be, és egy aktuális információkkal kiegészített turisztikai térképet közöl. Folyamatosan publikálunk terület- és településfejlesztéssel kapcsolatos szakmai folyóiratokban, kiadványokban. 2012-ben három nyelvű kiadványt készítettünk a Völgy Vidék térségről, amelyben bemutattuk a Darányi Ignác Terv ÚMVP III. és IV. tengelyéből addig megvalósult térségi fejlesztéseket. A vidékfejlesztés egyik leghatásosabb eszközének tartjuk a jó gyakorlatok bemutatását. Ebből a célból térségi konferenciasorozatot indítottunk el, amely során megvalósult projektjeiket és fejlesztési elképzeléseiket mutathatják be a helyi szereplők a termékbemutatóval, kóstolóval, vásárral összekötött rendezvényeken. 2012-ben Alesútdobozon rendeztünk a helyi termékekkel, helyi piacokkal kapcsolatos országos konferenciát.

Fontos cél a térségi, a térségek közötti és nemzetközi kapcsolatok kialakítása és működtetése is, amely során macedón, lett, FAO delegálti, nemzetközi attaséi, észt, spanyol, finn csoportok számára szerveztünk helyi programokat, szakember-találkozókat, rendezvényeket, kiállításokat. További hazai rendezvények, fórumok, képzések segítségével a közösség tudatosítást végzett és jelenleg is végez különböző tematikus területeken nemcsak tagjai, hanem a támogatások és a hálózatépítési munka során vele kapcsolatba kerülő helyi szervezetek számára. Többnyire az elnökségi ülésekhez kapcsolódva kisebb tanulmányutakat szerveztünk a térségben, az elnökség tagjainak bemutattunk egy-egy érdekes projektet, helyszínt, jó gyakorlatot: Ercsi város fejlesztései, Mány falu értékei, kajászoji Vabrik Pince és Biofarm Lovarda, csabdi Komjáthy Lovarda, tabajdi levendulamező, váli Marianna-majori liofilizáló és biokomposzt-előállító, felesúti és tabajdi kecskesajt-készítők, stb. Mindemellett a munkaszervezet és az egyesület egyes tagjai 2011-2013 folyamán is több országos és nemzetközi tanulmányúton vettek részt különböző szervezetek, támogatások jóvoltából.

Igyekszünk részt venni minden, vidékfejlesztéssel kapcsolatos rendezvényen, fórumon, többek között az MNVH és a NAKVI által rendezett képzéseken, tanulmányutakon, fórumokon, műhelykonferenciákon. Aktívan részt veszünk a Közép-Dunántúli Régió LEADER akciócsoportjainak találkozóin, programjain, közös vélemények, álláspontok megfogalmazásában. Részt vállalunk a terület-, település- és vidékfejlesztéssel kapcsolatos tudományterületek művelésében, eredményeik értékelésében és gyakorlati alkalmazásában, bevezetésében. Tagjai vagyunk a NATURAMA Szövetségnek, amely az ország különböző területein működő LEADER akciócsoportok szakmai és érdekérvényesítő együttműködése. Együttműködve a megyei LEADER akciócsoportokkal részt veszünk a Velencei-tó Váli völgy Vértes Térség koncepciójának, stratégiájának kialakításában. Megkezdtük a 2014-2020-as programozási ciklus előkészítését, bekapcsolódtunk a megyei koncepció kialakításába.

Kiemelt fontosságúnak tekintjük a DIT ÚMVP kérelmekkel, pályázatokkal kapcsolatos segítségnyújtást, a kötelező feladatokon túl támogatási és kifizetési kérelmek, monitoring jelentések elektronikus feltöltésével segítjük a projektgazdákat. Tanácsadással segítjük továbbá a térség civil szervezeteit, segítünk pályázataik elkészítésében és adminisztrációjukban, amely révén hozzájárulunk forrásaik bővítéséhez és a pályázási kultúra elsajátításához.

A partneri kapcsolatok fejlesztésének és fenntartásának egyik legfontosabb eszköze jól működő honlap üzemeltetése. A Völgy Vidék Község rendszeresen frissített honlapján (www.volgyvidek.hu) megtalálhatók az egyesület működésével, a kérelemkezeléssel, a települési

értékekkel, a stratégiával és az annak felülvizsgálatával kapcsolatos információk és dokumentumok. A honlap továbbfejlesztésével: a tagszervezetek adatainak megjelenítésével, vidékfejlesztési szakmai tárgyú információk, linkek közzétételével, a szervezetek híreinek, eseményeinek rendszeres megjelenítésével a térség kiemelkedő információhordozójává válhat, ahol minden, a térség szervezeteivel kapcsolatos ismeret egy helyen megtalálhatóvá válik.

2.3. A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése

A Völgy Vidéken a DIT ÚMVP III. tengely keretében 2.448.733 €, míg a IV. tengely (LEADER) esetében 1.864.025 € áll rendelkezésre a helyi fejlesztések támogatására 2013-ig. További mintegy 705.000 € a 2015-ig történő működést, a VVK HVS végrehajtását, a menedzsmentet szolgálja. 2012-2015 között a Közösség részére 71.678.250 Ft működési forrás áll rendelkezésre. Az IH által a mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése, valamint a turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímeik forráshiány miatt elutasított kérelmek támogatásának céljából további 178.009 € forrást bocsátott a Közösség rendelkezésére.

A 2007-2013-as időszakban az alábbi fejlesztési források álltak a Völgy Vidék Közösség rendelkezésére:

DIT ÚMVP III. tengely nem horizontális intézkedéseinek forrásai

Forrásallokációs tábla				
Jogcím	Forrásallokáció	Lekötött forrás	2012-től rendelkezésre állt forrás (lekötött vagy folyamatban)	
	€	€	€	Ft
Falumegújítás és -fejlesztés 102/2012. (X.1.) VM rendelet	994 705	626 225	368 480	115 916 438
Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése 47/2012. (V.11.) VM rendelet	390 210	98 605	291 605	91 733 101
Turisztikai tevékenységek ösztönzése 52/2012. (VI.8) VM rendelet	751 798	425 129	326 669	102 763 534
Vidéki örökség megőrzése 103/2012. (X.1.) VM rendelet	490 029	308 435	181 594	57 125 841
Összesen	2 626 742	1 458 394	1 168 348	367 538 914

IV. tengely LEADER – lekötött források

LEADER forrás 138/2012. (XII. 17.) IH közlemény alapján	1 864 025 €	
Lekötött gazdaságfejlesztési forrás	792 932 €	
Lekötött forrás szolgáltatásfejlesztési forrás	201 678 €	
LEADER TK 3 rendelkezésre álló forrás	869 415 €	254 129 936 Ft

A III. tengely vonatkozásában eddig négyszer (2008 és 2009 végén, 2012 közepén és végén), míg a LEADER esetében kétszer (2009 és 2011 végén) nyílt lehetőség források odaítélésére az akciócsoport részvételével. A hat alkalommal összesen 221 db támogatási kérelmet, pályázatot adtak be térségünkben az igénylők, amelyből 38 db a III. tengely első, 30 db a második, 15 db a harmadik, 16 db a negyedik, valamint 17 db a IV. tengely (LEADER) első és 105 db a második körében érkezett be. A 221 db kérelemből xy db támogatására (56%) nyílt lehetőség (III. tengely első kör – 14 db: 37%; III. tengely második kör – 18 db: 60%; III. tengely harmadik kör – 13 db: 87%; III. tengely negyedik kör – 12 db: 75%; IV. tengely első kör – 16 db: 94%; IV. tengely második kör – 68 db: 65%). A III. tengelyben az akciócsoport rendelkezésére álló forrásnak a négy kör során több mint a 100%-át, míg a LEADER-nek az eddigi két fordulóban a 53%-át kötöttük le. A DIT ÚMVP III. és IV tengely VVK HVS-re jutó forrásai felhasználásának jogcímei és ügyféléltípusok közti további részletes megoszlását a melléklet tartalmazza (8-17. táblázat és 6-15. ábra).

Támogatott projektek – DIT ÚMVP III. tengely

Támogatási időszak	Mikro-vállalkozások fejlesztése	Turisztikai fejlesztések	Falufejlesztés és -megújítás	Vidéki örökség megóvása	Mindösszesen
2008	2	3	6	2	13
2010	3	4	5	6	18
2012-2013	8	5	8	4	25
Támogatás összege	118 955 892 Ft	224 092 036 Ft	280 545 190 Ft	179 241 290 Ft	802 834 408 Ft

IV. TENGELY

2009	támogatott projektek száma	támogatás összege
Közösségi célú fejlesztés – közösségi tér	1	20 004 000 Ft
Térségen belüli együttműködés	1	6 392 000 Ft
Rendezvény	12	26 656 454 Ft
Tanulmány	2	6 480 000 Ft
Összesen	23	59 532 454 Ft

2011		támogatott projektek száma	támogatás összege
Közösségi célú fejlesztés	közösségi terek fejlesztése	9	173 227 005 Ft
	civil szervezetek eszközbeszerzése	7	11 708 766 Ft
Rendezvény		31	28 195 377 Ft
Képzés		6	8 484 912 Ft
Tanulmány		3	2 800 000 Ft
Térségen belüli együttműködés		1	3 556 000 Ft
Vállalkozási célú fejlesztés		11	48 391 276 Ft
Összesen		68	279 040 774 Ft

Rendelkezésre álló keret a programozási időszakban

Meghirdetési időszak	Felhasznált/felhasználható keret
2009	59 532 454 Ft
2011	279 040 774 Ft
2013	254 129 936 Ft
Összesen	592 703 164 Ft

A „VölgyVidéki helyi gazdaságfejlesztés” célkitűzés teljesítése eleinte elmaradt a várakozásainktól a beérkezett támogatások száma és forrásigénye alapján. Mikroállalkozások fejlesztésére első körben mindössze hat kérelem érkezett be, amelyek közül két mikroállalkozás gépbeszerzését tudtuk támogatni. A 2011-es felülvizsgálat során célul tűztük ki, hogy erősíteni szükséges a helyi gazdaság élénkítését, a helyi termékek és szolgáltatások értékesítését segítő célkitűzések megvalósítását. Ezért a helyi termékekkel kapcsolatos fejlesztési igényeket már 2010-től kezdve komolyabb kommunikációs eszközökkel támogattuk, a LEADER vállalkozás alapú és a LEADER rendezvények jogcímei esetében pedig a helyi termékek megjelenítését, értékesítésének és feldolgozottsági szintjének növelését előnyben részesítettük. Munkánk eredményeként a LEADER-ben a 100 mFt-ot, míg a III. tengely 3. körében mind a gazdaság-, mind a turizmusfejlesztés terén jóval a rendelkezésre álló forrásokat meghaladó igények jelentkeztek 200 mFt-ot meghaladóan, amelyet az utóbbi esetben csak központi többlet-forrásigénnyel tudunk kielégíteni.

A „VölgyVidéki értékek, örökségek megőrzése, fejlesztése” célkitűzés esetében kisebb léptékű templom és templomkert felújításokra, ökológiai oktatóközpont kialakítására, illetve építmény-felújításokra nyílt lehetőség (műemlék iskola kerítése, védett kút környezetének rendezése) az első körben. A „Helyi kulturális értékek megóvása” intézkedést a LEADER rendezvény jogcíme beérkező 14 térségi kulturális, hagyományörző rendezvény támogatásával valósítottuk meg az első körben, míg a második körben 31 ilyen pályázatot tudunk támogatni (ennek több mint a felének az egyenkénti igénye nem haladta meg a 250 eFt-ot). Természeti értékek fejlesztésére nem érkezett támogatási igény, csak a bemutatásukra, de ezt a területet a stratégia megvalósítása érdekében a továbbiakban is támogatni kívánjuk. A térségi hagyományörző csoportok rendezvényeit, eszközbeszerzését ugyanakkor 11,5 mFt-al tudtuk elősegíteni a LEADER második körében.

A „VölgyVidéki életminőség fejlesztése” célterületen belül a „Falumegújítás és -fejlesztés” intézkedésre nyújtották be a legtöbb igényt. Nyolc települési játszótér, de faluközpontok, közparkok, sőt a nagyegyházi Hangistálló – egykori istállóból átalakított koncertterem és kulturális központ – is támogatást kapott. 2012 végén további 10 beérkezett projektjavaslat irányult hasonló fejlesztésekre, valamint a sport támogatására. A stratégiánkban szereplő vízfolyások környezetének fejlesztésére nem érkezett támogatási igény, amelyet a felülvizsgálat során elhagyunk. Ugyanakkor helyi piacok kialakítására és hátrányos helyzetű csoportok támogatására több pályázat is érkezett a LEADER második körében, amely a 2011-es felülvizsgálat során történő megtartásukkal kapcsolatos döntést utólag alátámasztja. Támogatni tudta a közösség az egységes arculat kialakítására irányuló térségi együttműködési igényt. A továbbiakban is elsősorban gazdaságfejlesztést, munkahelyteremtést szolgáló fejlesztéseket – helyi termékek piaca, turisztikai vonzerőt jelentő fejlesztések – tartunk szükségesnek támogatni.

A „VölgyVidéki helyi turizmusfejlesztés” célkitűzés iránt nagy volt az érdeklődés minden beadási körben. E terület sajátossága, hogy kevesebb számú pályázó nagyobb összegeket kérelmez, nagyobb projekteket valósít meg. Főként bor- és lovas-turisztikai, valamint szálláshely-fejlesztésekhez tudunk jelentősebb támogatásokat nyújtani 14 esetben. Erre a területre a LEADER-ben további forrásokat célszerű csoportosítani, és kiemelten ösztönözni a térség turisztikai fejlesztéseit kiegészítve a szálláshely-szolgáltatásokhoz és a vendéglátáshoz kapcsolódó lehetőségekkel.

A „VölgyVidéki környezetfejlesztés” célkitűzéshez kapcsolódóan LEADER célterületet az első körben nem indítottunk, de a kidolgozottak között szerepelt ilyen, melynek meghirdetésére 2011-ben nyílt lehetőség. Kiemelt fontosságú ezen a területen a megújuló energiaforrások alkalmazásának és a környezettudatos szemléletmód terjesztésének a támogatása. Ugyanakkor ezen a területen további erőfeszítésekre van szükség, mivel önálló projektjavaslat továbbra sem érkezett, ugyanakkor több építéssel járó fejlesztés keretében jelent meg a megújuló energiaforrásokkal működő épületgépészeti rendszerek kialakításának az igénye, beépítése.

A III. tengely esetében az akciócsoporton keresztül eddig lekötött források 43%-a kötődik gazdaságfejlesztési célokhoz (mikró és turisztika jogcímei), amely közelíti az elvárt 45%-ot (és ez nem tartalmazza a gazdaságfejlesztéshez tartozó 2011. évi nyár közepi központi mikró és turisztika kiírás eredményeit, amellyel a 45%-os határ megtartottnak tekinthető). A LEADER forrástömeg 42,5%-a jutott eddig gazdaságfejlesztésre, ami a helyi gazdaság kiemelkedő támogatását mutatja a LEADER források felhasználása oldaláról is, ugyanakkor további célunk a 2013. évi kiírás esetében is egy min. 60%-os gazdaságfejlesztési arány elérése (összességében a 45%-os arány teljesítéséhez a 250 mFt-ot meghaladó forrástömegeből mindössze 13 mFt-ot kellene még gazdaságfejlesztésre allokálni).

A DIT ÚMVP III. és IV. tengely eddig nyertes projektjei mintegy 40 új munkahely létrehozását irányozzák elő, amelyből 25-öt hátrányos helyzetű munkavállaló tölt be. Ez az érték a korábbi mérsékelttel szemben ma már jelentősebb foglalkoztatásra gyakorolt hatást jelez, egyben a 2011. évi felülvizsgálat során megfogalmazott cél teljesülését mutatja, amelyhez – kiszélesítve értelmezett – helyi gazdaságfejlesztésre allokált magas forrásarány társul.

A VVK HVS megvalósítása eddigi eredményeiből korlátozottan hasznosítható következtetések vonhatók le, amik az eddig járt út folytatásának megerősítéséhez, sem az attól való eltéréshez nem tudnak megfelelő indoklással érdemben hozzájárulni. Ennek elsősorban két fő oka van: egyrészt a helyi fejlesztéseket meghatározott szempontok szerint orientálni szándékozó VVK HVS forrásainak nagyobbik részét a központilag meghatározott ÚMVP III. tengelyes intézkedések és prioritások teszik ki. Ezek ugyan a Völgy Vidék Közösség által némileg pontosítható, de alapjában kötött arányban a központi elképzeléseket valósítják meg, helyben. Másrészt a LEADER vonatkozásában a 12 tervezett célterületből első körben 4-et indított el a közösség 2009-ben, míg a továbbiak elindítására 2011 végén volt lehetőség, ezért – figyelemmel a féléves ügyintézési határidőre – zömük nem lépett még a megvalósulás útjára (főként az építéssel járó projektek), vagy épphogy elindult. A megvalósult első körös 4 célterület a LEADER-re allokált összes forrás kisebb hányadát fogta össze (42%), és az ide allokált forrásból a valós felhasználás alig haladja meg a felerészt. A második körben a nyertes 68 projektből 29 valósult meg 2013 márciusáig (főként rendezvények és képzések), és további 13 megvalósítása kezdődött meg az IIER adatai alapján. A fennmaradó 26 projekt nagyobb részét szintén megkezdték, de kifizetési kérelmet még nem nyújtottak be hozzájuk (10-12 projekt) vagy a közeljövőben kezdik meg (8-10 projekt), kisebb részüknek azonban a visszamondása várható (6-8 projekt).

A LEADER vonatkozásában az eddigi tapasztalatok arra engednek következtetni, hogy a közösségfejlesztésre szánt forrásokat célzottabban, a felhasználási módokat és korlátokat tekintve pedig kötöttebben kell eljuttatni a kedvezményezettekhez. Mindemellett a munkahelyteremtést, a helyi vállalkozások bevonását a megvalósításba, a reális és valós együttműködéseket és a fenntarthatóságot nagyobb hangsúllyal kell figyelembe venni a pályázatok tartalmának előzetes értékelésekor. Az eddig lekötött források területi eloszlásában kimutatható egyes települések kisebb mérvű érintettsége (Kajászó, Ercsi, Ráckeresztúr, Lovasberény), melyet az aktivitás ösztönzésével célszerű oldani.

2.4. A VVK HVS felülvizsgálatának indokoltsága

A helyi vidékfejlesztési stratégiák időszakos felülvizsgálatát a 1698/2005/EK tanácsi rendelet írja elő a programozási időszak végéig. A világválság hatására bekövetkező negatív társadalmi-gazdasági változások Magyarországra, a régióra és a Völgy Vidékre történő begyűrűzése, a DIT ÚMVP végrehajtására vonatkozó feltételek változása, illetve az ezekre adott válaszként a VVK HVS célrendszerében bekövetkező törvényszerű módosulások átvezetésének igénye teremtik meg az alapvető indokoltságát a VVK HVS felülvizsgálatának. A felülvizsgálat további indoka a LEADER eljárás átalakítása, a VVK HVS végrehajtásának előrehaladása és az e kapcsán felhalmozódott tapasztalatok beépítésének igénye, a támogatható intézkedéseket tartalmazó LEADER Intézkedési Terv aktualizálása. A HVS felülvizsgálat közvetett célja, hogy az említett változásokra a HVS adekvát válaszokat tudjon megfogalmazni, ezáltal a HVS az aktuális problémákra, szükségletekre tudjon megfelelő megoldási lehetőségeket biztosítani. A felülvizsgálat a változásokra való visszacsatolás lehetőségét biztosítja még a HVS megvalósításának folyamatában.

Ugyanakkor a természetes környezetet, a megélhetést, a gazdálkodást, az egészséget egyre gyorsuló változások fenyegetik a Völgy Vidéken is, amelyek nem hagyhatók figyelmen kívül a VVK HVS felülvizsgálatakor sem. Ezek alapvetően a gazdasági helyzet jelenlegi változékonyságából, az éghajlatváltozás és az energiaválság következményeiből, a gazdálkodás kiszámíthatatlan jövedelmezőségéből, a változó gazdaság- és agrárpolitika, valamint az intenzív mezőgazdaság okozta problémákból adódnak, az ezek hatásaiból fakadó veszélyekből, nehézségekből erednek. E változások ellen az egyik meghatározó védelem, illetve a kiszolgáltatottság csökkentésének egyik hatásos eszköze a sokszínű, több lábon álló helyi gazdaság kialakítása és fenntartása lehet, amely a mainál fokozottabban épül az önellátásra, az önvédelemre és az önrendelkezésre. Gazdaságának fejlesztése terén a Völgy Vidék Közösségnek is olyan utat kell járnia, amely enyhíti függőségét a nagy, számára befolyásolhatatlan piacoktól, energia- és termékellátásoktól. Ez az út, a mainál sokkal jobban az

önellátásra törekvő helyi társadalmi-gazdasági rendszerre való fokozatos áttérés útja, szemben az évszázados meghatározottságot jelentő nagyváros-ellátó gazdasági berendezkedéssel.

Mindez a térségi vidékfejlesztés, azon belül a LEADER program végrehajtása és támogatásai főbb irányainak meghatározása szempontjából is kiemelkedő, és új intézkedések bevezetését, korábbiak átalakítását alapozza meg. Ezt támogatják a VVK HVS eddigi elemeinek végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok is, amelyek szerint a források a térségi rendezvények ösztönzésére, a települések és a helyi örökségek megújítására, valamint a kultúra területére nagyobb arányban áramlottak a tervezettnél. A munkahelyteremtést és a K+F+I fejlesztésének elsődlegességét figyelembe vevő kormányzati stratégiai és fejlesztési forrásallokációs irányváltással párhuzamosan a VVK HVS-nek az eddigieknél sokkal jobban kell a vidéken élők helyben megtartását elősegítő, az életminőséget hathatósan javító munkahelyteremtő, vállalkozás- és turizmusösztönző tevékenységekre koncentrálnia.

2.5. SWOT elemzés

A térség SWOT-analízise meghatározza a Völgy Vidék pozitív és negatív helyi, azaz belső adottságait: az erősségeket (Strengths) és gyengeségeket (Weaknesses), valamint a külső hatásokból és tényezőkből adódó lehetőségeket (Opportunities) és veszélyeket (Threats).

TERMÉSZETI, TÁJ, KÖRNYEZETI ÁLLAPOT				
	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
TERMÉSZETI, TÁJ ÉRTÉKEK	<ul style="list-style-type: none"> - kedvező tájképi megjelenés - értékes vizes élőhelyek, ökológiai folyosók - számos ismert védett természeti érték - történelmi borvidék - lovagláshoz kedvező táji és talajadottságok 	<ul style="list-style-type: none"> - szárazföldi élőhelyek elszigeteltsége, mozaikossága - egyes védett fajok és élőhelyeik felmértelenek - alacsony erdőszűlség 	<ul style="list-style-type: none"> - vizes élőhelyek védelme - természeti értékek felmérése - tájképi szempontok fokozott figyelembe vétele a fejlesztéseknél - biológiai sokféleség növelése - zöldfelületek minőségi fejlesztése, rekreáció erősítése - természetközeli turizmus fejlesztése - különböző védettségű természeti területek kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> - tájképi szempontokat figyelmen kívül hagyó fejlesztések - forráshiányból adódó degradáció - beépítettség növekszik, természetes tájlemek aránya csökken - a feltáratlan élőhelyek eltűnése
KÖRNYEZETI ÁLLAPOT	<ul style="list-style-type: none"> - tiszta levegő, ipari eredetű légszennyezés nincs - jó átszellőzési viszonyok - talajok állapota jó 	<ul style="list-style-type: none"> - jelentős korom és porszennyezettség az utak mentén - szennyezett élővizek - intenzív mezőgazdasági művelés 	<ul style="list-style-type: none"> - vizes élőhelyek rekreációs célú hasznosítása - biogazdálkodás - extenzív állattartás - szelektív hulladékgyűjtés - környezettudatos szemléletformálás 	<ul style="list-style-type: none"> - növekvő közlekedési forgalom okozta légszennyezés - fosszilis energiafelhasználás növekedése - helytelen mg.-i gyakorlat - illegális hulladéklerakás
ÉPÍTETT ÉRTÉKEK	<ul style="list-style-type: none"> - jelentős épített értékek (kastélyok, templomok, majorságok, népi épületek) - rendezett faluképek - falusias szerkezet 	<ul style="list-style-type: none"> - épített örökség leromlott állapota - légvezetékek - értékrend torzulása, uniformizált építészeti korszakok megléte 	<ul style="list-style-type: none"> - népi építészeti elemek védelme - faluházak, tájházak létesítése - kulturális turizmus fellendítése - épített értékeket bemutató kiadványok készítése 	<ul style="list-style-type: none"> - falusias jelleg elvesztése - lakóparkok - népi építészeti elemek fogyása - identitástudat elvesztése - multik megjelenése
INFRASTRUKTÚRA	<ul style="list-style-type: none"> - kedvező közlekedési kapcsolatok a főváros és a nagyvárosok irányába - jó mennyiségű közműellátottság - szabadidő eltöltésének infrastrukturális háttere sokoldalú 	<ul style="list-style-type: none"> - belső utak, járdák, felszíni vízelvezetők állapota leromlott - keresztirányú közlekedés hiánya - időnként és helyenként jelentős gépjárműforgalom - megújuló energiaforrások hiánya - nagy ellátási rendszerekre való csatlakozás miatti kiszolgáltatottság - települési infrastruktúra színvonala alacsony - hiányos turisztikai infrastruktúra - szolgáltató szektor hiányosságai 	<ul style="list-style-type: none"> - két völgyet összekötő keresztirányú utak megépítése - tömegközlekedés fejlesztése - kerékpárutak, lovas és szekérutak építése - energiatakarékosságot célzó fejlesztések - megújuló energiaforrások alkalmazása - szolgáltatások színvonalának növelése - turisztikai infrastruktúra bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> - jelentős tehergépjárműforgalom miatt leromló térségi jelentőségű utak - nagy ellátórendszerek meghibásodása miatt ellátási zavarok - fosszilis energiaforrások drágulása

TÁRSADALMI, GAZDASÁGI KÖRNYEZET				
	ERŐSSÉGEK	GYENGESEGEK	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
NÉPESEDÉS	<ul style="list-style-type: none"> - növekvő népességszám, fiatalos korszerkezet - magas foglalkoztatottság, alacsony munkanélküliség 	<ul style="list-style-type: none"> - ingázó életmód, helyben dolgozók alacsony aránya - néhány településen mély szegénységben élő, szegregált roma kisebbség - alacsony képzettség 	<ul style="list-style-type: none"> - betelepedés feltételeinek javítása - helyben foglalkoztatás növelése - képzések szervezése 	<ul style="list-style-type: none"> - városi munkahelyek növekvő elszívó hatása - fiatalok elköltözése
GAZDASÁG	<ul style="list-style-type: none"> - magas gazdasági, vállalkozási aktivitás - gazdasági szolgáltatások magas aránya - széleskörű agrárpotenciál 	<ul style="list-style-type: none"> - elaprózott szervezeti formában zajló mezőgazdasági tevékenység - hiányzó nagyobb foglalkoztatók - vállalkozók csak részben kötődnek a térséghez - kevés munkahely helyben - hiányzó ipari tevékenységek - egyes szálláskategóriák hiánya - átutazó turizmus 	<ul style="list-style-type: none"> - agro-business szolgáltatások fejlesztése - értékturizmus - kisléptékű és környezetkímélő feldolgozóipar - helyi vállalkozások megerősítése - szolgáltató szektor bővítése - helyi piacélnkítés - egyedi helyi termékek fejlesztése - turisztikai programtervezés és szolgáltatások egymásra építése 	<ul style="list-style-type: none"> - aránytalan gazdaság-fejlődés - káros nagyipar letelepedése - mg.-i tevékenység leértékelődése - átutazó turizmus erősödése
INTÉZMÉNYEK, KULTÚRA	<ul style="list-style-type: none"> - kielégítő alapszolgáltatások - hátrányos helyzetűek ellátását biztosító térségi intézmények - élő hagyományok és azokra épülő intézmények, szervezetek, szolgáltatások - művészeti oktatás - helyi rendezvények széles köre - kedvező lehetőségek sportoláshoz 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturális és közösségi szolgáltatások hiányossága - közösségi terek száma kevés, meglévők állapota leromlott - finanszírozási nehézségekkel küzdő közellátás, közoktatás a kistélepeleéseken 	<ul style="list-style-type: none"> - intézményes ellátás bővítése - fiatalok számára programok, klubfoglalkozások szervezése - rendezvények színvonalának emelése egyedi műsorszámokkal, megjelenésekkel - különálló rendezvények programba szervezése - rendezvényhelyszínek fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> - térségi központ közelsége miatt egyes intézmények megszűnése, függősége - helyi rendezvények egysíkúvá válása
CIVIL SZERVEZETEK	<ul style="list-style-type: none"> - sok civil szervezet - jelentős civil aktivitás főleg Martonvásáron - öntevékeny művészeti csoportok - népi kismesterségek, hagyományörzés igénye 	<ul style="list-style-type: none"> - hiányzó egészségügyi, jogvédő, kutatási és nemzetközi civil aktivitás - csekély forrásbevonó képesség, foglalkoztatás, partnerség 	<ul style="list-style-type: none"> - civil szervezetek kapacitásbővítése, együttműködéseik, érdekérvényesítő képességük, marketing-tevékenységük fejlesztése - szakmai képzések - identitás erősítése térségi, helyi civil rendezvényekkel 	<ul style="list-style-type: none"> - közösségi érdekek alárendelése az egyéni érdekeknek - érdeklődés elvesztése

3. A Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A Völgy Vidék Község által megfogalmazott alapelveknek való megfelelés áthatja az egész Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégiát és annak jövőképét. Ezek az alapelvek a következők:

- ✓ fenntarthatóság alapelve,
- ✓ térségi együttműködések prioritásának alapelve,
- ✓ ökológiai korlátok figyelembevételének alapelve,
- ✓ a 'kicsi szép' humánökológiai alapelv,
- ✓ komplexitásra törekvés alapelve,
- ✓ innovativitásra törekvés alapelve,
- ✓ integrált megközelítés: ágazatközi gondolkodás és tervezés alapelve,
- ✓ nyilvánosság biztosításának alapelve,
- ✓ esélyegyenlőség alapelve.

Az ezen alapelvek mentén kialakított, térségi együttműködésekre épülő, komplex stratégia magában foglalja a térségre jellemző alapvető értékeket és célokat. A Völgy Vidék jövőképe:

A Völgy Vidék ismert kultúrtáj, vonzó lakó-szolgáltató környezet, gazdaságilag, társadalmilag fejlett térség.

A Völgy Vidéken az alulról jövő kezdeményezések révén nő a megtermelt javak helyben történő felhasználása. Az egymást erősítő programszervezések következtében a térség a környező városok rekreációs zónájává, olyan ismert kultúrtájává és vonzó lakó-szolgáltató környezetté válik, ahol magas a belső társadalmi és gazdasági integráció foka.

A Völgy Vidéken a legfontosabb kihívás az itt élők helyben tartásához és a betelepülők helyhez kötéséhez kapcsolódó társadalmi-gazdasági feltételek olyan átférfalásában rejlik, amely megteremti a tájjal és a környezettel, a társadalmi és a gazdasági szervezetekkel, valamint az egymással történő harmonikus együttélést, és hosszabb távon is fenntartható módon biztosítja a kedvező életszínvonal, életminőség és életkilátások lehetőségét.

A legfontosabb kitörési lehetőség, hogy a kedvező térségi adottságokra olyan, a helyi gazdaságot élénkítő, munkahelyteremtő fejlesztések épüljenek, amelyek elősegítik, hogy a megtermelt jövedelmeket növekvő arányban – helyben állítsák elő és használják fel, ezáltal az itt élők életminősége érezhetően javuljon, s másokat is további letelepedésre ösztönözzön. Ehhez az olyan vállalkozások megerősítése és a helyben történő foglalkoztatás növelése szükséges, amelyek nem a mezőgazdasághoz kötődnek, és bevételeik nagyobb részét nem agrártevékenységből származnak. Részvételükkel kell elérni a térség helyi piacainak kialakítása és ellátása mellett a térségen kívüli értékesítés növelését, az egyedi helyi termékek arányának emelését. Ezért a Völgy Vidékre jellemző természeti és kulturális értékekre épülő olyan szolgáltatásfejlesztések támogatása az elsődleges, ahol az önkormányzatok, a civilek és a vállalkozók közötti együttműködés – a térséget egy egységként felfogva – összehangoló gazdaságfejlesztésben, turisztikai programtervezésben jut érvényre.

További kitörési lehetőségként jelentkezik az itt élőknek a táj változó adottságaihoz való kiváló alkalmazkodásból fakadó sokrétű helyi termelésének és az értékesítésnek a jobb összehangolása. Fejlesztési stratégiánk további alapeleme ezért a helyi piacok kialakítása és a helyi termékek fogyasztásának emelése, ezen belül a helyben történő fogyasztás és felhasználás emelése mellett az itt élők völgyvidéki termékekkel való kereskedésének növelése.

A térségbe érkezők közös jellemzője a hagyományok keresése, amely a helybéliek hagyomány- és helyismeretével találkozik. Ezért kiemelten támogatjuk a kultúra területét: a közösségi rendezvényeket, turisztikai vonzeróval is bíró kulturális fesztiválokat, és a természeti és völgyvidéki értékek megőrzésének támogatásával erősítjük a völgyvidéki kultúrtáj formálását. Erre építjük stratégiánk másik fontos pillérét is: a völgyvidéki ember identitását, aki egyszerre innovatív és alkalmazkodó, a közösség aktív tagja és értékes egyéniség.

Így válik a Völgy Vidék erős, integrált, önálló és fenntartható gazdasággá, szoros és átvitt értelemben vett természetes élőhelyé, kulturálisan sokszínűvé, ahol az itt élők és az ide érkezők egyaránt jól érzik magukat.

3.1. A VVK HVS kapcsolódása a térség szükségleteihez

A Völgy Vidék jövőképe a térség meglévő erőforrásain – természeti és kulturális értékek, lokálpatriotizmus, munkaképes lakosság – és az itt élők létező igényein – helyben foglalkoztatás, hagyományörzés, magasabb színvonalú helyi szolgáltatások – alapul, és reális, elérhető célokat fogalmaz meg. A célkitűzések szintén a térség szükségleteihez kapcsolódnak a foglalkoztatásra épülő helyi gazdaság erősítésén, a térségre jellemző örökségek védelmén, a helyi adottságokhoz illeszkedő turisztikai attrakciók támogatásán, az itt élők életminőségének javításán és a helyi környezeti elemek fejlesztésén, állapotuk javításán keresztül. A célrendszer kialakítását, az ahhoz kapcsolódó intézkedések beépülését az alulról építkező kezdeményezések, a helyi fejlesztési elképzelések alapozták meg, és erősítették meg a felülvizsgálat során is.

A *helyi vállalkozások fejlesztéséhez kapcsolódó célkitűzés* alapja, hogy a térségre a gazdaságilag aktív korúaknak az országosnál valamivel kedvezőbb, és a gyermekek számának a nyugdíjasokénál magasabb aránya jellemző. A foglalkoztatottak jelentős része ugyanakkor nem helyben dolgozik, mivel mérsékelt a munkahelyek száma a térségben, a bejegyzett cégek magas száma ellenére. Ezek a körülmények akadályozzák a helyi foglalkoztatás kiterjedését, a munkaerő helyben maradását. A helyben történő foglalkoztatás emelése, a kézműves tevékenység, a kisüzemi élelmiszerfeldolgozás és a feldolgozás jelentősége miatt szükséges kialakítanunk olyan programokat és helyi termelői közösségeket, együttműködéseket, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a helyben előállított termékek elismertégéhez, és azok piacra jutását segítik.

A térségben található épített, kulturális értékek és természeti kincsek, védett területek nagy száma megköveteli, hogy külön *örökségvédelmi célkitűzésben* meghatározott intézkedésekkel és programokkal ösztönözzük a felelős önkormányzatokat, az elkötelezett civil szervezeteket és egyéneket, valamint a speciális tudással és eszközökkel rendelkező vállalkozókat, hogy egymással együttműködve óvják és ápolják, tartsák karban a rájuk bízott örökséget.

A helyzetelemzésből kitűnik, hogy a Völgy Vidékre is igaz az a nemzetközi, európai és országos tendencia, mely szerint a fiatal generációk elhagyják a falvakat, és városokba költöznek. Térségünkben ehhez hozzájárul még az ingázó életmód is, mely folyamatnak a végén az alvó településekké válás is veszélyként jelentkezik. Ennek egyik mérséklője lehet, ha az itt élők számára – a helyi foglalkoztatási rendszer kiterjesztése mellett – helyben elérhető szolgáltatásokat, kulturális és szabadidő eltöltési lehetőségeket kínál a térség, ill. annak helyi közösségei. Az egyik legfontosabb cél, hogy a térségben élők számára élhető Völgy Vidéket alakítsunk ki. Ezért az *életminőség javításához kapcsolódó célkitűzés* keretében olyan kulturális programokat dolgozunk ki és támogatunk, amelyek az itt élők integrációját és bevonását szolgálják, és valódi résztvevőivé teszik az egyént a térségben zajló folyamatoknak. Ezen programok során el kell érünk, hogy az emberek valóban 'megélik' a térséghez való tartozásukat, kialakuljon egyfajta völgyvidéki identitást az itt élőkben.

A Völgy Vidék további fejlődésének egyik feltétele, hogy térségi értelemben is integrálódni tudjon. Ennek egyik formája az új külső kapcsolatok kialakítása és a meglévők továbbfejlesztése a közeli nagyvárosok intézményrendszerével, társadalmi-gazdasági szféráival és az ott élőkkel. A gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok kialakítása, ösztönzése mellett kiemelten kezeljük a turisztikai célokat, hiszen mind a szolgáltatásai fejlesztésében, mind azok kommunikációjában, marketingjében elmaradás tapasztalható térségünkben. A *helyi turizmusélnékviteli célkitűzésben* azokat a fejlesztéseket támogatjuk, amelyek kihasználják a térségben található, rendelkezésre álló szolgáltatásokat, és a természeti, illetve épített örökség elemeire, mint erőforrásokra támaszkodnak. Olyan programokat is támogatunk, amelyek a térség turisztikai célú kommunikációját célozzák, szolgálják. Kiemelendő az egyes szolgáltatók, vállalkozások, illetve civil vagy önkormányzati szervezésű kulturális programok kommunikációja, illetve annak egységesítése, mint fejlesztési prioritás.

A *környezetfejlesztés célkitűzés* több oldalról is csatlakozik a szükségletekhez. A térség kiemelkedő természeti értékeinek megóvása, a térség vonzerejének növelése elengedhetetlen a turisztikai és gazdaságfejlesztési célkitűzések megvalósításához. A megújuló energiahordozók nemcsak környezetkímélők, de folyamatosan rendelkezésre állnak, és növelik az energetikai ellátásbiztonságot is. Az ilyen irányú fejlesztés alacsonyabb működési költséget, alacsonyabb energiadíjakat jelentene a válsággal amúgy is sújtott önkormányzatok és vállalkozások számára. A megújuló energiaforrások helyi gazdaságfejlesztési jelentőségét az adja, hogy egy település, térség, közösség energiafüggségét csökkenti, ugyanakkor az ehhez szükséges háttérműveletekkel saját helyi

ipart, foglalkoztatást, helyben maradó jövedelmet teremt. Ezt kívánjuk elérni a megújuló energiaforrásokra épülő fejlesztésekkel, valamint a környezettudatosság fokozásának támogatásával. A lakosság ismereteinek növelése érdekében kiadványokkal, képzési programokkal, kampányokkal mozgósítunk a környezettudatosság témakörében, amelyek megalapozzák és lehetővé teszik a hosszú távú attitűd- és magatartásváltozást.

3.2. A VVK HVS fő célkitűzései és helyi prioritásai

1. célkitűzés: „Völgy Vidék helyi adottságaira építő vállalkozások fejlesztése”

- 1.1. Mikroállalkozások létrehozása és fejlesztése
- 1.2. Helyi termékek minőségfejlesztése, feldolgozásának, értékesítésének és marketingjének fejlesztése
- 1.3. Vállalkozások felkészítése vidékfejlesztési feladatokra, együttműködésük fejlesztése

2. célkitűzés: „Völgy Vidék örökségeinek megőrzése”

- 2.1. Vidéki örökség megőrzése
- 2.2. Helyi kulturális értékek megóvása és fejlesztése
- 2.3. Természeti értékek fejlesztése

3. célkitűzés: „Az életminőség fejlesztése a Völgy Vidéken”

- 3.1. Falumegújítás- és fejlesztés
- 3.2. Helyi köz- és piaci szolgáltatások fejlesztése, közösségi tér kialakítása
- 3.3. Hátrányos helyzetű csoportok (fogyatékkal élők, romák) támogatása
- 3.4. Partnerségi együttműködések és kommunikáció fejlesztése, térségen belüli együttműködési hálózatok kialakítása
- 3.5. LEADER térségek közötti együttműködés
- 3.6. LEADER nemzetközi együttműködés

4. célkitűzés: „A völgyvidéki értékeket bemutató turizmus élénkítése”

- 4.1. Turisztikai tevékenységek ösztönzése
- 4.2. Lovas-, bor, rekreációs és kulturális turizmusfejlesztés, programszervezés
- 4.3. Egységes turisztikai csomagok, arculat és információs rendszerek kialakítása

5. célkitűzés: „A környezet megóvása a Völgy Vidéken”

- 5.1. Hulladékgazdálkodás fejlesztése
- 5.2. Környezettudatos életmód terjesztése
- 5.3. Megújuló energiaforrásokra épülő fejlesztések

1. célkitűzés: „A Völgy Vidék helyi adottságaira építő vállalkozások fejlesztése”

A Völgy Vidék gazdaságára látszólag magas vállalkozói aktivitás jellemző, de ezt beárnyékolja egyrészt az itt bejegyzett, de valós tevékenységét nem a térségben kifejtő vállalkozások, másrészt a mezőgazdaságban és a szolgáltatások egyes területein is érzékelhető kényszer-jelleggel működő vállalkozások magas aránya. Jelentős eltérés tapasztalható a vállalkozások és a foglalkoztatás strukturális eloszlásában. Mindezek következtében a magas vállalkozói aktivitás valójában strukturális feszültségeket leplez, a foglalkoztatáson belül pedig mérsékelt arányú a helyben történő foglalkoztatás aránya. A célkitűzéshez rendelt „Mikroállalkozások létrehozása és fejlesztése”, „Helyi termékek minőségfejlesztése, feldolgozásának, értékesítésének és marketingjének fejlesztése” és „Vállalkozások felkészítése vidékfejlesztési feladatokra, együttműködésük fejlesztése” prioritások és azok intézkedései ezek javítását, az arányok módosítását irányozzák elő. A célkitűzéshez 2011-ben hat HPME kapcsolódott, melyből kettő az ÚMVP III. tengelyének és négy a LEADER vállalkozási alapú, a LEADER képzés és a LEADER tervek és tanulmányok fejlesztési forrásaihoz volt köthető. 2013-ban egy komplex LEADER intézkedés támogatja a célkitűzés megvalósítását (1.).

2. célkitűzés: „A Völgy Vidék örökségeinek megőrzése”

A Völgy Vidéken számottevő természeti, épített és hagyományos érték lelhető fel, legtöbbször jelenleg is élő hagyományokban (arborétumok, kastélyok, nemesi kúriák, népi építmények, néphagyományok, nemzeti és etnikai kisebbségi emlékek, gasztronómia stb.), melyek megőrzése és ápolása az itt élők és az idetelepedők, a hagyomány-örző és kulturális civil szervezetek

vagy önkormányzatok számára egyaránt fontos. A célkitűzéshez sorolt „Vidéki örökség megőrzése”, „Helyi kulturális értékek megóvása és fejlesztése” és „Természeti értékek fejlesztése” prioritások és azok intézkedései ezen örökségek összegyűjtését, feltárását, fejlesztését és interaktív bemutatását célozzák meg. A célkitűzéshez 2011-ben hét HPME csatlakozott, melyből három az ÚMVP III. tengelyének és négy a LEADER közösségi célú, a LEADER rendezvény, a LEADER képzés és a LEADER tervek és tanulmányok forrásaihoz volt köthető. 2013-ban egy komplex LEADER intézkedés támogatja a célkitűzés megvalósítását (2.).

3. célkitűzés: „Az életminőség fejlesztése Völgy Vidéken”

Az életminőséghez kapcsolódó tényezők közül a közösségfejlesztéshez, a hátrányos helyzetű csoportok integrációjához, a fejlesztések terén a különböző társadalmi-gazdasági szférák szorosabb együttműködéséhez, a hálózatosodáshoz, valamint a térség belső kohézióját segítő egységesülő marketingkommunikációhoz kapcsolódó területeken számos hátráltató tényező fejt ki hatását a térségben. Ilyenek adódnak pl. a felgyorsult életmód, a javak és szolgáltatások térségen kívülről történő nagyarányú beszerzése, az egészségtelen táplálkozás, a családok széthullása és a helyi társadalom atomizálódása, az elidegenedés, a városi életmód és szokások terjedése stb. hatásaiból, konfliktusaiból. Ezek kiiktatását és/vagy hatásaik mérséklését célozzák meg a célkitűzéshez tartozó „Falumegújítás- és fejlesztés”, „Helyi köz- és piaci szolgáltatások fejlesztése, közösségi tér kialakítása”, „Hátrányos helyzetű csoportok (fogyatékkal élők, romák) támogatása” és „Partnerségi együttműködések és kommunikáció fejlesztése, térségen belüli együttműködési hálózatok kialakítása” prioritások és azok intézkedései. A célkitűzéshez 2011-ben nyolc HPME kapcsolódott, melyből egy az ÚSZT, három az ÚMVP III. tengelyének és négy a LEADER rendezvény, LEADER képzés és LEADER tervek és tanulmányok fejlesztési forrásaihoz volt köthető. 2013-ban két komplex LEADER intézkedés támogatja a célkitűzés megvalósítását (3-4.), amelyeket kiegészítik a LEADER nemzetközi és a LEADER térségek közötti központi intézkedések (utóbbi kettő nem képezi részét a Völgy Vidék térségre vonatkozó 2013. évi LEADER Intézkedési Tervnek).

4. célkitűzés: „A völgyvidéki értékeket bemutató turizmus élénkítése”

A térségre az átutazó és az egynapos turizmus jellemző, amely alapvetően a fővároshoz való közelségből és a térségi turisztikai attrakciók számos területen érzékelhető korlátosságából ered (pl. időbeli, minőségi, ellátási, szórakoztatói, kapcsolt lehetőségbeli, marketingkommunikációs, programszervezési stb. korlátok). A Völgy Vidékre jellemző természeti és kulturális értékekre épülő turizmus kapcsán elsődlegesen a lovas- és bor-, továbbá a rekreációs és kulturális turizmus különböző válfajaihoz kapcsolódó fejlesztéseket és ráépülő programszervezéseket támogatják a „Turisztikai tevékenységek ösztönzése”, „Lovas-, bor, rekreációs és kulturális turizmusfejlesztés, programszervezés” és „Egységes turisztikai csomagok, arculat és információs rendszerek kialakítása” prioritások és azok intézkedései. A célkitűzéshez 2011-ben hat HPME csatlakozott, melyből kettő az ÚMVP III. tengelyének és négy a LEADER vállalkozási alapú, a LEADER rendezvény és a LEADER tervek és tanulmányok fejlesztési forrásaihoz volt köthető. 2013-ban egy komplex LEADER intézkedés támogatja a célkitűzés megvalósítását (5.).

5. célkitűzés: „A környezet megóvása a Völgy Vidéken”

A Völgy Vidék két meghatározó vízfolyásának völgyei térségi jelentőségű ökológiai folyosót alkotnak, amelyek a Gerecse és a Vértes élőhelyeit kötik össze a Duna országos jelentőségű ökológiai folyosójával. Ugyanakkor a természeti meghatározottság társadalmi-gazdasági szempontból is összekötöttest jelent az itt élők számára. A környezet rendezése, értékeinek megóvása és védelmének tudatosítása vonzóbbá teheti a térséget a letelepülni vágyók számára, jobb életminőséget biztosíthat az itt lakóknak, közvetlenül élénkítheti a gazdaságot és az ökoturizmust. Ezt veszik figyelembe a célkitűzés „Hulladékgazdálkodás fejlesztése”, „Környezettudatos életmód terjesztése” és „Megújuló energiaforrásokra épülő fejlesztések” prioritásai és azok intézkedései. A célkitűzéshez 2011-ben öt HPME kapcsolódott, melyből egy az ÚSZT, egy az ÚMVP III. tengely és három a LEADER rendezvény, a LEADER közösségi célú és a LEADER tervek és tanulmányok fejlesztési forrásaihoz volt köthető. 2013-ban egy komplex LEADER intézkedés támogatja a célkitűzés megvalósítását (6.).

3.3. A VVK HVS intézkedései

LEADER intézkedések

1. Helyi termékek, helyi szolgáltatások fejlesztése, értékesítési lehetőségeinek javítása
2. Kézműves, népművészeti és nemzetiségi hagyományokhoz, a tradicionális vidéki élet fenntartásához kapcsolódó fejlesztések
3. Kulturális, sport, tudományos, művészeti tevékenységek és az egészséges életmód közösségi feltételeinek, tereinek fejlesztése
4. A Völgy Vidék térség teljes területét érintő rendezvények, képzések szervezése, tanulmányok készítése
5. Bor-, lovas-, gyalogos, kerékpáros és agroturizmus fejlesztése, valamint a szállásadás és a vendéglátás feltételeinek javítása a térségben
6. Helyi vállalkozások és közösségek tevékenységei energiahatékonyságának javítása, különös tekintettel a megújuló energiaforrások használatára

ÚMVP nem horizontális intézkedések

1. Vidéki örökség megőrzése
2. Falumegújítás és -fejlesztés

ÚMVP horizontális intézkedések

3. Mikro-vállalkozások létrehozása és fejlesztése
4. Turisztikai tevékenységek ösztönzése
5. Kistérségi közlekedési szolgáltatások fejlesztése
6. Integrált közösségi és szolgáltató tér kialakítása és működtetése
7. Nem mezőgazdasági tevékenységekké történő diverzifikálás
8. Natura 2000-es fenntartási/fejlesztési tervek elkészítése

Nem ÚMVP (ÚSZT) HPME

9. Hulladékgazdálkodás fejlesztése

Központi LEADER intézkedések

10. LEADER nemzetközi együttműködés
11. LEADER térségek közötti együttműködés

A LEADER intézkedések ÚMVP intézkedésekhez és LEADER 2013 jogcímekhez történő rendelése:

HPME megnevezése	ÚMVP intézkedés ²	LEADER 2013 jogcím
Helyi termékek, helyi szolgáltatások fejlesztése, értékesítési lehetőségeinek javítása	411	LEADER vállalkozás alapú fejlesztés
Kézműves, népművészeti és nemzetiségi hagyományokhoz, a tradicionális vidéki élet fenntartásához kapcsolódó fejlesztések	413	LEADER közösségi célú fejlesztés
Kulturális, sport, tudományos, művészeti tevékenységek, valamint az egészséges életmód és a közbiztonság közösségi feltételeinek, tereinek fejlesztése	411	LEADER közösségi célú fejlesztés
Völgy Vidék térség teljes területét érintő rendezvények, képzések szervezése, tanulmányok készítése	411	LEADER közösségi célú fejlesztés
Bor-, lovas-, gyalogos, kerékpáros és falusi turizmus fejlesztése, valamint a szállásadás és a vendéglátás feltételeinek javítása	411	LEADER vállalkozás alapú fejlesztés
Energhatékonyág javítása, különös tekintettel a megújuló energiaforrások használatára	412	LEADER közösségi célú fejlesztés

² ÚMVP intézkedés: versenyképesség (411), környezet/földgazdálkodás (412), életminőség/diverzifikáció (413).

3.3.1. A VVK LEADER kritériumok

A LEADER lényegét a végrehajtás módszere adja, amely a vidékfejlesztésre irányuló intézkedések közötti kapcsolódások megteremtését jelenti, valamint a helyi, térségi jellegzetességekhez való szoros kapcsolódást („LEADER-szerűség”). A LEADER-szerűség további erősítését szolgálják az alábbi VVK LEADER kritériumok:

Alulról jövő kezdeményezés

1. A kedvezményezett a VVK LEADER térség településén aktív közösségi vagy gazdasági szereplő.
2. A kedvezményezett vállalja, hogy a projekt megvalósítása során legalább 1 alkalommal részt vesz a VVK HVS megvalósításával kapcsolatos, együttműködést erősítő személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen.

Komplexitás

3. A projekt hozzájárul a társadalmi, a gazdasági vagy a környezeti fejlődés közül legalább kettőhöz, és a VVK szempontjából fontos, a VVK HVS-ben meghatározott társadalmi, gazdasági, környezetvédelmi igényt elégíti ki.
4. A projekt hozzájárul a természeti vagy az épített vagy a kulturális örökség értékeinek megőrzéséhez vagy újjak teremtéséhez.

Innovatív tevékenység

5. A kedvezményezett a projekt megvalósításával a megvalósítás tervezett helye szerinti települést vagy a VVK LEADER térséget tekintve új terméket vagy szolgáltatást vezet be.
6. A kedvezményezett a projekt megvalósítása során új technológiai módszert, eljárást, új termelési, előállítási folyamatot alkalmaz.
7. A kedvezményezett projektjével új piacot céloz meg vagy a helyi erőforrások, termékek, alapanyagok hasznosításának új módját vezeti be.

Környezeti fenntarthatóság

8. A kedvezményezett a projekt megvalósítása részeként úgy fejleszti tevékenységét vagy technológiáját, hogy a korábbihoz képest kevesebb természeti erőforrást vagy energiát használ fel.
9. A kedvezményezettnek a projekt megvalósításával a korábbihoz képest kevesebb lesz a környezeti kibocsátása vagy a projekt hatására a korábbihoz képest csökken a környezetterhelés.

Térségen belüli együttműködés

10. A kedvezményezett a projekt megvalósítása során olyan partnerekkel épít ki kapcsolatot vagy működik együtt, amelyek a VVK LEADER térség más településein végzik tevékenységeiket.
11. A projekt olyan, a VVK HVS-ben meghatározott témára irányul, amely a VVK LEADER térség egészére vagy meghatározott településcsoportjára vonatkoztatható hagyományon, adottságon alapul, vagy újszerűsége, témája miatt a térség vagy az adott településcsoport karakteres, egyedi fejlődése szempontjából fontos.

Integrált megközelítés

12. A kedvezményezett a projekt megvalósítása során együttműködik a VVK településein működő más szervezetekkel szférák (köz-, civil és üzleti szféra) vagy ágazatok között, vagy azt a projekt megvalósítása során építi ki.

Hálózatépítés

13. A projekt megvalósítására meglévő együttműködési hálózat keretében kerül sor, vagy együttműködési hálózat létrehozását célozza.
14. A projekt az ágazaton belüli együttműködés kialakítását vagy kiterjesztését célozza, vagy ágazaton belüli együttműködésben valósul meg.
15. A projekt a VVK legalább két települését érintő területi együttműködés kialakítását vagy kiterjesztését célozza, vagy a megvalósítás alapvető eleme a VVK területén kívül működő szervezetekkel való együttműködés.

Egyenlő esélyek biztosítása

16. A projekt a térségben élő hátrányos helyzetűek esélyeinek javítását célozza.
17. A projekt a térségben élő nemzeti és etnikai kisebbségek helyzetének javításával kapcsolatos fejlesztésre irányul.

Helyi nyilvánosság

18. A kedvezményezett – a nyilvánosság biztosításának projektmegvalósítás során vállalt formái mellett – vállalja, hogy a megvalósítás megkezdésekor vagy befejezésekor híradást tesz közzé a fejlesztés lényegével és VVK közösségi támogatásával összefüggésben a térségi vagy települési médiumok

valamelyikében, valamint megküldi azt viszontközlésre a VVK honlapja számára. A híradásnak kötelezően tartalmaznia kell a VVK logóját is, amely a VVK honlapjáról letölthető és erre a célra szabadon felhasználható.

A VVK LEADER térségben a LEADER által támogatott projekteknek a kritériumok közül – szabadon választható módon – legalább négynek meg kell felelnie, amit a projektgazdának a pályázat benyújtását megelőzően egy projekt-adatlapon célszerű bemutatnia. A projektnek a VVK fő célkitűzéseivel rendelkező helyi prioritásokhoz is illeszkednie kell, mint a VVK HVS-hez való illeszkedés egyéb kritériuma. A kritériumoknak történő együttes megfelelést a VVK Helyi Bíráló Bizottság (VVK HBB) vizsgálja a pályázat benyújtását megelőzően beadott projekt-adatlap alapján, és a fentieket is figyelembe véve nyilatkozatban dönt a projekt támogathatóságáról.

3.4. A HVS-ben megjelenő környezeti, gazdasági és társadalmi szempontok

3.4.1. A HVS-ben megjelenő környezeti szempontok

Természetmegőrző vidékfejlesztés: Egyértelműen támogatnia kell a természeti értékek, a biológiai sokféleség, a genetikai állomány és a természetes térszerkezet megőrzését;

Ökológikus vidékfejlesztés: A gazdálkodási tevékenységek, valamint a föld- és tájhasználat során az erőforrás-igény és környezethasználat vegye figyelembe a környezet korlátozott eltartóképességét és a helyi természeti adottságokat;

Szennyezés megelőzés, minimalizálás: Törekedjen a szennyezések és a hulladékok kibocsátásának megelőzésére, illetve ahol ez nem lehetséges, e kibocsátások minimalizálására (a helyi környezetet csak az eltartó-képességéig terhel);

Tovagyűrűző negatív hatások minimalizálása: Mérsékelnie kell a mezőgazdaság okozta kedvezőtlen környezeti hatásokat; különösen nem erősítheti az elsivatagosodás, az éghajlatváltozás, a szélsőséges vízjárás, a talajpusztulás kedvezőtlen környezeti hatásait, továbbá nem vezethet a különböző környezeti rendszerek közötti szennyezés-átterhelésekhez;

Dematerializáció: A felhasznált ipari nyersanyagok (pl. műtrágya, növényvédő szer, agrotechnika) és energiahordozók mennyiségét, a szállítási és raktározási igényeket minimalizálni kell;

Újrahasznosítás: Az intézkedéseknek elő kell segíteniük a szennyvizek, a hígtrágyák és a hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek újrahasznosítását;

Takarékosság a kimerülő készletekkel: A meg nem újuló természeti erőforrások és lételemek igénybevételét minimálisra kell szorítani;

Értékvédő gazdálkodás a megújuló erőforrásokkal: A feltételeken megújuló természeti erőforrások és környezeti elemek készleteit, állapotát és önszabályozó képességét fenn kell tartani és ezeket csak megújuló képességük mértéke és üteme figyelembevételével lehet igénybe venni;

Ágazati integráció: Segítse elő a fenntartható közlekedéspolitikát, fenntartható energiapolitika, az ökológiai szemléletű tájgazdálkodás érvényre juttatását.

3.4.2. A HVS-ben megjelenő gazdasági szempontok

Prosperáló vidéki gazdaság: Segítse elő a magas hozzáadott értéket előállító gazdálkodást, a mezőgazdasági ágazat tökehiányának mérséklését, a gazdálkodás stabilitását és kiszámíthatóságát;

Integrált termékpolitika: Segítse elő az integrált termékpolitika érvényesülését azáltal, hogy a termelői és fogyasztói mintázatok átalakításának iránya az anyag és energia intenzív termékek és szolgáltatások körétől, az anyag és energia szegény, inkább tudás és kultúra alapú termelés és fogyasztás irányába mutasson;

Decentralizált vidékfejlesztés: Nem vezethet a mezőgazdasági vállalkozások indokolatlan koncentrációjához, és elő kell segítenie a vállalkozások sokszínűségét, verseny-egyenlőségét;

„Termelj helyben, fogyassz helyben”: Segítse elő a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogassa a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást;

„Dolgozz helyben”: Segítse elő a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási formák elterjesztését, támogassa a falusi életmódot, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését;

Minőségi termékek, innováció: Segítse elő a mezőgazdaságban az innovációt, az innovatív gazdálkodási technikák elterjesztését és a minőségi agrártermelést;

Diverzifikált vidéki termék kínálat: Segítse elő a sajátos értékesítésű, egyedi minőségű termékek (pl. hungarikum) előállítását;

Térségen belüli termelési együttműködések: Erősítse a térségen, településen belüli termék feldolgozási láncolat kialakítását, a termelők, gyártók egymásközi kereskedelmi kapcsolatainak javítását.

3.4.3. A HVS-ben megjelenő társadalmi szempontok

Helyi ökoszociális érdekelttség és társadalmi felelősség vállalás: Segítse elő, hogy az erőforrások használata felelősségtudatos körülmények között történjen, és a helyi közösségek érdekeit szolgálja;

Társadalmi méltányosság: Járuljon hozzá a vidéken élők megélhetésének javításához, a szegénység leküzdéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózásához;

Tudásalapú vidékfejlesztés: Segítse elő a mezőgazdaságban dolgozók képzését, hozzáférését az információhoz és a tudáshoz, segítse a gazdálkodást támogató helyi szellemi kapacitások, szolgáltatások kiépítését;

Társadalmi kohézió: Segítse, hogy a vidéki közösségek kitalálják saját jövőképjüket, identitásukat, továbbá támogassa a térségek, települések társadalmi probléma importjának kikerülését (pl. városról kiköltözők vidéki szegregációja);

Szolidaritás, területi kohézió: Segítse elő az élelmiszertermelő és fogyasztó egymásra utaltságának felismerését, valamint a gazdaközösségek és a helyi társadalom kapcsolatának javítását;

Nemzedékek közötti igazságosság és társadalmi esély egyenlőség: Az erőforrások értékvédő, takarékos, hosszú távú szempontokat szem előtt tartó gazdálkodását kell megvalósítani, oly módon, hogy a nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők esélyegyenlősége is biztosított legyen;

Társadalmi részvétel: Segítse a gazdatársadalom és az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztési döntésekben, támogassa a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését;

4. A Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések

4.1. Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

A Völgy Vidék HVS tervezésében a lakosság, a vállalkozások, az önkormányzatok, a civil szervezetek, illetve a vidékfejlesztésben érintettek részvételi lehetőségét számos, a teljes körű nyilvánosság elérését támogató intézkedés biztosította a folyamat minden egyes elemére kiterjedően. A 2013-as felülvizsgálat során ezek a következőkre terjedtek ki: hirdetésmények, internetes közzététel, konzultációs lehetőségek különböző formáinak biztosítása, nyilvános döntések, megbeszélések és egyeztetések, ill. meghirdetett helyi lakossági fórum.

A felülvizsgálat elindításakor a Völgy Vidék LEADER térség területén elhelyezkedő önkormányzatok polgármestereihez eljuttatott és azok hivatalaiban, hirdetőablakain kihelyezett hirdetésmények részletesen tartalmazták a széleskörű nyilvánosság biztosítását szolgáló részvételi lehetőségeket a teljes felülvizsgálati folyamat során. Ez kiterjedt a konzultációs és projektötlet beadási lehetőségek előzetes meghirdetésére is, amit a konzultáció és a projektötlet-gyűjtés önálló időközi lehetőségei és meghirdetései egészítettek ki (írásos és szóbeli, személyes és elektronikus konzultációs formák, lakossági fórumok, célzott projektötlet-gyűjtés).

A 2013. évi felülvizsgálatot az IH 2013. március 6-án hirdette meg 2013. március 19-20-ára előirányzott képzésekkel, 2013. március 21-i megkezdéssel és 2013. április 15-i zárással, 3 hetet adva a teljes folyamat elvégzésére. A VVK HACS 2013. március 18-án tartotta meg a VVK HVS felülvizsgálat indító megbeszélését Váiban elnökségi ülés keretében, melynek biztosította a nyilvánosságát, ill. hirdetésményekkel, meghívókkal és személyes megkeresésekkel hívta fel rá a figyelmet. A VVK – figyelembe véve az IH által megszabott szűk határidőket – a HVS 2013. évi felülvizsgálatához nem állított fel külön Tervezői Csoportot. Az egyesület tagsága a rendszeres ülések mellőzése mellett közös levelezőlistán tartotta a kapcsolatot, folyamatos egyeztetés mellett. A VVK a honlapján folyamatosan tett közzé a HVS felülvizsgálat aktuális állásáról szóló tájékoztatókat, továbbá biztosította a HVS véleményezési lehetőségét elektronikus formában is (email), a hagyományos formák megtartása mellett.

A Völgy Vidék Közösség a VVK HVS felülvizsgálat alatt – előzetes bejelentkezés, időpont-egyeztetés mellett – folyamatos személyes konzultációs lehetőséget biztosított a munkaszervezet irodájában, mellyel számos esetben éltek is a térségben élők. Telefonos egyeztetések révén és elektronikusan, email útján is sor került konzultációkra.

A Völgy Vidék Közösség elnöksége 2013. április 5-én, a közgyűlése 2013. április 10-én fogadta el egyhangú döntésekkel a felülvizsgált VVK HVS-t és annak részeként a LEADER Intézkedési Tervet, és elektronikus formában megküldte azt az ÚMVP elektronikus beszámoló-felületén az ÚMVP IH számára, valamint közzétette a honlapján is.

A Völgy Vidék Közösség a felülvizsgálat során egy összevont fórumot hirdetett meg 2013. április 2-ára a térség földrajzi középpontjába, Váiba. A fórum célja egyrészt a helyi vidékfejlesztési stratégia felülvizsgálata kapcsán a helyi lakosok, vállalkozások és érintettek tájékoztatása volt, másrészt a LEADER Intézkedési Tervhez kapcsolódó intézkedések kidolgozásához szükséges projektötletek összegyűjtése. A fórumot mind a 17 településen meghirdettük. Az általunk elkészített és elektronikusan megküldött meghívókat a települések polgármesterei a hirdetőablakon, települési honlapokon és képújságokban tették közzé, valamint esetenként levélben is értesítették a helyi civil szervezeteket és vállalkozásokat. A fórum este 17 órakor kezdődött, hogy a napközben dolgozók is el tudjanak jönni.

A fórumon 8-10 érdeklődő jelent meg, általánosságban ugyanazon civil szervezeti vezetők és vállalkozók, akik a stratégia 2011. évi felülvizsgálatakor, és ráerősítettek a már akkor is felvetett problémákra. Tájékoztató céljal is többen érkeztek, ugyanakkor konkrét projektjavaslatokkal kevesen éltek. A fórum a LEADER programot és a stratégiát ismertető bevezető előadással kezdődött, majd kb. egy-másfél óras kötetlen konzultációval folytatódott, amely során a résztvevők ismertették projektötleteiket, javaslataikat és kérdéseket tettek fel. Egyesek magukkal hoztak kitöltött

projektgyűjtő adatlapot, mások a helyszínen töltötték azt ki, vagy magukhoz véve ígéretet tettek a megküldésére.

A beérkezett projekt-ötletekről a VVK elnöksége a Válon megtartott ülésén döntött 2013. március 18-án a jelenlévők egyhangú támogatása mellett. Ezt követően a VVK munkaszervezete építette rá a projekt-ötletekre a LEADER intézkedéseket, és az elnökség a 2013. március 25-i, 2013. április 5-i ülésein kialakította, véglegesítette majd elfogadta a LEADER Intézkedési Tervet is tartalmazó VVK HVS-t. Az intézkedések egyeztetése a projektgazdákkal 2013. március 6-ától, a HVS felülvizsgálat IH általi meghirdetésétől folyamatosan zajlott – az idő szűkösségére való tekintettel – nagyrészt telefonon, szóban és e-mailes megkeresések formájában. A 2013. március 19-i szabadbattyáni tájékoztatást követően IH konzultációra 2013. április 5-én került sor Budapesten. A LEADER Intézkedési Tervvel kiegészített VVK HVS-t a Völgy Vidék Község elnöksége 2013. április 5-én, nyilvános közgyűlése pedig 2013. április 10-én fogadta el, mindkét esetben egyhangú támogatással.

4.2. A VVK HVS végrehajtása

A Völgy Vidék Vidékfejlesztési Község Közhasznú Egyesület azzal a céllal jött létre 2008 őszén, hogy társadalmi szervezetként összefogja a Váli-víz és a Szent László-patak völgye, a Vértesalja és az Etyeki dombság egymással szomszédos települési önkormányzatait, valamint a területükön működő vállalkozásokat, civil szervezeteket, intézményeket, elkötelezett magánszemélyeket. Az egyesület elsődleges célkitűzése a vidékfejlesztéssel összefüggő tevékenységek ösztönzése és az ebben érdekelt széleskörű partnerségének megteremtése.

A közösséget 45 alapító tag hozta létre, akik elnökké Vál község polgármesterét választották. A taglétszám 2012 elejére meghaladta a 70-et, majd egy konszolidációs időszakot követően 2013. márciusára 60 alá süllyedt. 13 és 19 tag az üzleti és közzsférát, illetve 27-en a civil szférát képviselik (16-17. ábra).

Az egyesület tevékenységét tíztagú elnökség irányítja és háromtagú felügyelő bizottság ellenőrzi. A kezdeti elnökség mandátuma 2 év után, 2010 őszén járt le. Ekkor 4 évre Mány község polgármesterét választotta elnökké a közgyűlés, amellyel, hogy az elnökség és a felügyelő bizottság egy-egy tagjának is megváltozott a személye. Az egyesületi munkát egy 16-tagú közgyűlési bizottság is támogatja döntés-előkészítő feladatokat felvállalva (VVK Döntéshozó Testület). Az egyesület tisztségviselői – az elnököt és a munkaszervezet-vezetőt leszámítva – önkéntesen, térítés nélkül látják el tevékenységüket.

A Völgy Vidék Község elsődleges feladata az Európai Unió és hazai támogatású vidékfejlesztési programok (HVS-be foglalt) végrehajtásához kapcsolódó tevékenységek és feladatok megszervezése, ellátása. Megalakulása után a közösség helyet kapott az európai és hazai helyi vidékfejlesztési akciócsoportok között. Akkreditált közreműködőként részt vesz a LEADER program, valamint delegált feladatellátás keretében az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelyének nem horizontális intézkedései végrehajtásában. E feladatai során – az ÚMVP Irányító Hatósággal és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal együttműködve – támogatások eljuttatását végzi alulról jövő helyi kezdeményezésekhez, 2013-ig összességében mintegy 4,13 millió Euró összértékben.

A Völgy Vidék LEADER HACS önálló jogi személyiséggel nem rendelkező munkaszervezetet hozott létre, elsődlegesen a VVK HVS végrehajtásához kapcsolódó feladatok elvégzésére, továbbá az egyesület ügyeinek és más vidékfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek ellátására. A munkaszervezet 3 fős, magasan kvalifikált szakemberekből áll, akik a vidékfejlesztéshez szorosan kapcsolódó területeken szerzett mesterdiplomákkal rendelkeznek. Munkatapasztalatokat korábban a civil, az üzleti és a közzsférában egyaránt szereztek. A térség különböző kistépelüléseiben élnek, amely az alulról jövő kezdeményezések terén az átfogó területi rálátás lehetőségét támogatja, biztosítja. A munkaszervezet irodája a térség földrajzi középpontjában, Válban található, a váli önkormányzattól bérelt és irodává átalakított önkormányzati lakásban.

A munkaszervezetben a vezetői, a projektmenedzsment és az MVH delegálta ügyintézői munkafolyamatok elkülönülnek, utóbbiak fizikai jelleggel is szétválasztásra kerültek. A kommunikációs, az önadminisztrációs, az ÚMVP IH által előírt kötelezően ellátandó és egyéb, valamint az egyesület ügyeinek intézésével kapcsolatos feladatokat az iroda munkatársai egymás közt

megosztva végzik. A könyvelési, az informatikai, a jogi tanácsadási, az értékvédelmi és a takarítási feladatokat külső vállalkozók látják el állandó megbízásos formában, eseti megbízások csak különböző speciális, a működéshez közvetlenül kapcsolódó szakfeladatok ellátása kapcsán merülnek fel (pl. munka- és tűzvédelmi oktatás, munkaegészségügy).

A munkaszervezet kiemelt fontosságúnak tekinti az ÚMVP kérelmekkel, pályázatokkal kapcsolatos tanácsadást. A kötelező kérelemkezelési feladatokon túl támogatási és kifizetési kérelmek, ill. monitoring jelentések elektronikus feltöltésével is segíti a projektgazdát. A tanácsadást, segítségnyújtást az iroda munkatársai telefonon, emailben, személyesen az irodában, vagy a fejlesztés helyszínén végzik. Az iroda ellátja az egyesület kommunikációs feladatait is, rendszeresen közöl híreket a helyi és megyei lapokba és az ÚMVP hivatalos honlapjára. A Völgy Vidék Község az iroda munkatársai által folyamatosan frissített saját honlappal rendelkezik (www.volgyvidek.hu). A honlap továbbfejlesztésével: a tagszervezetek adatainak megjelenítésével, további vidékfejlesztési szakmai tárgyú információk, linkek közzétételével, a szervezetek híreinek, eseményeinek rendszeres közzétételével a térség kiemelkedő információhordozójává válhat, ahol minden, a térség szervezeteivel kapcsolatos ismeret egy helyen lesz megtalálható.

A VVK HVS végrehajtását segítve, a civil együttműködést és összefogást ösztönzi kulturális területen az egyesület közkinccs szekciójaként is, és egyben nyitott műhelyként működő kulturális kerekasztal, amely évente kiadja a térség kulturális eseményeit összefoglaló rendezvény-naptárat. A munkatársak a civil szervezetekre különös gondot fordítanak, külön pályázati tanácsadással segítik munkájukat. Összefogják a térség helyi élelmiszer és kézműves termék-előállítóit, lehetővé teszik számukra a különböző rendezvényeken való közös megjelenést, új közösséget szervezve a térségben. Zajlik a lovas és bor-turisztikában, ill. az ezekre ráépülő gazdasági tevékenységekben érdekelt térségi együttműködésének megszervezése, partnerségének kialakítása is. Az egyesület, az elnökség és a munkaszervezet tagjai rendszeresen találkoznak, egyeztetik az érdekeiket, közös képzéseken, rendezvényeken vesznek részt a régió helyi akciócsoportjaival, továbbá számos egyéb nemzetközi, országos és térségi tudományos és szakmai fórumokon, rendezvényeken, megbeszéléseken, tanulmányúton, tapasztalatcserén vállalnak aktív szerepet.

5. Mellékletek

5.1. A VVK HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

A VVK HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységeket teljes körűen bemutatja a 4.1. fejezet.

5.2. Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció

3.5. Forrásallokáció

LEADER 2011

HPME/CÉLTERÜLET TERVEZŐ ÉS ELLENŐRZŐ TÁBLÁZAT	Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség Közhasznú Egyesület										Kód:	86
	II. CÉLKITŰZÉSEK	Völgy Vidék örökségeinek megőrzése	Völgy Vidék örökségeinek megőrzése	Az életminőség fejlesztése a Völgy Vidéken	Az életminőség fejlesztése a Völgy Vidéken	Az életminőség fejlesztése a Völgy Vidéken	Völgy Vidék helyi adottságaira építő vállalkozások fejlesztése	Völgy Vidék helyi adottságaira építő vállalkozások fejlesztése	A völgyvidéki értékeket bemutató turizmus élénkítése	A völgyvidéki értékeket bemutató turizmus élénkítése		
HPME sorszáma	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10		
HPME címe	Helyi népi, kulturális és művészeti értékek alkotó-, bemutató- és rendezvényhelyszíneinek kialakítása és fejlesztése	Helyi identitás és környezettudatosság növelése térségen belüli tanulmányutakkal és helyi rendezvényekkel	Helyi közösségek megtartó erejének növelése eszközbeszerzéssel	Térségi többnapos rendezvények és táborok szervezése	Szakismeretek bővítését szolgáló képzések szervezése	Helyi termékek fejlesztésének, értékesítési lehetőségeinek javítása	Vállalkozások innovatív szolgáltatásainak minőségfejlesztése és energia-hatékonyáguk javítása eszközbeszerzéssel	Lovas-, bor-, öko-, gasztró- és kulturális turisztikai fejlesztések támogatása	Helyi termékekhez vagy szolgáltatásokhoz kapcsolódó szakmai együttműködések ösztönzése	A Völgy Vidék fejlődését segítő tanulmányok készítése		
	1354218374	1354218365	1354220377	1354220386	1354220395	1354224067	1354224076	1354224085	1354224920	1354224939		
III. INTÉZKEDÉSEK (HPME)	B1	B2	C1	C2	C3	A1	A2	D1	D2	E1		
Célterület jogcím besorolása (HVS jogcím szerint, betűjellel)	0a	0c	0a	0c	0d	0b	0b	0b	0f	0e		
Célterülethez allokált forrás (Ft)	80 678 562	5 000 000	20 000 000	10 000 000	3 000 000	55 000 000	30 000 000	40 000 000	10 000 000	5 000 000	258 678 562	összeg
Gazdaságfejlesztési (igen=1, nem=0)	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3	darab
Kis értékű célterület (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 4 DB)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	REND-BEN
Komplex fejlesztés (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 2 DB; KOMPLEX NEM LEHET KISÉRTÉKŰ)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	REND-BEN
Ellenőrzés (gazdaságfejlesztési arány). Minimum 45%.	0	0	0	0	0	55000000	30000000	40000000	0	0	125 000 000	REND-BEN
Ellenőrzés (kis értékű aránya). Maximum 10%.	0	5000000	0	0	0	0	0	0	0	0	5 000 000	REND-BEN
HPME/célterület kód	860a01	860c02	860a03	860c04	860d05	860b06	860b07	860b08	860f09	860e10		

LEADER 2013.

LEADER forrás 138/2012. (XII. 17.) IH közlemény alapján	1 864 025 €	
Lekötött gazdaságfejlesztési forrás	792 932 €	
Lekötött forrás szolgáltatásfejlesztési forrás	201 678 €	
LEADER TK 3 rendelkezésre álló forrás (2013)	869 415 €	254 129 936 Ft
Gazdaságfejlesztési arány min. 60%	527 300 €	154 129 936 Ft

5.3. A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok

Tisztelt Egyesületi tag!

A felülvizsgált Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégia elfogadása és a 2013. évi LEADER pályázati kiíráshoz kapcsolódó Helyi Bírák Bizottság kialakítása céljából meghívom az egyesület 2013. évi I. rendkívüli közgyűlésére.

A közgyűlés helye és ideje:
2013.04.10., szerda, 18 óra, váli községháza, I. emeleti tanács terem

Napirend

- A felülvizsgált VVK HVS elfogadása**
 Előadó: Szendrői Júlia, munkaszervezet vezető
- A 2011-ben megválasztott VVK HBB tagságának átalakítása**
 Előadó: Ugron Zoltán, elnök – Szendrői Júlia, munkaszervezet vezető
- Egyebek**
 Előadó: Ugron Zoltán, elnök

Megjelenésére feltétlenül számítok!

A napirendi pontok szóbeli előterjesztésük. A VVK munkaszervezete az egyes napirendi pontokhoz kapcsolódó előterjesztési anyagokat, mellékleteket (felülvizsgált VVK HVS) azonnal megküldi, amint rendelkezésre állnak, de legkésőbb 2013.04.08-án.

Váli, 2013. április 3.

Ugron Zoltán, elnök sk.

MEGHÍVÓ!
 A 2013.04.10-én 18.00 órakor kezdődő közgyűlés határozatképtelensége esetén emíten meghívom a 2013.04.10-én 18 óra 30 perckor tartandó megismételt közgyűlésre a fentivel azonos helyen és napirenddel. Tájékoztatom, hogy az alapszabály 6 § (7) pontja értelmében az ismételt összehívott közgyűlés a megjelentek számára való társulat nélkül határozatképes.
 Ugron Zoltán, elnök sk.

Tájékoztatom, hogy az egyesület II. rendes közgyűlésére előreláthatólag 2013. május elején kerül sor, ahol a 2012. évi beszámolókat, tisztújítás, alapszabály-módosítás, 2013. évi költségvetés és egyéb működéssel kapcsolatos kérdések kerülnek napirendre.
 Ugron Zoltán, elnök sk.

Emlékeztető - Elnökségi ülés 2013. április 5. péntek 17 óra Vál

Fájl Szerkesztés Nézet Eszközök Üzenet Súgó

Válasz Válasz min... Továbbítás Nyomtatás Törés Előző Következő Címek

Feladó: Szendrői Júlia
Dátum: 2013. március 31. 21:26
Címzett: Grépsly András; Horváth Judit; Tóth Andrásné Márta; Salanon Ferenc; Szabó Tamás; Halász Ferenc - Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság; sandorbognar@t-online.hu; onodyma@gmail.com; polgarmester@baracska.hu; champex@champex.hu; polgarmester.gyuro@t-online.hu
Másolatot kap: volgyvidék@volgyvidék.hu
Tárgy: Emlékeztető - Elnökségi ülés 2013. április 5. péntek 17 óra Vál
Melléklet: Megh_20130405.doc (191 KB)

Tisztelettel meghívom a Völgy Vidék Község Elnökségének 2013. évi III. ülésére

Időpont
2013. április 5. (péntek), 17.00 óra

Helyszín
Völgy Vidék LEADER Iroda, Vál, Vajda János utca 36. I. em.

Napirend

- HVS felülvizsgálat
 Előadó: Szendrői Júlia, munkaszervezet-vezető, Molnár Balázs, projektmenedzser
3. tengely falumegújítás, vidéki örökség kérelemkezelés, rangsor, támogatás
 Előadó: Bordás Emese, kérelemkezelési ügyintéző
- Egyebek
 Előadó: Ugron Zoltán, elnök

Start | Total Command... | LEADER Völgy V... | VVK_HVS_Fv20... | LEADER Irétek... | Számológép | Összes levél - ... | Re: Közyvítés, ... | Meghívó vidéf... | Emlékeztető ... | 18:57

Meghívó vidékfejlesztési fórumra - 2013.04.02., 17 óra, Vál, községháza

Fájl Szerkesztés Nézet Eszközök Üzenet Súgó

Válasz Válasz mín... Továbbítás Nyomtatás Törles Előző Következő Címkék

Feladó: Molnár Balázs
Dátum: 2013. március 29. 19:23
Címzett: alcsutboj@online.hu; polgarmester@alcsutdobo.hu; Tóth Erika; Halász Ferenc - Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság; alcsutdobo@alcsutdobo.eu; Boriszov Zoltán; dombi Ferenc@freemail.hu; boriszov@gmail.com; molnar_b@freemail.hu; falhaz@baracka.hu; domkos.szabo@gmail.com; pnih@csabdi.net.hu; polghivatal@ercsi.hu; bartfame@yahoo.com; ek3000@mvitel.hu; polgarmester@etyek.hu; titkarsag@etyek.hu; borutetyek@fbmail.hu; jegyz@fekcut.hu; sandorbognar@online.hu; polgarmester.gyuro@online.hu; kajaszoph@kabelat2000.hu; vivien@kesmarku.com; Ugron Zoltán; polgarmester@martonvasar.hu; mvgisgato@freemail.hu; m.b.eszter@freemail.hu; Tóth Andrásné Mária; Növészeti Iskola; Salamon Ferenc; horball@freemail.hu; zold.alma@online.hu; veszesleye@gmail.com; bn2060@freemail.hu; polgarmester@rackeresztur.hu; racke.ph@rackeresztur.hu; Viktoriné Erdős Eszter;
Tárgy: Meghívó vidékfejlesztési fórumra - 2013.04.02., 17 óra, Vál, községháza
Melléklet: VVK_megh_hvs_fv_forum_20130402.pdf (206 KB) hvs_fv_projektotlet_adatlap.doc (23,6 KB)

Tisztelt egyesületi tag!

Ezúton mellékelem a meghívót a **2013.04.02-i térségi vidékfejlesztési fórumra (Vál, községháza, 17 óra)**, melynek célja a Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során a 2013. évi LEADER kiírásod kapcsolódó projektötlet-gyűjtés, általános tájékoztatás.

Kérjük, **projektjavaslatát vezesse fel a mellékelt projekt-ötlet adatlapra és küldje vissza azt 2013.04.05-ig** hozzánk bármely módon, illetve juttassa el azt a környezetében a különféle fejlesztésekben gondolkodókhöz, hogy a 250 mF-t meghaladó 2013. évi LEADER támogatási keretre vonatkozó pályázati kiírásokat a valós igények mentén tudjuk alakítani.

Üdvözléssel:

Dr. Molnár Balázs PhD.
 Vidékfejlesztési tanácsadó

Völgy Vidék Vidékfejlesztési Közösség
 Közhasznú Egyesület
 2473 Vál, Vajda J. u. 2.

LEADER Iroda
 2473 Vál, Vajda J. u. 36. II. em.
 Tel./Fax: 22/243-124
 Email: bmolnar@volgyvidek.hu
www.volgyvidek.hu

LEADER pályázatok a Völgyvidéken

Fájl Szerkesztés Nézet Eszközök Üzenet Súgó

Válasz Válasz mín... Továbbítás Nyomtatás Törles Előző Következő Címkék

Feladó: Szendrői Júlia
Dátum: 2013. március 21. 21:43
Címzett: polgarmester@alcsutdobo.hu; psz@pozsonyince.hu; alcsopor@online.hu; arboretum.alcsutiense@gmail.com; peringer@freemail.hu; szabo.daniel@4ff.bgf.hu; fekete-imre@online.hu; zsohar.melinda@freemail.hu; info@geminiendoglo.hu; polgarmester@baracka.hu; dombi.Ferenc@freemail.hu; domkos.szabo@gmail.com; pnih@csabdi.net.hu; polghivatal@ercsi.hu; mekeportal@gmail.com; polgarmester@etyek.hu; titkarsag@etyek.hu; borutetyek@gmail.com; jegyz@fekcut.hu; zoltan@nail.hu; sandorbognar@online.hu; polgarmester.gyuro@online.hu; kajaszoph@kabelat2000.hu; alkafok.egyesulet@gmail.com; czh.milos@tovasbereny.datrans.hu; szabo.marcell@msy.hu; mvgisgato@freemail.hu; polgarmester@martonvasar.hu; martonnyar@martonvasar.hu; muviktars@online.hu; horball@freemail.hu; zold.alma@online.hu; hangistallo@barakolnet.hu;
Másolatot kap: Völgyvidék
Tárgy: LEADER pályázatok a Völgyvidéken
Melléklet: LEADER_alapok.docx (15,8 KB)

Tisztelt Egyesületi Tag!

Hamarosan indul a LEADER pályázatbenyújtási időszak harmadik fordulója!

A Völgy Vidék Közösség 17 települése számára 254 millió forint pályázati forrás áll rendelkezésre.

A pályázatbenyújtás folyamatos lesz legalább három hónapig, illetve forráskimerülésig.

A pályázat ezúttal kétfordulós lesz:

1. Az első fordulóban a fejlesztés célját, leírását, fenntarthatóságát, költségvetését bemutató projekt adatlapot kell benyújtani a Völgy Vidék Közösséghez. A projekteket a Helyi Bíráló Bizottság értékeli a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia LEADER Intézkedési Terve alapján.
2. Támogató nyilatkozat birtokában lehet a részleteiben kidolgozott pályázatot elektronikusan feltölteni az MVH rendszerébe. Ekkor kell a jogosultságot igazoló dokumentumokat, a tervdokumentációt, az arajánlatokat stb. csatolni.

A pályázat véglegesítése után az ún. KR dokumentumot a Völgyvidék LEADER Irodában záradékoltatni szükséges, amelynek célja annak igazolása, hogy a benyújtott pályázat megfelel a támogatott projekteknél.

A második fordulóban már csak formai vizsgálat lesz.

Pályázatot nyújthatnak be a Völgyvidék 17 településén bejegyzett

- önkormányzatok,
- nonprofit szervezetek, egyházak,
- mikro- kis- és középvállalkozások,
- őstermelők, mezőgazdálkodók.

LEADER pályázatok a Völgyvidéken

Fájl Szerkesztés Nézet Eszközök Üzenet Súgó

Válasz Válasz min... Továbbítás Nyomtatás Törés Előző Következő Címkék

Feladó: Szendrői Júlia
Dátum: 2013. március 21. 21:43
Címzett: polgarmester@alcsutodoboz.hu; pzs@poszonyipince.hu; alcsopor@t-online.hu; arboretum.alcsuthiense@gmail.com; peringeri@freemail.hu; szabo.daniel@4fr.bgf.hu; felete-imre@t-online.hu; zsohar.melinda@freemail.hu; info@geminivendeglo.hu; polgarmester@baracska.hu; dombi.ferenc@freemail.hu; domokos.szaboz@gmail.com; prh@csabodnet.hu; polghivatal@ercsi.hu; mekeportal@gmail.com; polgarmester@etyek.hu; ttkarsag@etyek.hu; borutetyek@gmail.com; jegyzo@fecsut.hu; zoltan@noll.hu; sandorbognar@t-online.hu; polgarmester@gyuro.hu; kajaszoph@kabelsat2000.hu; alkotok.egyesulet@gmail.com; szil.miklos@lovasbereny.datatrans.hu; szabo.marcell@nasy.hu; mvigazgato@freemail.hu; polgarmester@martonvasar.hu; martonnyar@martonvasar.hu; muvsiktars@t-online.hu; horbal@freemail.hu; zold.ama@t-online.hu; hangstallo@baroknet.hu;

Másolatot kap: Völgyvidék
Tárgy: LEADER pályázatok a Völgyvidéken
Melléklet: LEADER_alapok.docx (15,8 KB)

• östermelők, magánszemélyek.

Vállalkozás esetén a támogatás 60%-os, a civil- és közszféra számára 80-100%-os. (Önkormányzatok nettó finanszírozásúak.) A támogatás utófinanszírozású, a megvalósított fejlesztés pénzügyileg rendezett számláinak berújításával történik az elszámolás. A projekteket hat hónapon belül meg kell kezdeni, és 2014. december 31-ig kell megvalósítani.

Célkitűzések:

- A Völgyvidék helyi adottságaira építő vállalkozások fejlesztése
- A völgyvidéki értékeket bemutató turizmus élénkítése
- A környezet megóvása a Völgyvidéken
- A Völgyvidék örökségeinek megőrzése

- Az életminőség fejlesztése a Völgyvidéken

A konkrét intézkedéseket a HVS LEADER Intézkedési Terve tartalmazza, melyet a Közgyűlés április 10-i jóváhagyása után tud letölteni honlapunkról.

Támogatható tevékenységek:

- építés
- gépbeszerzés
- eszközbeszerzés
- rendezvény előkészítése és megvalósítása
- képzés előkészítése és megvalósítása
- tanulmánykészítés
- marketing
- egyéb

Start | Total Comma... | LEADER Völg... | VVK_HVS_Fv... | LEADER Inté... | Számológép | Összes levél... | Re: Közgyűlé... | Meghívó vidé... | Enlékeztető... | LEADER páll... | 18:59

LEADER pályázatok a Völgyvidéken

Fájl Szerkesztés Nézet Eszközök Üzenet Súgó

Válasz Válasz min... Továbbítás Nyomtatás Törés Előző Következő Címkék

Feladó: Szendrői Júlia
Dátum: 2013. március 21. 21:43
Címzett: polgarmester@alcsutodoboz.hu; pzs@poszonyipince.hu; alcsopor@t-online.hu; arboretum.alcsuthiense@gmail.com; peringeri@freemail.hu; szabo.daniel@4fr.bgf.hu; felete-imre@t-online.hu; zsohar.melinda@freemail.hu; info@geminivendeglo.hu; polgarmester@baracska.hu; dombi.ferenc@freemail.hu; domokos.szaboz@gmail.com; prh@csabodnet.hu; polghivatal@ercsi.hu; mekeportal@gmail.com; polgarmester@etyek.hu; ttkarsag@etyek.hu; borutetyek@gmail.com; jegyzo@fecsut.hu; zoltan@noll.hu; sandorbognar@t-online.hu; polgarmester@gyuro.hu; kajaszoph@kabelsat2000.hu; alkotok.egyesulet@gmail.com; szil.miklos@lovasbereny.datatrans.hu; szabo.marcell@nasy.hu; mvigazgato@freemail.hu; polgarmester@martonvasar.hu; martonnyar@martonvasar.hu; muvsiktars@t-online.hu; horbal@freemail.hu; zold.ama@t-online.hu; hangstallo@baroknet.hu;

Másolatot kap: Völgyvidék
Tárgy: LEADER pályázatok a Völgyvidéken
Melléklet: LEADER_alapok.docx (15,8 KB)

• egyéb

Egy pályázatban több tevékenység is szerepelhet, egy pályázó legfeljebb három pályázatot nyújthat be. A minimális támogatási összeg 200.000 Ft, a maximumot a LEADER Intézkedési Terv tartalmazza.

A legfontosabb tervezett időpontok:

Projektötletgyűjtő, HVS-tervező fórum	április 2. 17 óra	Vál, Polgármesteri Hivatal
Projektötletek beküldése	április 5-ig	volgyvidek@volgyvidek.hu
Elnökségi ülés, LEADER Intézkedési Terv megvitatása	április 5. 9 óra	Vál, LEADER Iroda
Közgyűlés, a LEADER Intézkedési Terv véglegesítése	április 10. 18 óra	Vál, Polgármesteri Hivatal
A jogszabály várható megjelenése	május 3.	www.magvarkozony.hu
A pályázatbernyújtás kezdete	június 3.	www.volgyvidek.hu

A pályázatbernyújtáshoz MVH regisztrációs számra és ügyfélkapus hozzáférésre lesz szükség. A pályázati eljárásról májustól fórumokat rendezünk.

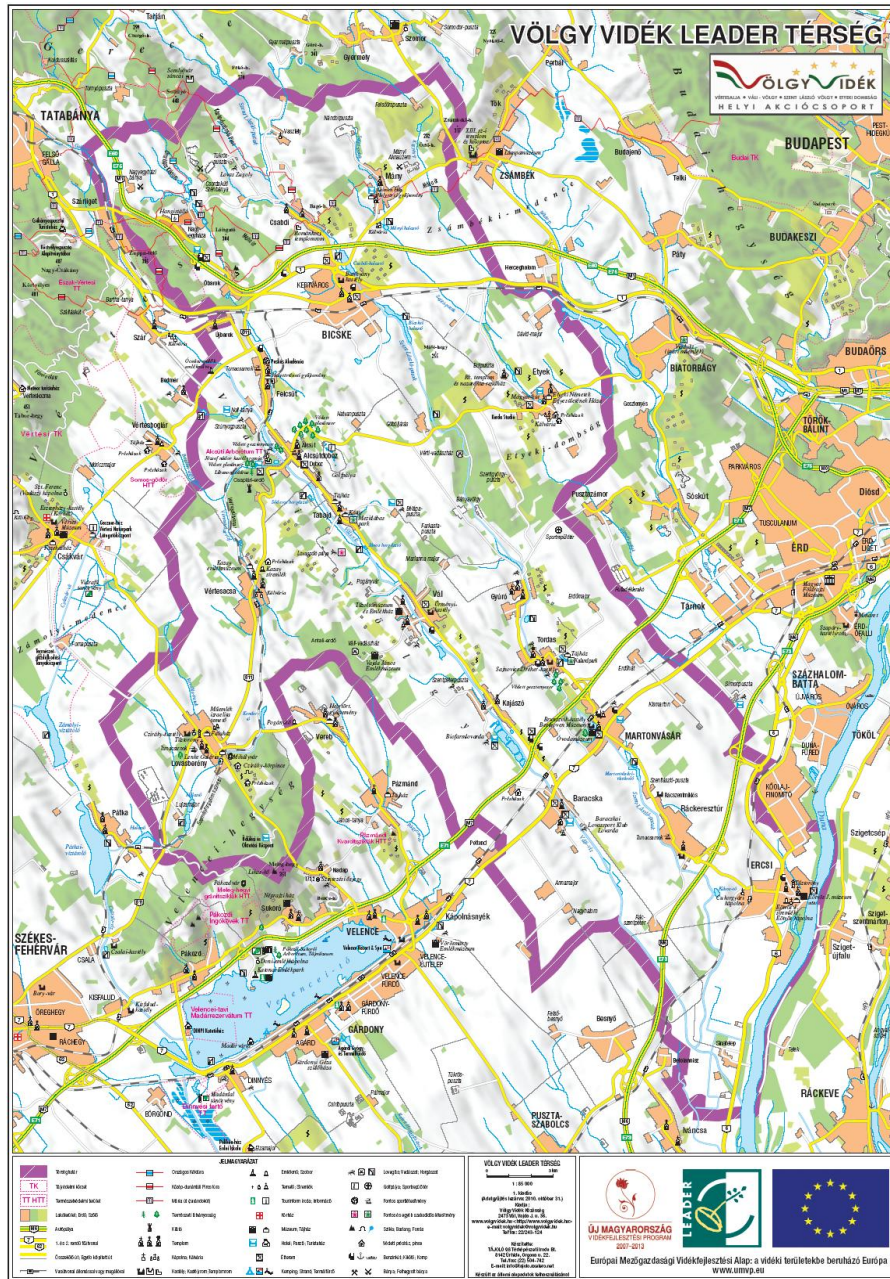
Honlapunkon minden információt megtalál, munkatársaink segítséget nyújtanak e-mail-ben, telefonon, személyesen.

Várjuk projektötleteit, javaslatait! Jöjjen el fórumainkra, rendezvényeinkre!

Start | Total Comma... | LEADER Völg... | VVK_HVS_Fv... | LEADER Inté... | Számológép | Összes levél... | Re: Közgyűlé... | Meghívó vidé... | Enlékeztető... | LEADER páll... | 18:59

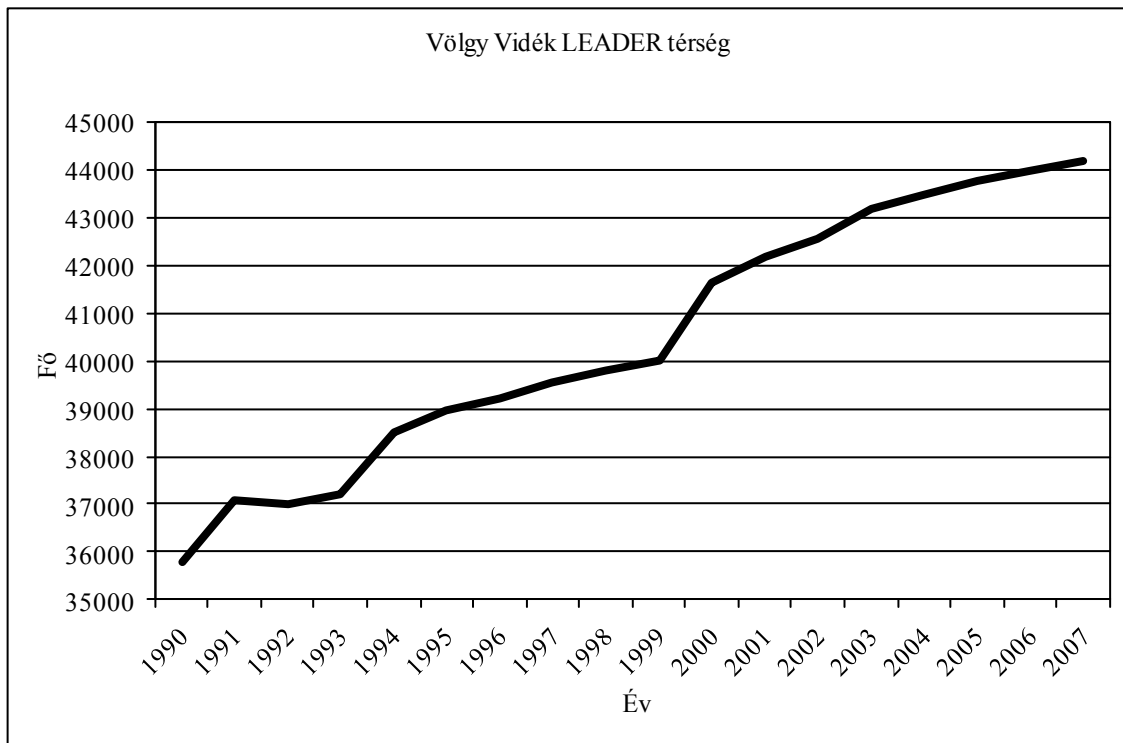
5.4. Térképek

1. térkép A Völgy Vidék LEADER térség és települései

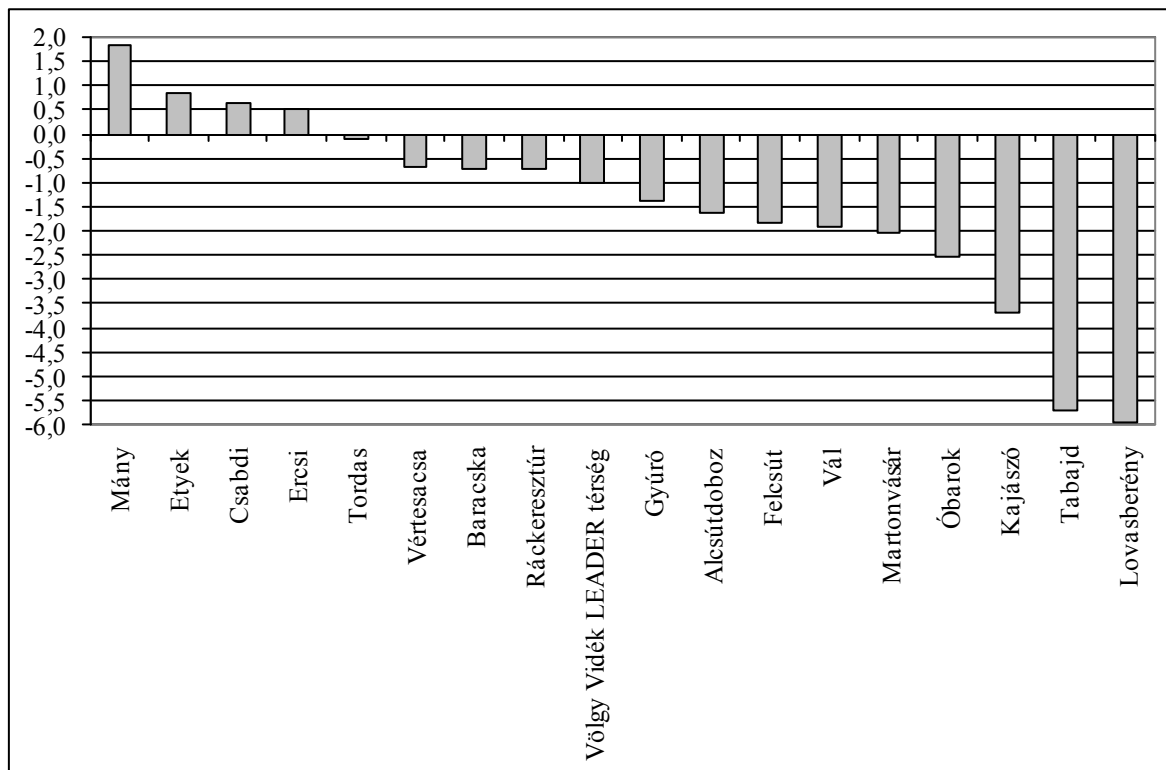

5.5. Ábrák, táblázatok

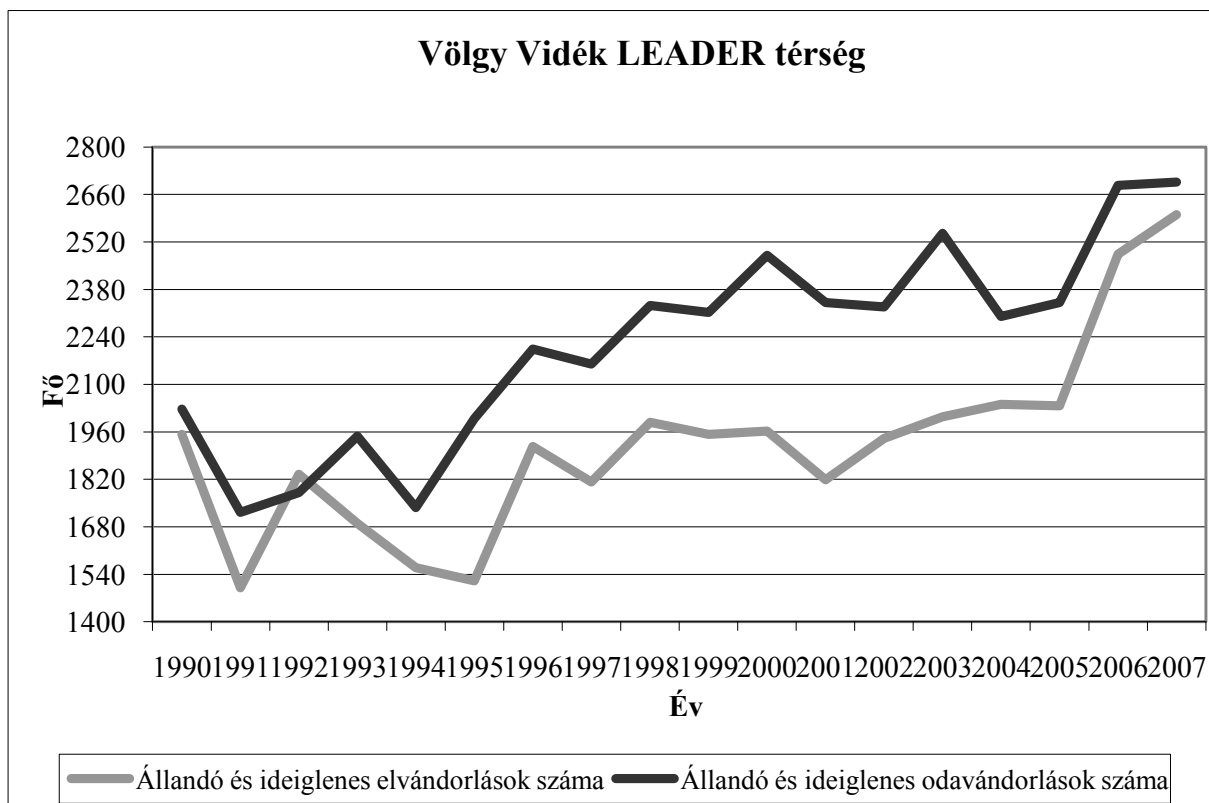
1. ábra A lakónépesség számának alakulása Völgy Vidéken, 1990-2007

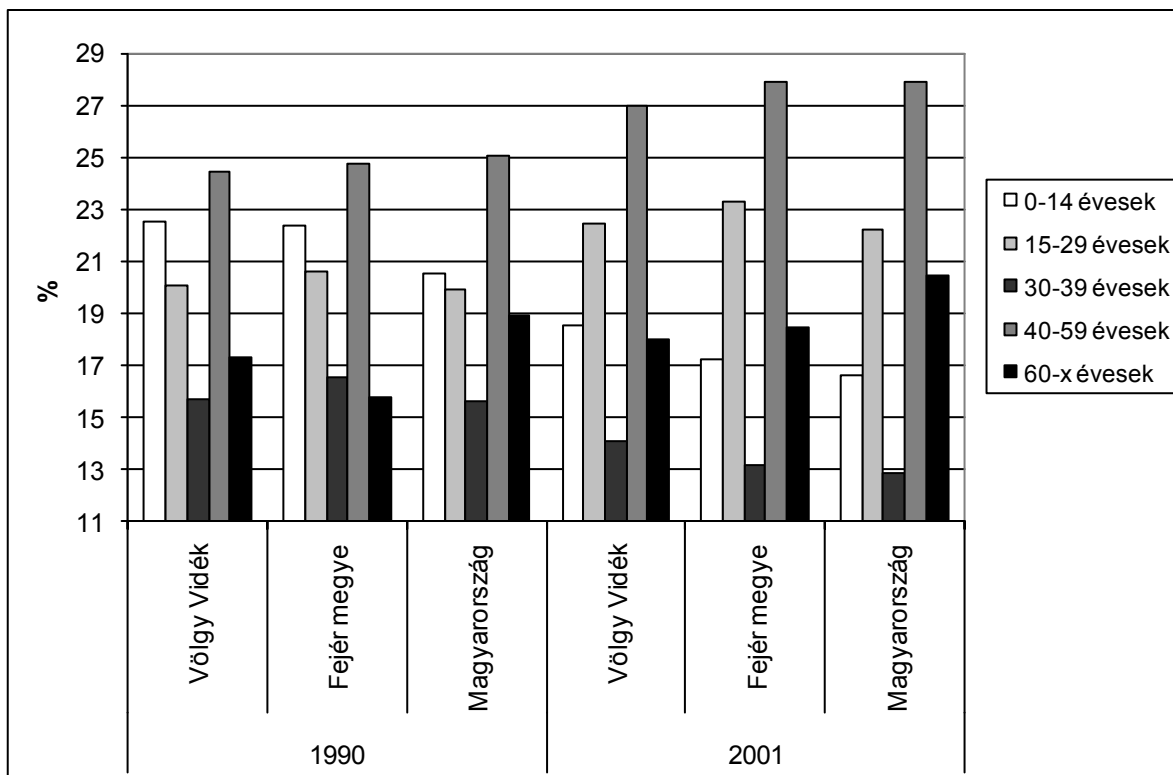
2. ábra 1000 lakosra jutó átlagos éves természetes szaporodás Völgy Vidéken 1990-2007 között (ezrelék)

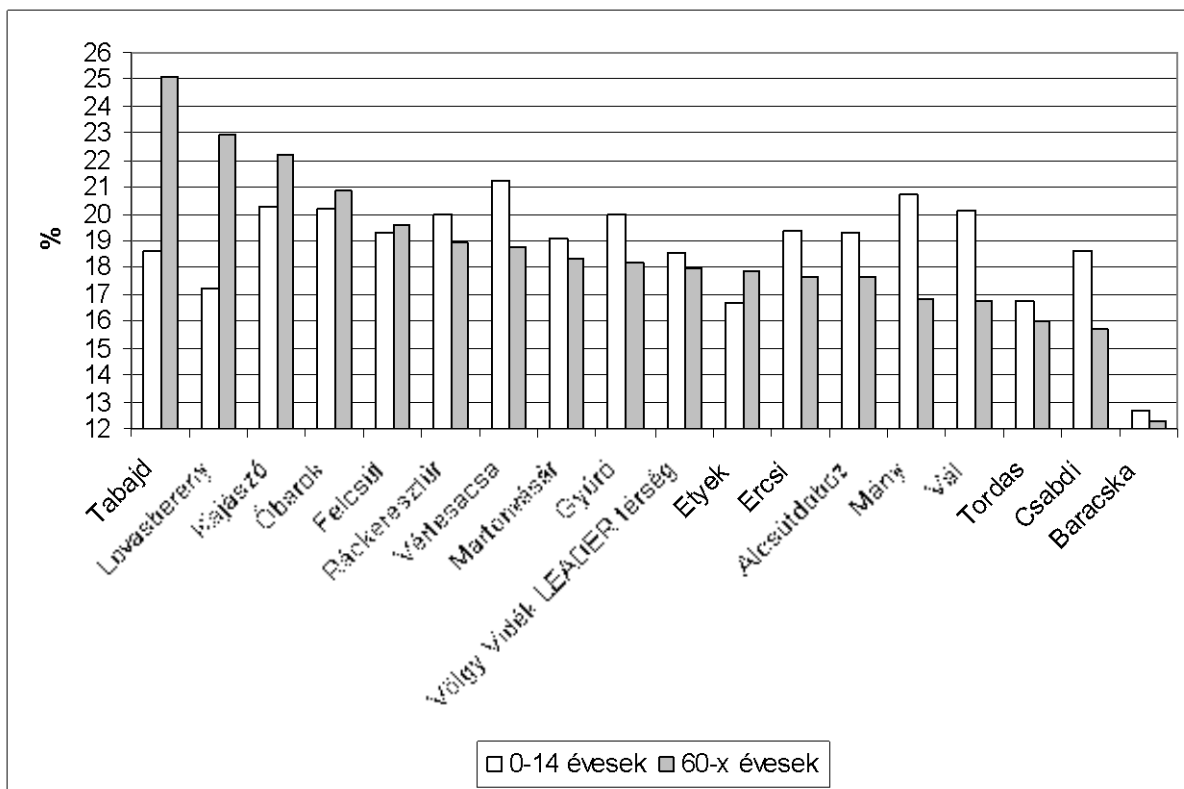
3. ábra Az állandó és ideiglenes oda- és elvándorlások számának alakulása Völgy Vidéken, 1990-2007

4. ábra A népesség főbb korcsoportonkénti aránya Völgy Vidéken, Fejér megyében és Magyarországon 1990-ben és 2001-ben

5. ábra A gyermek- és időskorúak lakossági arányának eltérései Völgy Vidéken, 2001

1. táblázat Az állandó népesség száma Völgy Vidéken, 1990-2007

Állandó népességszám	1890	1910	1930	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001	2007
Alcsútdoboz	2347	2261	2204	2022	2102	1650	1966	1667	1427	1539	1494
Baracska	1917	1997	2100	2048	2138	2659	2802	2680	2502	2729	2726
Csabdi							971	1031	1058	1183	1211
Ercsi	4535	5501	6013	6089	6456	7187	8208	8034	7803	8446	8919
Etyek	3239	3729	4004	4033	3105	3154	3484	3220	3172	3505	4130
Felcsút	1488	1583	1884	1954	1812	1891	1625	1590	1554	1680	1780
Gyűrű	1501	1338	1213	1196	1299	1245	1214	1124	1078	1205	1210
Kajászó	1351	1228	1248	1245	1200	1146	1120	1032	929	998	1098
Lovasberény	3600	3484	3140	3249	3102	3129	2986	2749	2601	2752	2803
Mány	2587	2452	2524	2625	2114	2072	2428	2143	2014	2275	2327
Martonvásár	2095	2578	3154	3032	3126	3851	4045	4150	4304	5120	5558
Óbarok							1034	816	707	789	801
Ráckeresztúr	1630	2142	2591	2586	2659	2896	2861	2903	2769	3181	3347
Tabajd	1529	1446	1372	1445	1341	1106	1159	1112	975	938	1014
Tordas	1242	1433	1484	1205	1293	1413	1360	1374	1363	1727	1844
Vál	3017	3100	2898	2778	2828	2717	2463	2274	2089	2325	2481
Vértesacsa	2572	2491	2700	2720	2525	2173	2094	1799	1667	1749	1791
Völgy Vidék	34650	36763	38529	38227	37100	38289	41820	39698	38012	42141	44534

2. táblázat A lakónépesség száma Völgy Vidéken, 1990-2007

Lakónépesség száma	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Alesütődoboz	1373	1386	1380	1354	1355	1368	1500	1524	1504	1508	1503	1503	1492	1478
Baracska	2428	2489	2501	2515	2564	2602	2701	2708	2709	2729	2731	2733	2730	2711
Csabdi		1097	1120	1124	1144	1148	1154	1132	1162	1174	1175	1198	1187	1185
Ercsi	7532	8030	8154	8205	8284	8267	8334	8406	8407	8537	8542	8567	8615	8563
Etyek	3101	3242	3267	3316	3274	3312	3502	3636	3783	3922	4046	4131	4131	4211
Felcsút	1567	1582	1616	1623	1637	1657	1664	1682	1669	1688	1708	1724	1705	1732
Gyúró	1099	1123	1145	1150	1129	1128	1191	1216	1240	1255	1227	1244	1281	1276
Kajászó	939	976	986	983	993	1003	972	995	984	1007	1027	1037	1066	1065
Lovasberény	2594	2679	2656	2692	2717	2736	2680	2681	2670	2713	2760	2755	2734	2749
Mány	1999	2093	2084	2134	2161	2182	2235	2300	2321	2374	2381	2376	2374	2348
Martonvásár	4415	4927	4895	4979	4935	4977	5145	5180	5275	5336	5360	5397	5524	5650
Óbarok							747	779	796	797	801	783	796	800
Ráckeresztúr	2713	2960	3041	3058	3117	3103	3134	3126	3159	3226	3251	3282	3241	3288
Tabajd	874	889	872	888	883	875	941	948	957	972	987	998	974	985
Tordas	1374	1456	1451	1506	1527	1557	1684	1757	1764	1785	1832	1841	1892	1931
Vál	2098	2284	2278	2283	2316	2333	2321	2354	2390	2394	2416	2453	2500	2504
Vértesacsca	1685	1751	1761	1736	1764	1762	1750	1758	1771	1783	1744	1756	1759	1741
Völgy Vidék	35791	38964	39207	39546	39800	40010	41655	42182	42561	43200	43491	43778	44001	44217

3. táblázat Az élveszületések száma Völgy Vidéken, 1990-2007

Élveszületések száma	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Alesütődoboz	25	15	22	12	16	7	21	19	16	17	15	22	17	13
Baracska	34	25	30	33	34	30	25	20	25	35	28	33	21	35
Csabdi		13	17	9	14	6	10	13	19	20	13	15	8	10
Ercsi	121	122	103	112	93	86	86	108	108	112	105	101	103	110
Etyek	30	33	36	35	36	28	34	43	51	62	64	56	53	42
Felcsút	21	12	13	12	12	22	7	17	14	15	28	19	15	17
Gyúró	15	7	12	12	14	13	9	15	14	10	8	13	13	11
Kajászó	18	9	8	13	12	5	4	10	10	10	6	15	17	14
Lovasberény	24	34	19	27	21	18	19	23	16	26	32	20	28	19
Mány	32	28	26	37	29	18	21	43	22	32	33	25	20	34
Martonvásár	66	38	47	45	45	39	47	40	49	42	39	38	58	55
Óbarok							0	3	4	1	4	7	8	8
Ráckeresztúr	36	39	38	29	29	41	38	33	28	41	35	42	34	31
Tabajd	9	8	18	10	10	10	9	13	7	16	14	18	13	15
Tordas	19	12	18	18	14	15	15	22	14	26	19	15	16	22
Vál	22	34	30	28	27	19	18	27	23	25	27	29	29	27
Vértesacsca	25	14	26	19	22	20	16	20	20	14	16	22	19	16
Völgy Vidék	497	443	463	451	428	377	379	469	440	504	486	490	472	479

4. táblázat A halálozások száma Völgy Vidéken, 1990-2007

Halálozások száma	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Alcsútdoboz	24	23	19	22	19	19	14	18	29	15	15	25	22	17
Baracska	16	22	36	32	36	31	29	49	42	28	31	30	34	34
Csabdi		16	9	6	15	7	9	17	7	15	20	10	13	8
Ercsi	105	102	99	83	111	108	105	111	96	95	112	135	92	95
Etyek	38	39	40	31	44	38	33	27	45	33	42	42	48	50
Felcsút	18	18	23	27	20	28	18	25	11	21	29	19	21	14
Gyúró	12	15	8	6	18	13	13	12	12	17	22	10	12	5
Kajászó	13	13	15	17	12	15	15	18	16	13	14	12	15	15
Lovasberény	39	43	48	38	41	42	29	45	41	38	34	48	36	30
Mány	28	29	29	21	21	26	23	28	24	22	23	22	27	21
Martonvásár	50	33	48	55	58	61	54	70	62	64	50	66	72	64
Ráckeresztúr	45	29	27	46	38	45	34	43	43	33	30	35	40	40
Óbarok							3	3	7	5	8	7	7	11
Tabajd	26	13	15	17	22	16	17	14	21	17	14	18	13	16
Tordas	9	17	20	16	16	16	15	30	13	13	22	24	11	20
Vál	38	34	39	21	30	29	31	25	26	31	27	34	29	20
Vértessacska	19	26	32	22	18	32	27	15	30	15	25	19	29	18
Völgy Vidék	480	472	507	460	519	526	469	550	525	475	518	556	521	478

5. táblázat Az állandó és ideiglenes odavándorlások száma Völgy Vidéken, 1990-2007

Állandó és ideiglenes odavándorlások száma	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Alcsútdoboz	61	85	83	89	110	87	119	94	77	89	75	73	96	89
Baracska	100	94	132	111	187	150	154	155	121	139	147	135	176	164
Csabdi		51	56	64	73	50	52	35	62	54	56	66	72	74
Ercsi	407	409	462	426	468	482	508	423	408	527	440	439	449	408
Etyek	136	165	219	169	158	210	224	252	264	308	289	246	265	263
Felcsút	110	72	88	108	114	96	85	110	83	96	98	84	116	120
Gyúró	54	58	78	49	38	45	67	46	57	65	40	57	82	69
Kajászó	44	53	68	50	68	65	69	65	44	61	75	55	69	72
Lovasberény	120	160	129	149	167	148	123	122	114	135	120	136	124	168
Mány	150	100	111	123	115	134	129	137	137	155	115	101	144	93
Martonvásár	274	252	275	324	272	318	273	298	303	312	255	318	431	445
Óbarok							31	50	46	41	62	50	60	51
Ráckeresztúr	183	201	223	194	221	159	168	142	222	211	189	207	147	233
Tabajd	45	67	45	66	79	62	89	55	59	67	56	60	52	78
Tordas	71	91	76	107	79	107	189	167	90	89	122	99	164	169
Vál	141	92	75	68	110	117	126	116	137	108	98	133	137	106
Vértessacska	131	49	84	63	74	82	75	74	104	89	63	82	103	95
Völgy Vidék	2027	1999	2204	2160	2333	2312	2481	2341	2328	2546	2300	2341	2687	2697

6. táblázat Az állandó és ideiglenes elvándorlások száma Völgy Vidéken, 1990-2007

Állandó és ideiglenes elvándorlások száma	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Alcsútdoboz	100	85	92	105	106	62	78	83	84	85	86	68	103	99
Baracska	161	89	114	98	136	111	133	120	105	135	151	130	166	183
Csabdi		47	41	63	52	45	73	53	46	48	57	49	83	81
Ercsi	398	331	342	404	371	477	347	358	430	422	438	436	441	501
Etyek	171	115	190	124	192	162	179	149	145	201	195	180	276	242
Felcsút	55	68	44	86	92	70	85	82	101	81	70	72	128	103
Gyúró	53	42	60	50	55	46	34	29	40	39	52	44	53	73
Kajászó	40	25	51	49	58	45	47	41	47	41	46	48	41	75
Lovasberény	119	77	123	102	122	105	105	103	113	85	84	117	136	153
Mány	137	84	117	89	96	105	126	96	120	120	112	112	144	132
Martonvásár	235	177	306	230	303	254	227	234	194	240	222	254	291	322
Óbarok							27	21	26	40	53	64	60	47
Ráckeresztúr	152	163	153	160	153	169	174	140	180	161	180	182	181	178
Tabajd	64	54	65	43	72	64	62	54	41	50	39	54	75	65
Tordas	62	59	79	54	56	76	93	87	86	84	71	76	116	129
Vál	113	50	72	70	74	90	93	98	97	97	88	82	99	104
Vértesacsa	93	55	68	85	50	72	79	71	86	75	97	69	91	114
Völgy Vidék	1953	1521	1917	1812	1988	1953	1962	1819	1941	2004	2041	2037	2484	2601

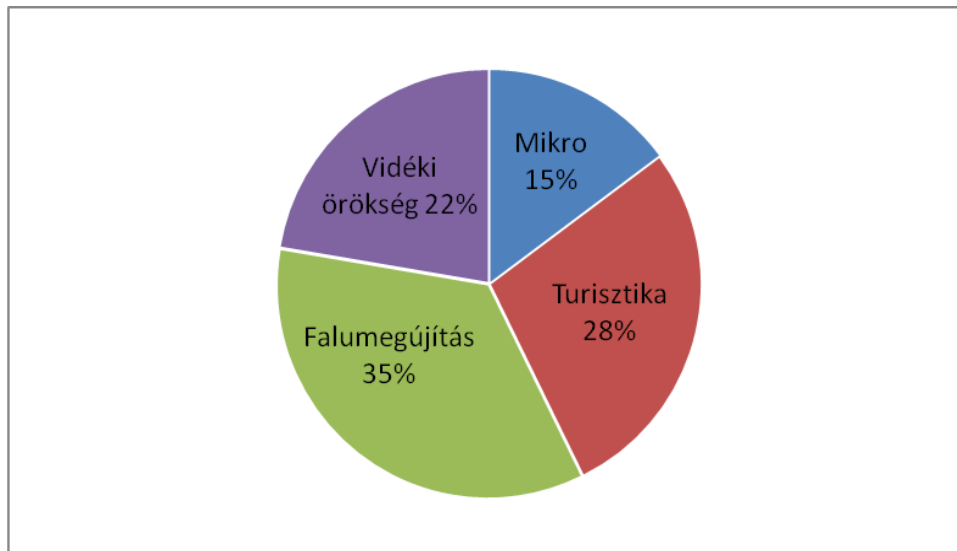
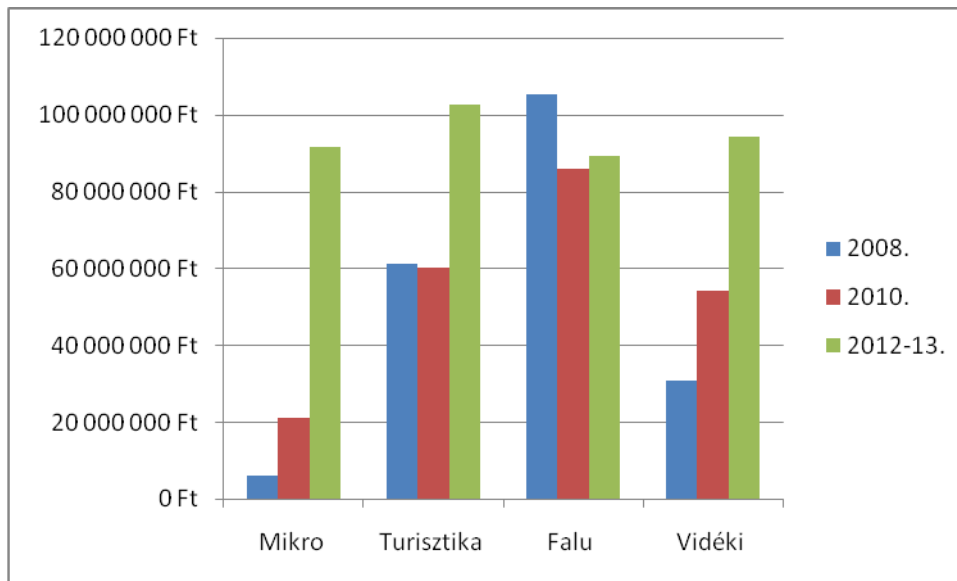
7. táblázat A korszerkezet Völgy Vidéken, 2009

Korszerkezet, 2009	0-14 évesek	15-19 évesek	20-29 évesek	30-39 évesek	40-49 évesek	50-59 évesek	60-x évesek
Alcsútdoboz	233	117	181	229	205	219	315
Baracska	439	187	360	488	368	391	532
Csabdi	207	87	183	215	158	182	214
Ercsi	1430	703	1195	1509	1130	1263	1645
Etyek	772	266	527	799	594	566	703
Felcsút	300	157	265	316	224	256	324
Gyúró	182	91	167	227	170	184	207
Kajászó	168	100	123	199	150	122	237
Lovasberény	371	213	362	397	411	404	619
Mány	431	214	321	412	305	338	395
Martonvásár	865	444	787	985	464	782	1110
Óbarok	119	66	102	120	112	112	156
Ráckeresztúr	584	261	405	624	392	473	665
Tabajd	194	72	140	148	128	132	200
Tordas	336	135	242	343	333	264	331
Vál	452	197	351	421	326	336	442
Vértesacsa	275	163	233	281	242	238	366
Völgy Vidék	7358	3473	5944	7713	5712	6262	8461

8-11. táblázat és 6-13. ábra VVK III. és IV. tg. lekötött forrásainak megoszlásai

III. tg. lekötött forrásai

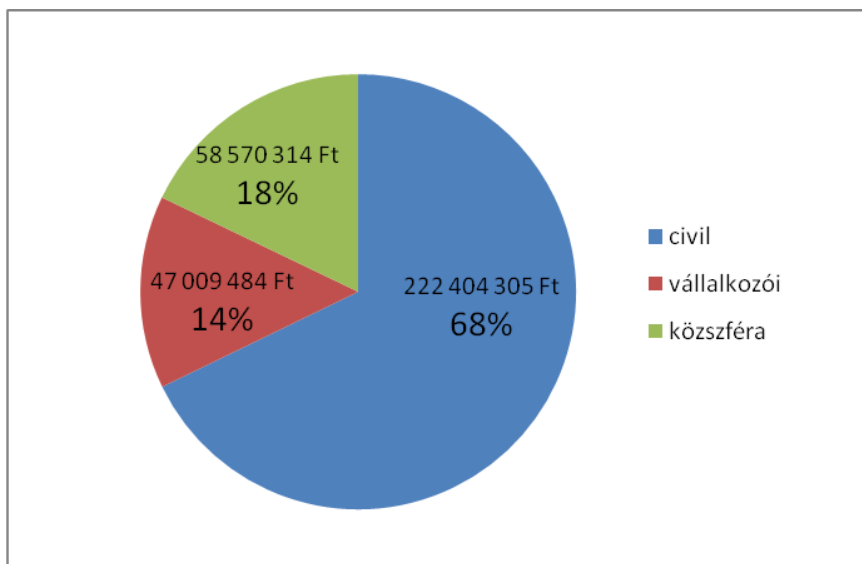
Jogcím	2008.	2010.	2012-13.	összesen	
Mikro	6 175 528 Ft	21 047 563 Ft	91 732 801 Ft	118 955 892 Ft	13 db
Turisztika	61 048 739 Ft	60 280 025 Ft	102 763 272 Ft	224 092 036 Ft	12 db
Falu	105 309 542 Ft	86 012 579 Ft	89 223 069 Ft	280 545 190 Ft	19 db
Vidéki	30 646 266 Ft	54 236 634 Ft	94 358 390 Ft	179 241 290 Ft	12 db
Összesen	203 180 075 Ft	221 576 801 Ft	378 077 532 Ft	802 834 408 Ft	56 db

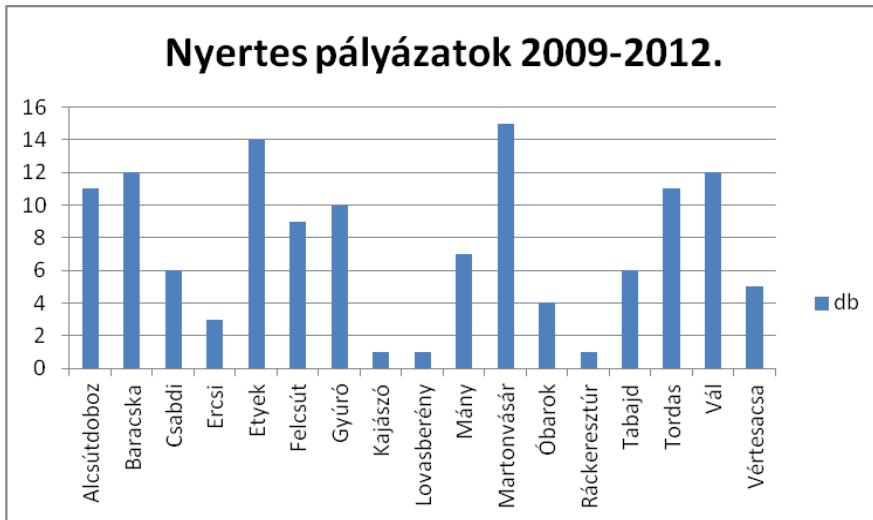
IV. tg. LEADER lekötött forrásai

2009.	támogatott projektek száma	támogatás összege
Közösségi célú fejlesztés – közösségi tér	1	20 004 000 Ft
Térségen belüli együttműködés	1	6 392 000 Ft
Rendezvény	12	26 656 454 Ft
Tanulmány	2	6 480 000 Ft
Összesen	23	59 532 454 Ft

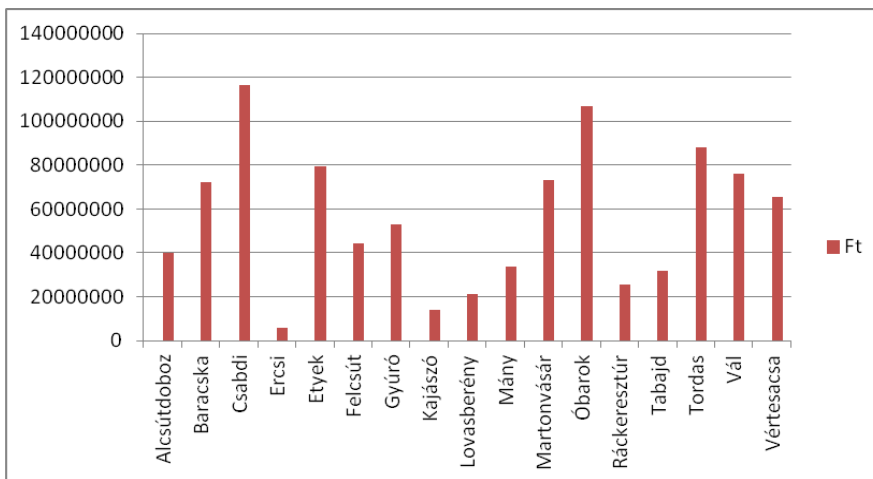
2011.		támogatott projektek száma	támogatás összege
Közösségi célú fejlesztés	közösségi terek fejlesztése	9	173 227 005 Ft
	civil szervezetek eszközbeszerzése	7	11 708 766 Ft
Rendezvény		31	28 195 377 Ft
Képzés		6	8 484 912 Ft
Tanulmány		3	2 800 000 Ft
Térségen belüli együttműködés		1	3 556 000 Ft
Vállalkozási célú fejlesztés		11	48 391 276 Ft
Összesen		68	279 040 774 Ft

Az elnyert LEADER források társadalmi-gazdasági szféránkénti megoszlása

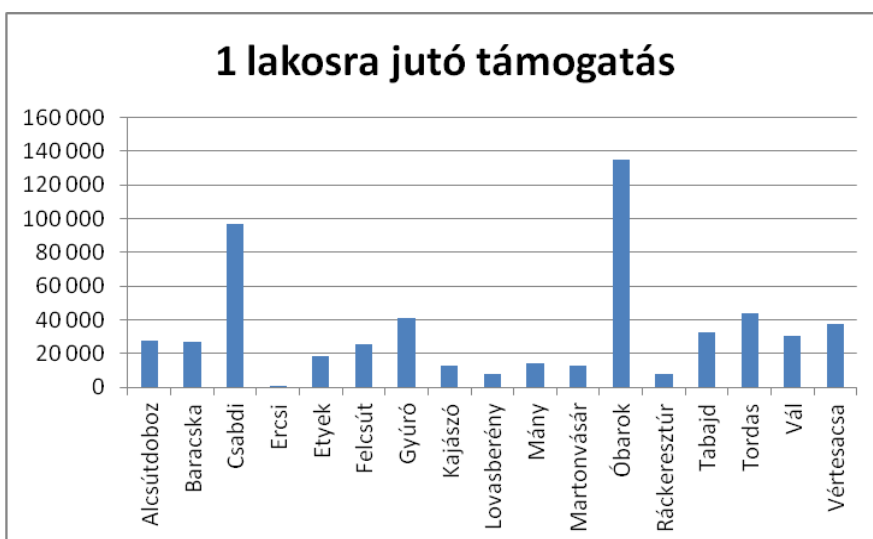
Az összes megítélt III. és IV. tg. támogatás 2009-2012. között településenként

Összesen:
128 db

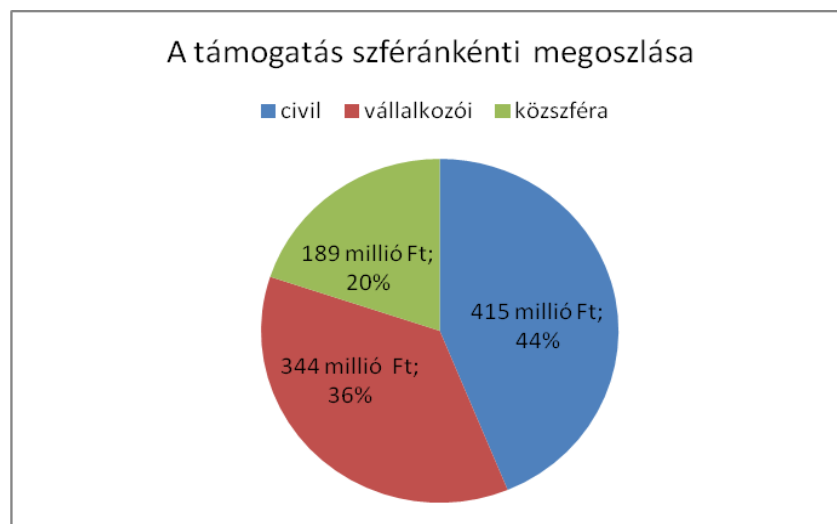
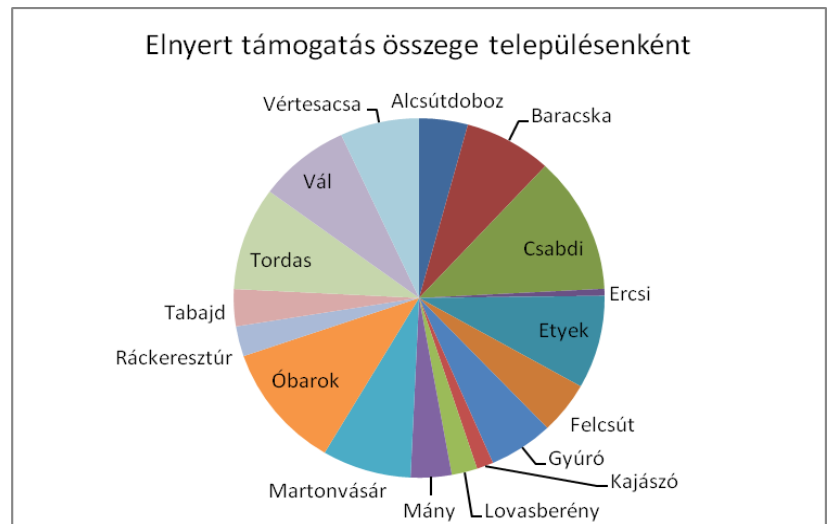
Összesen
948 millió Ft

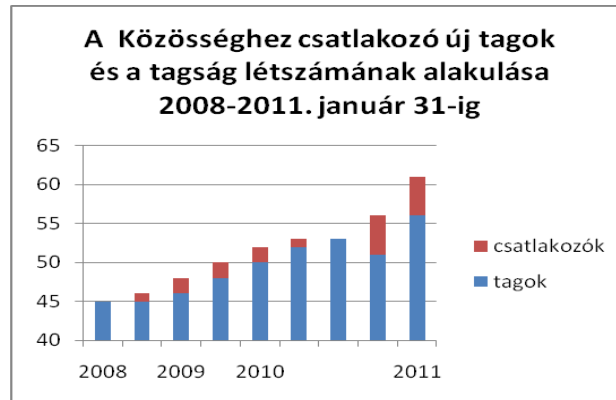
Átlag: 21.424 Ft

Az elnyert támogatás összege településenként 2009 – 2012.

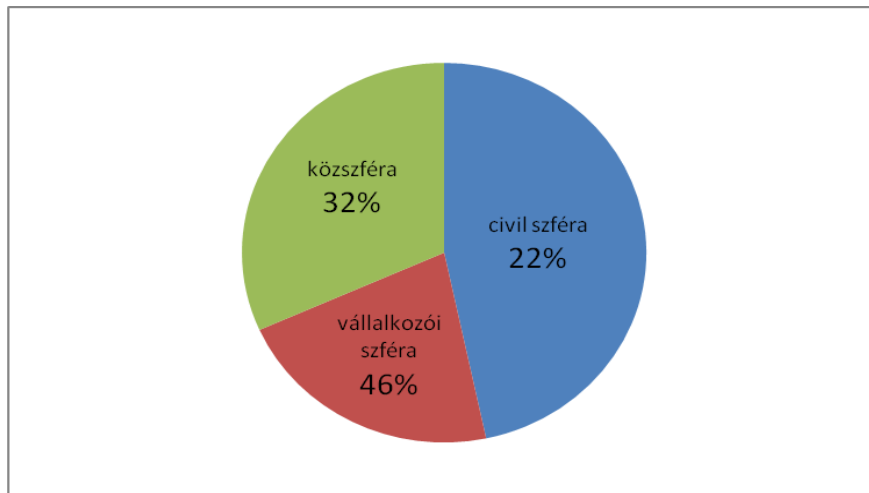
Fejlesztés/beruházás megvalósításának helye	ezer Ft
Alcsútdoboz	40 056
Baracska	72 426
Csabdi	116 698
Ercsi	5 933
Etyek	79 563
Felcsút	44 406
Gyúró	53 214
Kajászó	13 781
Lovasberény	21 178
Mány	33 661
Martonvásár	73 413
Óbarok	106 752
Ráckeresztúr	25 757
Tabajd	31 640
Tordas	88 253
Vál	75 846
Vértesacsca	65 263

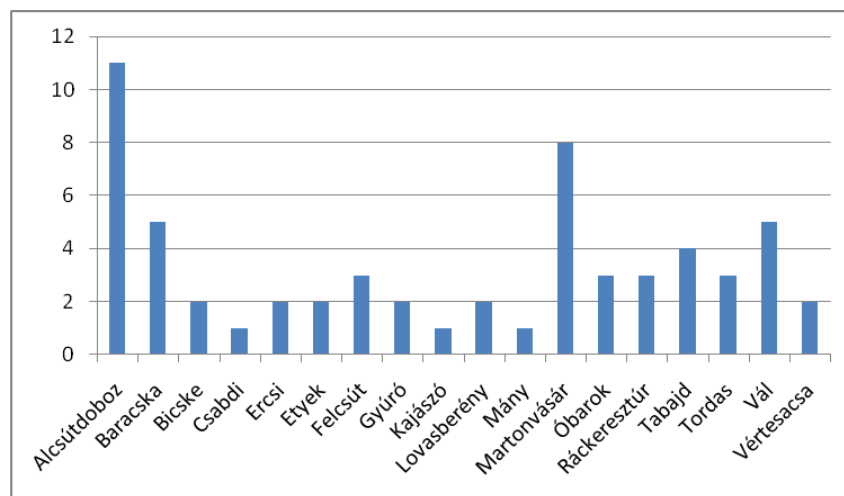
14. ábra A Völgy Vidék Község taglétszámának alakulása, 2008-2011.

15. ábra A Völgy Vidék Község tagságának összetétele társadalmi-gazdasági szféránként, 2013. március

16. ábra A Völgy Vidék Község tagságának megoszlása településenként, 2013. március

5.6. A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

A VVK HVS tervezése, 2011. és 2013. évi felülvizsgálata során a következő térségi vagy a térségre vonatkozó releváns információkat tartalmazó tervezési dokumentumok vidékfejlesztési szempontú másodelemzése történt meg:

- ✓ A Völgy Vidék gazdaságfejlesztési stratégiája I. A Völgy Vidék helyi termékei és fejlesztési lehetőségeik. Chemcon 2002 Bt., Baracska, 2009.
- ✓ A Völgy Vidék gazdaságfejlesztési stratégiája II. Gazdasági helyzetkép a Völgy Vidéken. Chemcon 2002 Bt., Baracska, 2012.
- ✓ A Völgy Vidék LEADER térség népességszámának várható alakulása 2020-ig és főbb társadalmi-gazdasági hatásai. Chemcon 2002 Bt., Baracska, 2009.
- ✓ A Völgy vidék természeti és épített értékei. Chemcon 2002 Bt., Baracska, 2013.
- ✓ Dél-Fejér megyei gazdaságfejlesztési program. EMIPSZ, Budapest, 2003.
- ✓ Dunamenti és mezőföldi települések térségfejlesztési programja. SZRVA, Szfvár, 1996.
- ✓ Fejér megye agrárstruktúra- és vidékfejlesztési programja. FMAK, Székesfehérvár.
- ✓ Fejér megyei kistérségek összehangolt stratégiai programja. SZRVA, Székesfehérvár, 2001.
- ✓ Fejér Megyei Közgyűlés ciklusprogram 2002-2006. FMÖ, Székesfehérvár, 2003.
- ✓ Fejér megye területfejlesztési koncepciója. Feltáró-értékelő vizsgálat. VÁTI, Bp., 2012.
- ✓ Fejér megye területfejlesztési koncepciója és stratégiája. MTA RKK NYUTI, Győr, 1997.
- ✓ Fejér megye területrendezési terve, VÁTI, Budapest, 2000. és 2009.
- ✓ Fejér megye turisztikai koncepciója. LT Consorg Kft. Székesfehérvár, 2004.
- ✓ Integrált városfejlesztési stratégia. Martonvásár, Ercsi, Bicske, Szfvár és Érd, 2008-2009.
- ✓ Intelligens Fejér megye stratégia. KJF – MTA RKK NYUTI – SKI Kht. – Datatrans Kft. Székesfehérvár-Nagykovácsi, 2002.
- ✓ Intelligens Sárvíz Kistérség stratégia. Stratégiakutató Intézet Kht., Nagykovácsi, 2003
- ✓ Kistérségi helyzetkép. Közép-Dunántúl. Fejér megye. Ercsi, Bicskei és Székesfehérvári kistérség. VÁTI, Budapest, 2006.
- ✓ Közép-dunántúli Operatív Program. KDRFÜ Kht., Székesfehérvár, 2006.
- ✓ Közép-dunántúli Régió innovációs stratégiája és akcióterve. KDRFÜ-SZRVA, Szfvár, 2004.
- ✓ Közép-dunántúli Régió regionális innovációs stratégiája. KDRIÜ, Székesfehérvár, 2009
- ✓ Közép-dunántúli Régió regionális stratégiai programja 2007-2013. MTA RKK NYUTI KDKCS, 2006.
- ✓ Közép-dunántúli Régió társadalmi atlasza. Pro Régió, Budapest, 2010.
- ✓ Közép-dunántúli Régió területfejlesztési koncepciója és programja. MTA RKK NYUTI, Győr, 1999. és 2001.
- ✓ Országos területi helyzetkép. VÁTI, Budapest, 2009.
- ✓ Völgy Vidék helyi termékei és fejlesztési lehetőségeik. Chemcon 2002 Bt., Baracska, 2009.

5.7. Fenntarthatósági alapelvek

A VVK HVS azzal járul hozzá a *helyi fenntarthatósághoz*, hogy egyedi értéként kezeli a Völgy Vidék helyi mezőgazdasági, táji, természeti és környezeti adottságait, továbbá a helyi gazdaság erősítésén, a térségi kötődésű, helyi adottságokra építő, helyi erőforrásokat felhasználó vállalkozások támogatásán keresztül segíti a termék és nyersanyag, energia behozatalának kiváltását. A *globális fenntarthatósághoz* azzal járul hozzá, hogy a „környezet megóvása” és az „örökségek megőrzése” prioritásokon belül kiemelten kezeli az éghajlatváltozás megelőzésére, a biológiai sokféleség megőrzésére, valamint a vízkészletek és a talaj megóvására irányuló kezdeményezéseket.

A VVK HVS intézkedései elősegítik a *vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését*, biztosítják a természeti és épített értékek fennmaradását, óvják a biológiai sokféleséget és a környezet állapotát. A mezőgazdasági szerkezetváltáson belül a *természet-megőrző, környezetkímélő és biológiai gazdálkodás* kerül előtérbe. A *vidéki életmód javítása*, a vidék megtartó- és vonzerejének növelése, megismertetése az „életminőség fejlesztése” és a „völgyvidéki értékeket bemutató turizmus fejlesztése” prioritások kiemelt célja.

A VVK HVS intézkedései a helyi fenntarthatóságot a *tudatos élelmiszertermelés és fogyasztás magatartásának és szokásainak terjesztésével*, illetve az *etikus termelés és kereskedés keretei kialakításának ösztönzésével* is segítik, továbbá az *érdekek védelmének felvállalásával és a területi fejlettségbeli különbségek mérséklésével*.

5.8. HVS LEADER Terv

5.8.1. HVS Intézkedési Terv

Intézkedések a Völgy Vidék LEADER Helyi Akciócsoport Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának keretében

1. Számú intézkedés

1.1. HVS intézkedés megnevezése	Helyi termékek, helyi szolgáltatások fejlesztése, értékesítési lehetőségeinek javítása
1.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés	A Völgy Vidék helyi adottságaira építő vállalkozások fejlesztése
1.3. HVS intézkedés leírása	Helyi termékek, szolgáltatások fejlesztéséhez, értékesítése javításához kapcsolódó építés, gépbeszerzés, eszközbeszerzés, rendezvény előkészítése és megvalósítása, képzés előkészítése és megvalósítása, tanulmánykészítés, marketing és az előzőekben nem sorolható egyéb tevékenység támogatható. Kizárólag együttműködésben végrehajtott, marketing tevékenységet is tartalmazó projektek támogathatók.

1.4. Támogatási kritériumok

Részvétel a VVK munkaszervezete által szervezett személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal.

A fejlesztés tárgyát bemutató megjelenés a helyi médiában a DIT ŰMVP és a VVK arculati elemek alkalmazásával az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal, és annak megküldése viszontközlésre a VVK számára.

A projekt megvalósításában részt vesz legalább egy helyi (Völgy Vidék térségi) vállalkozó, vagy megfelelően indokolja, hogy ez miért nem megoldható.

Társadalmi, gazdasági, környezeti szempontból fenntartható és költséghatékony projektek támogathatók.

Valamely Völgy Vidék térségi szereplővel (vállalkozással, civil szervezettel vagy önkormányzattal) való együttműködés, amely a megvalósításra vonatkozó együttműködés esetén az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig, működtetés esetén legalább a működtetési és fenntartási időszak végéig tart.

A projekt részeként marketing tevékenység is elszámolásra kerül.

Rendezvény, képzés esetén terembérlet, helyszínbérlet, eszközbérlet maximum a rendezvényre, képzésre fordítandó támogatási összeg 5%-ig támogatható.

1.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása

☐ Vállalkozásfejlesztés
☐ Közösségi célú fejlesztés

1.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege

Minimum támogatási összeg:	200.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	30.000.000 Ft

1.7. Ügyfélkör

mikro-, kis- és középvállalkozások
természetes személyek

1.8. Támogatható települések köre

Alcsútdoboz, Baracska, Csabdi, Ercsi, Etyek, Felcsút, Gyúró, Kajászó, Lovasberény, Mány, Martonvásár, Óbarok, Ráckeresztúr, Tordas, Tabajd, Vál, Vértesacsca
--

1.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok

Együttműködési megállapodás

A 2013. évi LEADER rendeletben foglaltaknak megfelelő két árajánlat

Eszközbeszerzés esetén műszaki leírás, amennyiben az árajánlat nem tartalmazza

Építési tevékenység esetén tervdokumentáció, amely megfelel a 23/2007 (IV.17.) FVM rendeletnek
Építési beruházás esetén a jogerős és érvényes építési engedély, vagy az építési engedélyeztetési eljárás megindításáról szóló nyilatkozat, nem építési engedélyköteles beruházás esetén a hatóság erről szóló nyilatkozata
Rendezvény esetén programterv
Képzés esetén képzési tematika
Marketing tevékenység esetén marketing terv
Tanulmány esetén <ul style="list-style-type: none">
- a tanulmány fejezeteinek tematikája
- a tanulmány készítőinek szakmai bemutatkozása
- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő tanulmányhoz kapcsolódó kötelező nyilatkozatok

2. számú intézkedés

2.1. HVS intézkedés megnevezése	Kézműves, népművészeti, nemzetiségi hagyományokhoz, a hagyományos vidéki élet fenntartásához kapcsolódó fejlesztések				
2.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés	A Völgy Vidék örökségeinek megőrzése				
2.3. HVS intézkedés leírása	Kézműves, népművészeti, nemzetiségi hagyományokhoz, a hagyományos vidéki élet fenntartásához kapcsolódó építés, gépbeszerzés, eszközbeszerzés, rendezvény előkészítése és megvalósítása, képzés előkészítése és megvalósítása, tanulmánykészítés, marketing és az előzőekben nem sorolható egyéb tevékenység támogatható. Kizárólag együttműködésben végrehajtott, marketing tevékenységet is tartalmazó projektek támogathatók.				
2.4. Támogatási kritériumok	<p>Részvétel a VVK munkaszervezete által szervezett személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal.</p> <p>A fejlesztés tárgyát bemutató megjelenés a helyi médiában a DIT ÚMVP és a VVK arculati elemek alkalmazásával az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal, és annak megküldése viszontközlésre a VVK számára.</p> <p>A projekt megvalósításában részt vesz legalább egy helyi (Völgy Vidék térségi) vállalkozó, vagy megfelelően indokolja, hogy ez miért nem megoldható.</p> <p>Társadalmi, gazdasági, környezeti szempontból fenntartható és költséghatékony projektek támogathatók.</p> <p>Valamely Völgy Vidék térségi szereplővel (vállalkozással, civil szervezettel vagy önkormányzattal) való együttműködés, amely a megvalósításra vonatkozó együttműködés esetén az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig, működtetés esetén legalább a működtetési és fenntartási időszak végéig tart.</p> <p>A projekt részeként marketing tevékenység is elszámolásra kerül.</p> <p>Rendezvény, képzés esetén terembérlet, helyszínbérlet, eszközbérlet maximum a rendezvényre, képzésre fordítandó támogatási összeg 5%-ig támogatható</p> <p>Falunap nem támogatható</p>				
2.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása	☐ <u>Vállalkozásfejlesztés</u> ☐ <u>Közösségi célú fejlesztés</u>				
2.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege	<table border="1"> <tr> <td>Minimum támogatási összeg:</td> <td>200.000 Ft</td> </tr> <tr> <td>Maximum támogatási összeg:</td> <td>30.000.000 Ft</td> </tr> </table>	Minimum támogatási összeg:	200.000 Ft	Maximum támogatási összeg:	30.000.000 Ft
Minimum támogatási összeg:	200.000 Ft				
Maximum támogatási összeg:	30.000.000 Ft				
2.7. Ügyfélkör	<p>mikro-, kis- és középvállalkozások, természetes személyek</p> <p>nonprofit szervezet, egyház</p> <p>települési önkormányzat, települési nemzetiségi önkormányzat</p>				
2.8. Támogatható települések köre	Alcsútdoboz, Baracska, Csabdi, Ercsi, Etyek, Felcsút, Gyúró, Kajászó, Lovasberény, Mány, Martonvásár, Óbarok, Ráckeresztúr, Tordas, Tabajd, Vál, Vértesacsá				
2.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok	<p>Együttműködési megállapodás</p> <p>A 2013. évi LEADER rendeletben foglaltaknak megfelelő két árajánlat</p> <p>Eszközbeszerzés esetén műszaki leírás, amennyiben az árajánlat nem tartalmazza</p> <p>Építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.) FVM rendeletnek</p> <p>Építési beruházás esetén a jogerős és érvényes építési engedély, vagy az építési engedélyeztetési eljárás megindításáról szóló nyilatkozat, nem építési engedélyköteles beruházás esetén a hatóság erről szóló nyilatkozata</p>				

Rendezvény esetén programterv
Képzés esetén képzési tematika
Marketing tevékenység esetén marketing terv
Tanulmány esetén <ul style="list-style-type: none">
- a tanulmány fejezeteinek tematikája
- a tanulmány készítőinek szakmai bemutatkozása
- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő tanulmányhoz kapcsolódó kötelező nyilatkozatok

3. számú intézkedés

3.1. HVS intézkedés megnevezése	Kulturális, sport, tudományos, művészeti tevékenységek, valamint az egészséges életmód és a közbiztonság közösségi feltételeinek, tereinek fejlesztése
3.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés	Az életminőség fejlesztése a Völgy Vidéken
3.3. HVS intézkedés leírása	Kulturális, sport, tudományos, művészeti tevékenységek, valamint az egészséges életmód és a közbiztonság közösségi feltételeinek, tereinek fejlesztéséhez kapcsolódó építés, gépbeszerzés, eszközbeszerzés, rendezvény előkészítése és megvalósítása, képzés előkészítése és megvalósítása, tanulmánykészítés, marketing és az előzőekben nem sorolható egyéb tevékenység támogatható. Kizárólag együttműködésben végrehajtott, marketing tevékenységet is tartalmazó projektek támogathatók.
3.4. Támogatási kritériumok	<p>Részvétel a VVK munkaszervezete által szervezett személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal.</p> <p>A fejlesztés tárgyát bemutató megjelenés a helyi médiában a DIT ŰMVP és a VVK arculati elemek alkalmazásával az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal, és annak megküldése viszontközlésre a VVK számára.</p> <p>A projekt megvalósításában részt vesz legalább egy helyi (Völgy Vidék térségi) vállalkozó, vagy megfelelően indokolja, hogy ez miért nem megoldható.</p> <p>Társadalmi, gazdasági, környezeti szempontból fenntartható és költséghatékony projektek támogathatók.</p> <p>Valamely Völgy Vidék térségi szereplővel (vállalkozással, civil szervezettel vagy önkormányzattal) való együttműködés, amely a megvalósításra vonatkozó együttműködés esetén az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig, működtetés esetén legalább a működtetési és fenntartási időszak végéig tart.</p> <p>A projekt részeként marketing tevékenység is elszámolásra kerül.</p> <p>Rendezvény, képzés esetén terembérlet, helyszínbérlet, eszközbérlet maximum a rendezvényre, képzésre fordítandó támogatási összeg 5%-ig támogatható</p> <p>Falunap nem támogatható</p>
3.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása	☐ Vállalkozásfejlesztés ☐ <u>Közösségi célú fejlesztés</u>
3.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege	
Minimum támogatási összeg:	200.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	40.000.000 Ft
3.7. Ügyfélkör	
nonprofit szervezet, egyház	
települési önkormányzat, települési nemzetiségi önkormányzat	
3.8. Támogatható települések köre	Alcsútdoboz, Baracska, Csabdi, Ercsi, Etyek, Felcsút, Gyúró, Kajászó, Lovasberény, Mány, Martonvásár, Óbarok, Ráckeresztúr, Tordas, Tabajd, Vál, Vértesacsá
3.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok	
Együttműködési megállapodás	
A 2013. évi LEADER rendeletben foglaltaknak megfelelő két árajánlat	
Eszközbeszerzés esetén műszaki leírás, amennyiben az árajánlat nem tartalmazza	
Építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.) FVM rendeletnek	
Építési beruházás esetén a jogerős és érvényes építési engedély, vagy az építési engedélyeztetési eljárás megindításáról szóló nyilatkozat, nem építési engedélyköteles beruházás esetén a hatóság erről szóló nyilatkozata	

Rendezvény esetén programterv
Képzés esetén képzési tematika
Marketing tevékenység esetén marketing terv
Tanulmány esetén <ul style="list-style-type: none">
- a tanulmány fejezeteinek tematikája
- a tanulmány készítőinek szakmai bemutatkozása
- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő tanulmányhoz kapcsolódó kötelező nyilatkozatok

4. számú intézkedés

4.1. HVS intézkedés megnevezése	A Völgy Vidék térség teljes területét érintő rendezvények, képzések szervezése, tanulmányok készítése
--	---

4.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés	Az életminőség fejlesztése a Völgy Vidéken
---------------------------------------	--

4.3. HVS intézkedés leírása	A Völgy Vidék térség teljes területét érintő rendezvények, képzések szervezéséhez, tanulmányok készítéséhez kapcsolódó eszközbeszerzés, rendezvény előkészítése és megvalósítása, képzés előkészítése és megvalósítása, tanulmánykészítés, marketing és az előzőekben nem sorolható egyéb tevékenység támogatható. Ezek a tevékenységek mindegyik intézkedésben elérhetők az ügyfélkör számára saját helyi-térségi hatókörük vonatkozásában. Ugyanakkor szükség van egy, a Völgy Vidék térség minden településére egyöntetűen kiterjedő egységes szemléletű megközelítés alkalmazására a közösségfejlesztés, a közösségtudat formálása, az együvé tartozás, a tervezés, az egységes arculat, a kommunikáció és a marketing, valamint az identitás fejlesztése érdekében. Erre ezen intézkedés végrehajtásán keresztül a Völgy Vidék Közösség, mint olyan térségi vidékfejlesztési ernyőszervezet a leginkább alkalmas, amelynek tevékenysége mind a 17 településre kiterjed, tagságán keresztül összefogva azok több mint 60 szervezetét. Kizárólag együttműködésben végrehajtott, marketing tevékenységet is tartalmazó projektek támogathatók.
------------------------------------	--

4.4. Támogatási kritériumok

A fejlesztés tárgyát bemutató megjelenés a helyi médiában a DIT ÚMVP és a VVK arculati elemek alkalmazásával az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal.

A projekt megvalósításában részt vesz legalább egy helyi (Völgy Vidék térségi) vállalkozó, vagy megfelelően indokolja, hogy ez miért nem megoldható.

Társadalmi, gazdasági, környezeti szempontból fenntartható és költséghatékony projektek támogathatók.

Valamely Völgy Vidék térségi szereplővel (vállalkozással, civil szervezettel vagy önkormányzattal) való együttműködés, amely a megvalósításra vonatkozó együttműködés esetén az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig, működtetés esetén legalább a működtetési és fenntartási időszak végéig tart.

A projekt részeként marketing tevékenység is elszámolásra kerül.

4.5. A projekt besorolása

	☐ Vállalkozásfejlesztés ☐ <u>Közösségi célú fejlesztés</u>
--	---

4.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege

Minimum támogatási összeg:	200.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	10.000.000 Ft

4.7. Ügyfélkör

Völgy Vidék Közösség

4.8. Támogatható települések köre

Vál

4.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok

Együttműködési megállapodás
A 2013. évi LEADER rendeletben foglaltaknak megfelelő két árajánlat
Eszközbeszerzés esetén műszaki leírás, amennyiben az árajánlat nem tartalmazza

Rendezvény esetén programterv
Képzés esetén képzési tematika
Marketing tevékenység esetén marketing terv
Tanulmány esetén <ul style="list-style-type: none">
- a tanulmány fejezeteinek tematikája
- a tanulmány készítőinek szakmai bemutatkozása
- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő tanulmányhoz kapcsolódó kötelező nyilatkozatok

5. számú intézkedés

5.1. HVS intézkedés megnevezése	Bor-, lovas-, gyalogos, kerékpáros és agroturizmus fejlesztése, valamint a szállásadás és vendéglátás feltételeinek javítása a térségben
5.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés	A völgyvidéki értékeket bemutató turizmus élénkítése
5.3. HVS intézkedés leírása	Bor-, lovas-, gyalogos, kerékpáros és agroturizmus, fejlesztése, valamint a szállásadás és vendéglátás feltételeinek javításához kapcsolódó építés, gépbeszerzés, eszközbeszerzés, rendezvény előkészítése és megvalósítása, képzés előkészítése és megvalósítása, tanulmánykészítés, marketing és az előzőekben nem sorolható egyéb tevékenység támogatható. Kizárólag együttműködésben végrehajtott, marketing tevékenységet is tartalmazó projektek támogathatók.
5.4. Támogatási kritériumok	<p>Részvétel a VVK munkaszervezete által szervezett személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal.</p> <p>A fejlesztés tárgyát bemutató megjelenés a helyi médiában a DIT ÚMVP és a VVK arculati elemek alkalmazásával az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal, és annak megküldése viszontközlésre a VVK számára.</p> <p>A projekt megvalósításában részt vesz legalább egy helyi (Völgy Vidék térségi) vállalkozó, vagy megfelelően indokolja, hogy ez miért nem megoldható.</p> <p>Társadalmi, gazdasági, környezeti szempontból fenntartható és költséghatékony projektek támogathatók.</p> <p>Valamely Völgy Vidék térségi szereplővel (vállalkozással, civil szervezettel vagy önkormányzattal) való együttműködés, amely a megvalósításra vonatkozó együttműködés esetén az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig, működtetés esetén legalább a működtetési és fenntartási időszak végéig tart.</p> <p>A projekt részeként marketing tevékenység is elszámolásra kerül.</p> <p>Rendezvény, képzés esetén terembérlet, helyszínbérlet, eszközbérlet maximum a rendezvényre, képzésre fordítandó támogatási összeg 5%-ig támogatható</p>
5.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása	☐ Vállalkozásfejlesztés ☐ Közösségi célú fejlesztés
5.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege	
Minimum támogatási összeg:	200.000 Ft
Maximum támogatási összeg:	30.000.000 Ft
5.7. Ügyfélkör	
mikro-, kis- és középvállalkozások	
természetes személyek	
nonprofit szervezet, egyház	
települési önkormányzat, települési nemzeti önkormányzat	
5.8. Támogatható települések köre	Alcsútdoboz, Baracska, Csabdi, Ercsi, Etyek, Felcsút, Gyúró, Kajászó, Lovasberény, Mány, Martonvásár, Óbarok, Ráckeresztúr, Tordas, Tabajd, Vál, Vértesacsá
5.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok	
Együttműködési megállapodás	
A 2013. évi LEADER rendeletben foglaltaknak megfelelő két árajánlat	
Eszközbeszerzés esetén műszaki leírás, amennyiben az árajánlat nem tartalmazza	
Építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.) FVM rendeletnek	
Építési beruházás esetén a jogerős és érvényes építési engedély, vagy az építési engedélyeztetési eljárás megindításáról szóló nyilatkozat, nem építési engedélyköteles beruházás esetén a hatóság erről szóló nyilatkozata	

Rendezvény esetén programterv
Képzés esetén képzési tematika
Marketing tevékenység esetén marketing terv
Tanulmány esetén <ul style="list-style-type: none">
- a tanulmány fejezeteinek tematikája
- a tanulmány készítőinek szakmai bemutatkozása
- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő tanulmányhoz kapcsolódó kötelező nyilatkozatok

6. számú intézkedés

6.1. HVS intézkedés megnevezése	Helyi vállalkozások és közösségek tevékenységei energiahatékonyságának javítása, különös tekintettel a megújuló energiaforrások használatára				
6.2. Kapcsolódó HVS célkitűzés	A környezet megóvása a Völgy Vidéken				
6.3. HVS intézkedés leírása	Helyi vállalkozások és közösségek tevékenységei energiahatékonyságának javításához (különös tekintettel a megújuló energiaforrások használatára) kapcsolódó építés, gépbeszerzés, eszközbeszerzés, rendezvény előkészítése és megvalósítása, képzés előkészítése és megvalósítása, tanulmánykészítés, marketing és az előzőekbe nem sorolható egyéb tevékenység támogatható. Kizárólag együttműködésben végrehajtott, marketing tevékenységet is tartalmazó projektek támogathatók.				
6.4. Támogatási kritériumok	<p>Részvétel a VVK munkaszervezete által szervezett személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal.</p> <p>A fejlesztés tárgyát bemutató megjelenés a helyi médiában a DIT ÚMVP és a VVK arculati elemek alkalmazásával az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal, és annak megküldése viszontközlésre a VVK számára.</p> <p>A projekt megvalósításában részt vesz legalább egy helyi (Völgy Vidék térségi) vállalkozó, vagy megfelelően indokolja, hogy ez miért nem megoldható.</p> <p>Társadalmi, gazdasági, környezeti szempontból fenntartható és költséghatékony projektek támogathatók.</p> <p>Valamely Völgy Vidék térségi szereplővel (vállalkozással, civil szervezettel vagy önkormányzattal) való együttműködés, amely a megvalósításra vonatkozó együttműködés esetén az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig, működtetés esetén legalább a működtetési és fenntartási időszak végéig tart.</p> <p>A projekt részeként marketing tevékenység is elszámolásra kerül.</p> <p>Rendezvény, képzés esetén terembérlet, helyszínbérlet, eszközbérlet maximum a rendezvényre, képzésre fordítandó támogatási összeg 5%-ig támogatható</p>				
6.5. Az intézkedés típus szerinti besorolása	☐ Vállalkozásfejlesztés ☐ Közösségi célú fejlesztés				
6.6. Igénybe vehető támogatás minimális és maximális összege	<table border="1"> <tr> <td>Minimum támogatási összeg:</td> <td>200.000 Ft</td> </tr> <tr> <td>Maximum támogatási összeg:</td> <td>20.000.000 Ft</td> </tr> </table>	Minimum támogatási összeg:	200.000 Ft	Maximum támogatási összeg:	20.000.000 Ft
Minimum támogatási összeg:	200.000 Ft				
Maximum támogatási összeg:	20.000.000 Ft				
6.7. Ügyfélkör	<p>mikro-, kis- és középvállalkozások</p> <p>önálló tevékenységet végző magánszemélyek, természetes személyek</p> <p>nonprofit szervezet, egyház</p> <p>települési önkormányzat, települési nemzetiségi önkormányzat</p>				
6.8. Támogatható települések köre	Alcsútdoboz, Baracska, Csabdi, Ercsi, Etyek, Felcsút, Gyúró, Kajászó, Lovasberény, Mány, Martonvásár, Óbarok, Ráckeresztúr, Tordas, Tabajd, Vál, Vértesacska				
6.9. Projekt adatlaphoz csatolandó dokumentumok	<p>Együttműködési megállapodás</p> <p>A 2013. évi LEADER rendeletben foglaltaknak megfelelő két árajánlat</p> <p>Eszközbeszerzés esetén műszaki leírás, amennyiben az árajánlat nem tartalmazza</p> <p>Építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.) FVM rendeletnek</p> <p>Építési beruházás esetén a jogerős és érvényes építési engedély, vagy az építési engedélyeztetési eljárás megindításáról szóló nyilatkozat, nem építési engedélyköteles beruházás esetén a hatóság erről szóló</p>				

nyilatkozata
Rendezvény esetén programterv
Képzés esetén képzési tematika
Marketing tevékenység esetén marketing terv
Tanulmány esetén <ul style="list-style-type: none">
- a tanulmány fejezeteinek tematikája
- a tanulmány készítőinek szakmai bemutatkozása
- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő tanulmányhoz kapcsolódó kötelező nyilatkozatok

5.8.2. Összesítő adatlap

Helyi Akciócsoport neve: **Völgy Vidék Közösség**

HVS címe: **Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégia**

Fő célkitűzések és a célkitűzésekhez tartozó intézkedések megnevezése:

1. A Völgy Vidék helyi adottságaira építő vállalkozások fejlesztése

1.1. Helyi termékek, helyi szolgáltatások fejlesztése, értékesítési lehetőségeinek javítása

2. A Völgy Vidék örökségeinek megőrzése

2.1. Kézműves, népművészeti, nemzeti, térségi hagyományokhoz, a hagyományos vidéki élet fenntartásához kapcsolódó fejlesztések

3. Az életminőség fejlesztése a Völgy Vidéken

3.1. Kulturális, sport, tudományos, művészeti tevékenységek, valamint az egészséges életmód és a közbiztonság közösségi feltételeinek, tereinek fejlesztése

3.2. A Völgy Vidék térség teljes területét érintő rendezvények, képzések szervezése, tanulmányok készítése

4. A völgyvidéki értékeket bemutató turizmus élénkítése

4.1. Bor-, lovas-, gyalogos, kerékpáros és agroturizmus fejlesztése, valamint a szállásadás és vendéglátás feltételeinek javítása a térségben

5. A környezet megóvása a Völgy Vidéken

5.1. Helyi vállalkozások és közösségek tevékenységei energiahatékonyságának javítása, különös tekintettel a megújuló energiaforrások használatára

Gazdaságfejlesztésre allokált forrás:	154.129.936 forint
Szolgáltatásfejlesztésre allokált forrás:	100.000.000 forint
Összes rendelkezésre álló forrás:	254.129.936 forint

5.8.3. Projekt adatlap

A Völgy Vidék LEADER Közösséghez a LEADER jogcím keretében tervezett projektjavaslat benyújtásához

1.1. Az ügyfél adatai

Ügyfél neve	
Képviselőre jogosult neve	
Ügyfél székhelye/lakcíme	
MVH regisztrációs száma	
Kapcsolattartó neve	
Kapcsolattartó telefonszáma	
Kapcsolattartó e-mail címe	

Az ügyfél minősítési kódja:

- 1 - Belföldi természetes személy;
 2 - Mikroállalkozás;
 3 - Kisvállalkozás;
 4 - Középvállalkozás;
 5 - 1-4-be nem tartozó vállalkozás;
 6 - Nonprofit szervezet államháztartáson belül;
 7 - Nonprofit szervezet államháztartáson kívül.

1.2. Az ügyfél által választott értesítési mód:

Az elektronikus értesítés kézbesítési ideje a munkaszervezet általi kiküldés időpontja.

Postai levelezési címre:	
Elektronikus postafiókba:	

Kizárólag csak egy értesítési mód választható!

2. A projektjavaslatra vonatkozó információk:

2.1. A fejlesztés megnevezése (a projektjavaslat címe):

2.2. A HVS cél megjelölése:

2.3. A HVS intézkedés megjelölése:

2.4. A támogatható tevékenységek megjelölése (több tevékenység is bejelölhető)

- építés
- gépbeszerzés
- eszközbeszerzés
- rendezvény előkészítése és megvalósítása
- képzés előkészítése és megvalósítása
- tanulmánykészítés
- marketing
- egyéb

2.5. A megvalósítás tervezett helyszíne: _____**2.6. A tervezett projekt célja, indokoltsága (max. 500 karakter)****2.7. A tervezett fejlesztés részletes, tényszerű bemutatása (max. 2500 karakter)**

2.8. A projekt térségi, gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai (max. 2000 karakter)

2.9. A projekt finanszírozása, a megvalósítást biztosító pénzügyi feltételek bemutatása (max. 1000 karakter)

2.10. Költségvetés (legalább tevékenységenkénti bontásban, a sorok bővíthetők)

Tevékenység megnevezése	tervezett költség (Ft)

A projekt teljes tervezett költsége: .....

A projekt megvalósításához igényelt támogatás: .....

2.11. A Völgy Vidék LEADER Közösség által előírt vállalások projekten belüli megvalósulásának, a kritériumoknak való megfelelés, a LEADER-szerűséget igazoló projekt elemek bemutatása

1. Részvétel a VVK munkaszervezete által szervezett személyes konzultáción, rendezvényen vagy képzésen az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal.	☐ Vállalom
2. A fejlesztés tárgyát bemutató megjelenés a helyi médiában a DIT ÚMVP és a VVK arculati elemek alkalmazásával az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig legalább egy alkalommal, és annak megküldése viszontközlésre a VVK számára.	☐ Vállalom
3. A projekt megvalósításában részt vesz legalább egy helyi (Völgy Vidék térségi) vállalkozó, vagy megfelelően indokolja, hogy ez miért nem megoldható.	☐ Vállalom ☐ Nem vállalom
Nem válasz esetén indoklás:	
4. Valamely Völgy Vidék térségi szereplővel (vállalkozással, civil szervezettel vagy önkormányzattal) való együttműködés, amely a megvalósításra vonatkozó együttműködés esetén az utolsó kifizetési kérelem benyújtásáig, működtetés esetén legalább a működtetési és fenntartási időszak végéig tart.	☐ Megvalósítás ☐ Működtetés
5. A projekt részeként marketing tevékenység is elszámolásra kerül.	☐ Vállalom

2.12. Csatolandó dokumentumok felsorolása

Együttműködési megállapodás, amely konkrét jogokat és kötelezettségeket tartalmaz

A 2013. évi LEADER rendeletben foglaltaknak megfelelő két árajánlat

Eszközbeszerzés esetén műszaki leírás, amennyiben az árajánlat nem tartalmazza

Építési tevékenység esetén tervdokumentáció, a mely megfelel a 23/2007 (IV.17.) FVM rendeletnek

Építési beruházás esetén a jogerős és érvényes építési engedély, vagy az építési engedélyeztetési eljárás megindításáról szóló nyilatkozat

Nem építési engedélyköteles beruházás esetén a hatóság erről szóló nyilatkozata

Rendezvény esetén programterv

Képzés esetén képzési tematika

Marketing tevékenység esetén marketing terv

Tanulmány esetén

- a tanulmány fejezeteinek tematikája
- a tanulmány készítőinek szakmai bemutatkozása
- a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő tanulmányhoz kapcsolódó kötelező nyilatkozatok

Aláírás: .....

Név (nyomtatott betűkkel): .....

p.h.

Dátum: .....

* A nyilatkozattételi és az adatszolgáltatási kötelezettség a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 6. és 7. §-on alapul

5.8.4. Kitöltési útmutató a projekt adatlaphoz

– A Völgy Vidék LEADER Helyi Akciócsoporthoz a LEADER jogcím keretében tervezett projektjavaslat benyújtásához –

1.1. Az ügyfél adatai:

Ügyfél neve: Az ügyfél projekt adatlapon feltüntetett hivatalos neve, természetes személy esetén a teljes név.

Képviselőre jogosult személy neve: Az ügyfél képviselőjére a létesítő okirat alapján képviselőre jogosult neve (amennyiben releváns).

Ügyfél székhelye/lakcíme: Az ügyfél bírósági bejegyzésében szereplő székhely, magánszemély esetén az állandó lakcím.

MVH regisztrációs száma: Amennyiben rendelkezik az ügyfél MVH regisztrációs számmal, abban az esetben kell kitölteni.

Kapcsolattartó neve, telefonszáma, email címe: A projekt kapcsán felelős kapcsolattartó személy neve, telefonszáma, email címe.

Az ügyfél minősítési kódja: Az ügyfélnek az MVH regisztrációs rendszerében megadott besorolása.

1.2. Az ügyfél által választott értesítési mód: Tegyen X-et a kiválasztott értesítési mód előtti négyzetbe! Az elektronikus értesítés kézbesítési ideje a munkaszervezet általi kiküldés időpontja. Kérjük ezt figyelembe venni az értesítés módjának kiválasztásánál. Kizárólag egy értesítési cím jelölhető be. Amennyiben mindkét cím feltüntetésre kerül, úgy az elektronikus cím alkalmazandó kapcsolattartásra.

Projektjavaslatra vonatkozó információk:

2.1. A fejlesztés megnevezése (a projektjavaslat címe): A tervezett fejlesztés, rövid, átfogó megnevezése, címe.

2.2. A HVS cél megjelölése: A Völgy Vidék Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában a VVK LEADER Helyi Akciócsoport (HACS) által meghatározott célkitűzés megnevezése.

2.3. A HVS intézkedés megjelölése: A VVK HVS-ben a VVK LEADER HACS által, a célkitűzések elérése céljából megfogalmazott intézkedés megnevezése.

2.4. A támogatható tevékenységek megjelölése: A LEADER rendelet 2. §. (3) bekezdésében felsorolt tevékenységek közül kell kiválasztani a fejlesztés keretében tervezett tevékenységet/tevékenységeket. Több tevékenység is megjelölhető.

2.5. A megvalósítás tervezett helyszíne: A VVK LEADER HACS illetékességi területén lévő település megnevezése, ahol a projektjavaslatban szereplő fejlesztést kívánják megvalósítani.

2.6. A tervezett projekt célja, indokoltsága (500 karakter): Annak rövid bemutatása, hogy a fejlesztés, illetve program megvalósításával milyen célokat kívánnak elérni, és ez hogyan segíti elő a VVK HVS-ben a VVK LEADER HACS által meghatározott célkitűzések elérését.

2.7. A tervezett fejlesztés részletes, tényszerű bemutatása (2500 karakter): A konkrét fejlesztés és a projektkörnyezet bemutatása, a várható eredmények leírása.

2.8. A projekt térségi, gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai (max. 2000 karakter): A konkrét fejlesztés és eredményei hatásainak bemutatása a Völgy Vidék térségre (pl. a

települések fejlődésére, a térségi kapcsolatokra, a beszállítói hálózatokra stb.), a helyi és a térségi gazdaságra (pl. a gazdaság szerkezetének változására, a foglalkoztatásra, a bevételekre stb.), a helyi társadalomra (pl. a helyi közösségekre, az életminőségre, az együttműködésekre, a jövedelmekre, az esélyegyenlőségre stb.) és a környezetre (pl. az energiahatékonyságra, a kibocsátásra, a lakókörnyezetre, a természetre stb.).

2.9. A projekt finanszírozása, a megvalósítást biztosító pénzügyi feltételek bemutatása (max. 1000 karakter): Az ügyfél pénzügyi helyzetének bemutatása. A fejlesztés megvalósításához az ügyfél által biztosítandó pénzügyi feltételek részletezése, a támogatás és önrész aránya, az önrész (ha releváns) összetétele, az előfinanszírozás megoldása, a működtetéshez és a fenntartáshoz kapcsolódó költség- és finanszírozási elemek bemutatása, a megvalósítás ütemezése. Kérjük, válaszát számszerű adatokkal támassza alá!

2.10. Költségvetés, a projekt teljes tervezett költsége és a megvalósításához igényelt támogatás: A projekt teljes tervezett költségvetése a 2.4. pontban megnevezett tevékenységek szerinti bontásban.

A projekt teljes tervezett költsége az igényelt támogatással és saját forrással számítottan, bruttó értékben.

A projekt megvalósításához igényelt támogatás: A projekt teljes költségvetésén belül a LEADER forrásból igényelt támogatás összege. A projekt teljes tervezett költségét szorozza meg a támogatási intenzitással (vállalkozók: 60%, nonprofit: 100%)! Amennyiben nem ÁFA visszaigénylő, a bruttó értékkel számoljon, ha ÁFA visszaigénylő, a nettó összeggel! Önkormányzatok minden esetben a nettó összeggel számoljanak!

2.11. A Völgy Vidék LEADER Község által előírt vállalások projekten belüli megvalósulásának, a kritériumoknak való megfelelés, a LEADER-szerűséget igazoló projekt elemek bemutatása: A táblázatban a LEADER Intézkedési Tervben meghatározott Támogatási kritériumok teljesítéséhez szükséges vállalásokat kell megjelölni. Jelölje X-szel a megfelelő mezőt! Amennyiben a 3. pont esetében a „Nem vállalom” mezőt jelöli be, szükséges az indoklás kitöltése.

2.12. Csatolandó dokumentumok: Kérjük, csatolja a LEADER Intézkedési Tervben felsorolt, a tevékenységekhez kapcsolódó dokumentumokat!

Képviselő neve, aláírás, p.h., dátum: Az ügyfél cégbejegyzés szerinti hivatalos képviselőjének neve és aláírása; pecsétlenyomat, ha az alapító okirat alapján kötelező a használata; a kitöltés helye és dátuma. Amennyiben nem a hivatalos képviselő írja alá az adatlapot, a hivatalos képviselő által aláírt meghatalmazás csatolása szükséges.